

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FARMACEUTICKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ

RIGORÓZNÍ PRÁCE

2006

Mgr.Iva Nováková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FARMACEUTICKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ

Katedra sociální a klinické farmacie

DĚJINY LÉKÁRENSTVÍ

NA DOMAŽLICKU

Rigorózní práce

I.díl – Textová část

Mgr.Iva Nováková

Hradec Králové 2006

Se zpracováním rigorózní práce mi pomáhala celá řada lidí, kterým bych chtěla na tomto místě vyjádřit své poděkování. Nejprve si dovoluji poděkovat panu Doc.PhDr.Karlu Královi, Csc. za mnohé rady, ochotu a vstřícný přístup v jednání.

Dále bych chtěla moc poděkovat Doc.RNDr.Václavu Ruskovi, Csc., PharmDr.Jiřímu Herinkovi, PhMr.Danuši Korejsové, PhMr.Zdeňku Cinkovi, paní Jiřině Benešové, její dceři Aleně Brzákové a vnučce MUDr.Leoně Brzákové, Mgr.Monice Buršíkové z Muzea J.Jindřicha v Domažlicích a majitelům, odborným zástupcům a ostatním farmaceutům z okresu Domažlice za poskytnuté informace a materiály.

Prohlašuji, že jsem rigorózní práci vypracovala samostatně a použila jen literaturu, která je uvedena v seznamu.

Iva Nováková

Obsah

1. Úvod

2. Obecné dějiny okresu Domažlice

3. Dějiny zdravotnictví na okrese Domažlice

- 3.1 Od počátků zdravotnictví do vzniku ČSR
- 3.2 Od vzniku ČSR do konce II.světové války
- 3.3 Od konce II.světové války do roku 1989
- 3.4 Od roku 1989 do současnosti

4. Dějiny lékárenství okresu Domažlice

5. Dějiny profesních a vědeckých organizací okresu

- 5.1 Vývoj a činnost grémia lékárníků na okrese Domažlice
  - 5.1.1 Vývoj gremiálního zřízení v Čechách
  - 5.1.2 Organizační vývoj Plzeňského grémia
  - 5.1.3 Přehled funkcionářů Plzeňského grémia
- 5.2 Organizace lékárníků v období socialismu
- 5.3 Okresní sdružení lékárníků Domažlice

6. Bělá nad Radbuzou

- 6.1 Dějiny města Bělá nad Radbuzou
- 6.2 Dějiny lékáren města Bělá nad Radbuzou
  - 6.2.1 Lékárna Radbuza

7. Domažlice

7.1 Dějiny města Domažlice

7.2 Dějiny lékáren města Domažlice

7.2.1 EUROLÉKÁRNA Domažlice

7.2.2 Lékárna pod věží

7.2.3 Lékárna U Anděla Strážce

7.2.4 Lékárna U zlatého jelena

7.2.5 Nová lékárna

7.2.6 Ústavní lékárna

8. Folmava

8.1 Dějiny vesnice a hraničního přechodu Folmava

8.2 Dějiny lékáren na Folmavě

8.2.1 Lékárna Folmava

9. Holýšov

9.1 Dějiny města Holýšova

9.2 Dějiny lékáren města Holýšova

9.2.1 Lékárna Holýšov

10. Horšovský Týn

10.1 Dějiny města Horšovský Týn

10.2 Dějiny lékáren města Horšovský Týn

10.2.1 Mariina lékárna

10.2.2 Lékárna U bílé labutě

10.2.3 Zámecká lékárna

11. Hostouň

11.1 Dějiny města Hostouň

11.2 Dějiny pivoňského kláštera

11.3 Dějiny lékáren města Hostouně

11.3.1 Výdejna v Hostouni

12. Kdyně

12.1 Dějiny města Kdyně

12.2 Dějiny lékáren města Kdyně

12.2.1 Lékárna Čtyřlístek - Kdyně

12.2.2 Lékárna U zlaté koruny

13. Klenčí pod Čerchovem

13.1 Dějiny města Klenčí pod Čerchovem

13.2 Dějiny lékáren města Klenčí pod Čerchovem

13.2.1 Lékárna v Klenčí pod Čerchovem

14. Poběžovice

14.1 Dějiny města Poběžovice

14.2 Dějiny lékáren města Poběžovice

14.2.1 Lékárna Poběžovice

15. Staňkov

15.1 Dějiny města Staňkova

15.2 Dějiny lékáren města Staňkova

15.2.1 Lékárna Staňkov

15.2.2 Lékárna U Matky Boží

16. PhMr. Jaroslav Beneš

17. Přílohy

17.1 Obrázky

17.2 Novinové články

17.3 Ostatní

18. Závěr

19. Literatura

1. Úvod

Farmaceutická historiografie je jednou z hlavních odvětví farmacie a jejím hlavním cílem je, aby získané poznatky pomohly obohatit znalosti příslušníků profese, příznivě ovlivnily jejich etický profil i kulturní úroveň.

Zájem o dějiny české farmacie se začal objevovat s pokroky národního uvědomění, s vydáváním prvních českých vědeckých a odborných časopisů a publikací. Od té doby se dějinami farmacie s velkou vášní a nadšením věnovalo mnoho lékárníků – historiografů i vědeckých pracovníků, včetně studentů a doktorandů. Ti zpracovali celou řadu diplomových a rigorózních prací, které se zabývaly dějinami lékáren jednotlivých měst, regionů a okresů.

Cílem této rigorózní práce bylo zpracování historie lékáren na okrese Domažlice. Této oblasti dějin farmacie se již v minulosti věnoval PhMr. Jaroslav Beneš, který velice podrobně zpracoval dějiny lékárenství tohoto okresu až do roku 1945. Rozhodla jsem se navázat na jeho práci *Z historie lékáren na Domažlicku*, ještě prohloubit zpracované dějiny a přidat informace o lékárnách z doby socialismu a současnosti (za 16 let po revoluci vzniklo na našem okrese osm nových lékáren).

Teoretická část je věnována dějinám zdravotnictví okresu, profesním a vědeckým organizacím; stručně zmiňuje historii obcí, ve kterých nalezneme lékárnou; a zejména lékárnám samotným. Lékařny jsou seřazeny podle abecedního pořádku měst a obcí a v nich taktéž podle abecedy. Mnohým se za doby existence měnil název, v přehledu byl použit ten poslední, pod kterým najdeme lékárnou dnes.

Druhou část práce tvoří přílohy, fotografie lékáren (budov i oficín), lékárníků apod. (ucelenou kolekci těchto fotografií najdeme na CD-verzi této práce, podařilo se jich získat takové množství, že je nelze kompletně do tištěné verze zařadit), novinové články apod.

5. Dějiny profesních a vědeckých organizací okresu

5.1 Vývoj a činnost grémia lékárníků na okrese Domažlice

5.1.1 Vývoj gremiálního zřízení v Čechách

Gremiální zřízení tkví svými kořeny v unifikačních reformách druhé poloviny 18. století. Navazuje na starší instituce lékárnických nebo medicínálních řádů. Porovnáním jejich ustanovení a předpisy gremiálními nalezneme zřejmou obdobu a tím i kontinuitu. Gremiální zřízení si všímá spíše otázek stavovských, lékárnického personálu, jeho výcviku, vzdělání a kvalifikace k získání vedení lékárny a v pozdější době přiblíží se i k řešení stránky sociální.

Císařovnou Marií Terezií dne 24.7.1753 na Hradě pražském byl vydán pro Království české Nový generální zdravotní řád. O lékárnících pojednává jeho třetí díl. Morava má obdobný řád z 15. prosince 1752, Slezsko z 13. října 1753. V žádném z nich není však zmínky o nějaké stavovské organizaci. Ani Generální zdravotní normativ (Zdravotní řád pro všechny c.k. dědičné země rakouské) vydán patentem z 2. ledna 1770, jímž bylo zavedeno jednotné zdravotní zákonodárství ve všech rakouských zemích, není v tomto směru výjimkou.

Teprve první dodatek k tomuto řádu z 10. dubna 1773 nařizuje zřízení gremiální instituce (t.j. grémia chirurgů, ranhojičů a grémia lékárnického).

Guberniální nařízení z 11. března 1783 stanovilo, že všichni lékárníci celé země mají vytvořit jediné grémium, kterému by předsedal nejméně jednou v roce, na požádání lékárníků však i častěji, soudobý děkan lékařské fakulty. Kromě jiného měl dohlížet, aby při zkouškách učňů bylo dbáno na to, zda se všemu potřebnému naučili, aby lékárníci subjekti (pomocníci) byli náležitě u grémia imatrikulováni a aby žádný z nich bez povinného zápisu nebyl přijat do kondice a konečně aby každý, kdo se chce stát patronem nebo provisorem, byl řádně examinován.

Grémium tvořili všichni pražští i venkovští lékárníci a provisoři, kteří volili ze svých řad vrchního starostu a dva spolustarosty. Jedním z těchto dvou spolustarostů byl zpravidla notář lékařské fakulty, vykonávající jinak i funkci gremiálního komisaře, poradce vrchního starosty a kromě jiného měl na starosti veškerou gremiální agendu. Starostou tohoto prvního grémia byl jmenován pražský lékárník z lékárny „U zlatého medvěda“ Ignác Prosch.

Guberniálním dekretem ze dne 18. května 1816 byl do praxe uveden nový gremiální řád „Ordnung und Gesetze für des Apothekergremium der Hauptstadt Prag und für die Landapotheker“. Podle tohoto řádu byli

představitelé voleni zpravidla na červnové výroční schůzi, konané v bytě vrchního starosty.

V tomto gremiálním řádu jsou vymezeny v osmi paragrafech povinnosti starostů. Jednou z povinností mimo ustanovení gremiálního řádu byla i funkce examinátora při farmaceutických rigorosích. Gremiální pokladna měla být uložena vždy v bytě vrchního starosty a opatřena třemi různými klíči. Dnem 7.července 1892 bylo toto ustanovení pozměněno v tom smyslu, že gremiální pokladna může být uložena v bytě kteréhokoliv starosty.

Pro další vývoj gremiálního zřízení v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, ale i v jiných částech Rakouska je důležitý dekret dvorské kanceláře, vydaný 17.listopadu 1831. Je to základní kámen organizací grémií krajských, filiálních. Nejvyšší vídeňská místa si slibovala, že se zřízením krajských grémií a delegováním nejméně jednoho kongremiála z kraje k výročním schůzím hlavního grémia, docílí v lékárenství naprosté jednoty, že všechna vrchnostenská nařízení, týkající se lékárenství, budou rychleji představenými krajských grémií uvedena ve známost, že učňové z venkovských lékáren se mohou podrobit hlavní zkoušce u grémia hlavního města a konečně, že i venkovští lékárníci budou přidrženi, aby se postarali o lepší vzdělání svých chovanců.

Na základě dvorního dekretu z 30.května 1833 byl vyhlášen nový gremiální řád, který vstoupil v platnost dnem 1.10.1833. Nazýval se „Ordnung und Gesetze für das böhmische Apotheker – Hauptgremium und für die Filialgremien in der Kreisen“.

Filiální grémia na území Čech spadala pod správu krajských úřadů. Filiální gremium si volilo představenstvo ze svých členů. V čele grémia byl starosta a spolustarosta. Funkční období trvalo tři roky a volby proběhly vždy třetí pondělí v měsíci srpnu, nebo na výročních schůzích.

V době vyhlášení tohoto nového gremiálního řádu bylo v českých zemích 16 krajů, to znamená, že bylo též 16 grémií filiálních a jedno hlavní v Praze.

Ústavním převratem v roce 1848 byla celá vnitřní správa postavena na kvalitativně nový základ. Nařízení č.73 ze dne 23.října 1862 byly krajské úřady zrušeny. Gremiální organizace se v důsledku tohoto nařízení však nezměnily, zachovala si svou dřívější krajskou strukturu. Jednotlivá filiální grémia byla označována i nadále jménem kraje, ale s přívlastkem „bývalý“.

V důsledku mnichovského diktátu v roce 1938 došlo ke změně struktury státu a k územní reorganizaci. Zaniklo gremium chebské, žatecké a litoměřické.

V roce 1944 došlo k dalším změnám. Filiální grémia byla zrušena, zůstalo pouze hlavní gremium pro Čechy a hlavní gremium pro Moravu. Měsíc po osvobození naší vlasti požádalo hlavní gremium ministerstvo

zdravotnictví o rozhodnutí, jestli je možné toto válečné opatření pokládat za zrušené. Přípisem ministerstva zdravotnictví ze dne 26.7.1945 byla dřívější činnost filiálních grémií znovu obnovena. Opět se ujímají funkcí starostové grémií, kteří fungovali v den zastavení činnosti.

Vyhlášením zákona č.271 o výrobě a distribuci léčiv ze dne 19.prosince 1949, platným od 1.ledna 1950 a ustanovením národního podniku Medika, se stávají lékárnická grémia nevyhovující a v důsledku toho zákonem č.170 ze dne 21.prosince 1950 jejich další činnost byla definitivně zrušena. Končí tímto činnost jedné z nejstarších gremiálních organizací na území Čech.

5.1.2 Organizační vývoj Plzeňského grémia

5.1.2.1 Územní proměny

Region Plzeňska vznikl na základě historického vývoje již v průběhu feudalismu. V nejstarších dobách se tato oblast od ostatních lišila hlavně tím, že nebyla souvisle osídlena slovanskými kmeny.

Toto málo osídlené území bylo vhodným objektem pro pozdější kolonizaci, která se rozšiřovala od střediska na hradišti stará Plzeň (nynější Starý Plzenec). Kolonizace se nejdříve symetricky rozšiřovala kolem plzeňského jádra a později na okraji vznikaly další administrativní střediska : Klatovy, Domažlice, Stříbro.

Tento původní rozsah si Plzeňsko udrželo během celého středověku, i když k němu byly připojovány i vzdálenější oblasti, které ekonomicky i historicky s Plzeňskem prakticky nesouvisely (Karlovarsko, Chebsko). Ve 13.století v souvislosti se vznikem měst mizelo v Čechách staré hradecké zřízení a nastoupilo zřízení krajské. Území Čech bylo rozděleno do dvanácti krajů :

Pražský, Plzeňský, Slánský, Litoměřický,
Žatecký, Boleslavský, Čáslavský, Hradecký,
Bechyňský, Chrudimský, Prácheňský a Rakovnický.

Od doby Jiřího z Poděbrad se ustanovilo 14 krajů :

Kouřimsko, Hradecko, Plzeňsko, Čáslavsko,
Boleslavsko, Chrudimsko, Bechyňsko, Prácheňsko,
Slánsko, Žatecko, Rakovnicko, Litoměřicko,
Vltavsko a Podbrdsko.

Toto rozdělení trvalo až do roku 1714. V témže roce dochází ke snížení počtu krajů ze 14 na 12. Loketsko s Chebskem a panstvím Falknovem byly připojeny k Žatecku, Slánsko bylo sloučeno s Rakovnickem a Vltavský kraj s Podbrdským byly sloučeny v kraj Berounský.

Již ve 13.století většina území západních Čech patřila do kraje Plzeňského. Domažlicko, Klatovsko, Mežsko a Tachovsko měli určitou míru samostatnosti, takže byly někdy počítány jako samostatné kraje.

Plzeňsko bylo dokonce i na čas knížectvím za Václava 1224 – 1227, který se nazýval knížetem plzeňským a budišínským.

V 16.století vyrostl kraj Plzeňský o několik panství z Loketska. Protože však Plzeňsko bylo příliš rozsáhlé, vrátila se tato panství brzy zpět. Pro značnou rozsáhlost se dělil kraj podle potřeby na obvody Klatovský, Rokycanský a Domažlický.

Když byly reskriptem z 23.ledna 1751 rozděleny čtyři největší kraje vždy na dva podíly, bylo rozděleno i Plzeňsko na Plzeňsko a Klatovsko. Toto krajské rozdělení trvalo bez podstatných změn až do roku 1849.

V roce 1847 měl kraj Plzeňský 237 637 obyvatel, Klatovsko 200 773 . Od roku 1850 existovaly v západních Čechách dva samostatné krajské úřady v Chebu a v Plzni. Z bývalého krajského území patřilo do Plzeňského kraje šest okresních hejtmánství : Plzeň, Rokycany, Přeštice, Klatovy, Domažlice, Horšův Týn. Z bývalého Rakovnicka byly připojeny Kralovice, z bývalého Prácheňska Březnice, Písek, Strakonice, Sušice, Vimperk a Prachatice.

Protože toto rozdělení bylo násilné a nepřihlíželo k historickému a kulturnímu vývoji oblasti, bylo v roce 1867 rozhodnuto, že většina odpovědnosti za řízení přejde na okresní úřady, zatímco krajský úřad měl funkci pouze dohledací. Tak se politické okresy staly vlastními středisky administrativními, hospodářskými i středisky politické správy a v této funkci je vlastně převzala i po roce 1918 republika.

Z plzeňského filiálního grémia 1833 až 1855 vypadli při reorganizaci krajů a grémií roku 1855 začleněním do Chebského kraje a grémia lékárny v Boru u Tachova, v Mariánských Lázních, v Plané, v Tachově, v Bezdružicích a v Teplé.

Do plzeňského grémia bylo naopak začleněno osm lékáren, které v létech 1833 až 1855 byly součástí klatovského grémia. Jsou to lékárny v Domažlicích, Horšově Týně, Hostouni, Klatovech, v Nepomuku, Nýrsku, v Nové Kdyni a Přešticích. Plzeňské grémium je tedy dědicem klatovského.

V roce 1939 zůstalo v odstoupeném území celkem 12 lékáren.

Tabulka č.1 Soupis lékáren v plzeňském grémiu v roce 1848

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno spolujemajitele, majitele, nájemce nebo provizora
Bor u Tachova	Heid bei Tachau	Rd	1805	U černého orla	Peldrimowsky Josef
Kladruby	Kladrau	R	1755	U matky boží	Viehwäger Josef
Mariánské Lázně	Marienbad	O	1845	U černého orla	Brem Karel
Stříbro	Mies	R	1796	U matky boží	Svoboda Josef
Plzeň	Pilsen	R	1664	U bílého jednorožce	Kalserová Amalie, maj. Kalser Eduard, st.náj.
		R	1678	U černého orla	Peithner Vilém, ma. Klement František, náj.
Planá	Plan	R	1878	U černého orla	Ullmann Josef
Plasy	Plass	R	1811	U zlatého lva	Lorenz Antonín
Radnice	Radnitz	O	1836	U zlatého lva	Allizar Josef
Rokycany	Rokytzan	R	1790	U bílého čápa	Storch Alois
Stod	Staab	R	1800	U zlatého orla	Kamberský Josef
Tachov	Tachau	R	1786	U zlatého orla	Svoboda Jindřich
Teplá	Töpl	Rd	1800	Premonstr.klášterní lékárna	Bysek Jan, náj.
Bezručice	Weseritz	O	1842	U zlaté koruny	Puberle František

Pozn. V r.1848 není uvedena v Plzni Lékárna U koruny, protože v tomto roce existovalo pouze reálné právo na lékárnu, nikoli lékárna skutečná.

5.1.2.3 Lékárny klatovského grémiu podle stavu z r.1850

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno spolujemajitele, majitele, nájemce nebo provizora
Domažlice	Taus	R	1786	U zlatého jelena	Kamberský Jan
Horšův Týn	Bischofteinitz	R	1819	U spasitele	Dietl Josef
Hostouň	Hostau	R	1775	U černého orla	Czulík Josef, náj.
Klatovy	Klattau	Rd	1733	U bílého jednorožce	Firbas Antonín
Nepomuk	Nepomuk	R	1810	U černého orla	Lerch Josef
Nýrsko	Neuern	O	1843	U černého medvěda	Raü Vilém
Přeštice	Prestitz	R	1809	U anděla strážce	Novotný Vilém
Všeruby	Neumarkt	O	1827	U zlaté koruny	Myška Josef

5.1.2.4 Lékárny plzeňského grémia podle stavu z roku 1857

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno majitele, spolumajitele, nájemce nebo provizora
Hostouň	Hostau	R	1775	U černého orla	dědici Kolbertovi Peldřimovský Josef, náj.
Kladruby	Kladrau	R	1755	U Matky Boží	Viehwäger František
Klatovy	Klattau	Rd	1733	U bílého jednorozce	Firbas Antonín
Stříbro	Mies	R	1796	U Matky Boží	Svoboda Leopold
Nepomuk	Nepomuk	R	1810	U černého orla	Lerchovi dědicové, Kamberský Jan, náj.
Nýrsko	Neuern	O	1843	U černého medvěda	Rau Vilém
Nová Kdyně	Neugedein	O	1854	U zlaté koruny	Myška Josef
Plzeň	Pilsen	R	1637	U bílého jednorozce	Kalserová Amálie, maj. Kalser Eduard st., náj.
		R	1678	U černého orla	Peither Vilém Klement František, náj.
Plasy	Plass	R	1811	U zlatého lva	Lorenz Antonín
Přeštice	Prestitz	R	1809	U anděla strážce	Novotný Vilém
Radnice	Radnitz	O	1836	U zlatého lva	Allizar Josef
Rokycany	Rokytzan	R	1790	U bílého čápa	Storch Alois Kuberth Ferdinand, náj.
Stod	Staab	R	1802	U zlatého orla	Schott Antonín
Domažlice	Taus	R	1786	U zlatého jelena	Prášil Maxmilián
Horšův Týn	Bischofteinitz	R	1819	U spasitele	Dietl Josef

5.1.2.5 Lékárny plzeňského grémia podle stavu z roku 1864

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno majitele, spolumajitele, nájemce nebo provizora
Domažlice	Taus	R	1786	U zlatého jelena	Prášil Maxmilián
Horšův Týn	Bischofteinitz	R	1819	U spasitele	Dietl Josef
Hostouň	Hostau	R	1775	U černého orla	Pinterowitz Ignác, prov.
Kladruby	Kladrau	R	1755	U Matky Boží	Viehwäger František
Klatovy	Klattau	Rd	1733	U bílého jednorožce	Firbas Antonín
Nepomuk	Nepomuk	R	1810	U černého orla	Potůček Karel, náj.
Nová Kdyně	Neugedein	O	1854	U zlaté koruny	Myška Josef
Nýrsko	Neuern	O	1843	U černého medvěda	Sommer Josef, náj.
Plánice	Planitz	O	1860	U bílého lva	Šíp Jan
Plasy	Plass	R	1811	U zlatého lva	Lorenz Antonín
Plzeň	Pilsen	R	1637	U bílého jednorožce	Kaiserová Amálie, maj. Kaiser Eduard st., náj.
		R	1678	U černého orla	Peithner Jaroslav
Přeštice	Prestitz	R	1809	U anděla strážce	Novotný Vilém
Radnice	Radnitz	O	1836	U zlatého lva	Allizar Josef
Rokycany	Rokytzan	R	1790	U bílého čápa	Kuberth Ferdinand, náj.
Stod	Staab	R	1802	U zlatého orla	Schott Antonín
Stříbro	Mies	R	1796	U Matky Boží	Svoboda Leopold, náj.

5.1.2.6 Lékárny plzeňského grémia podle stavu z roku 1874

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno majitele, spolumajitele, nájemce nebo provizora
Domažlice	Taus	R	1786	U zlatého jelena	Prášil Maxmilián
Horšův Týn	Bischofteinitz	R	1819	U Spasitele	Smetana K.J.
Hostouň	Hostau	R	1775	U černého orla	Wolrab Josef
Kladruby	Kladrau	R	1755	U Matky Boží	Viehwäger František
Klatovy	Klattau	Rd	1733	U bílého jednorožce	Kerausch R.
Nepomuk	Nepomuk	R	1810	U černého orla	Jirauth Theodor
Nová Kdyně	Neugedein	O	1854	U zlaté koruny	Myška Josef
Nýrsko	Neuern	O	1843	U černého medvěda	Zinke František
Plánice	Planitz	O	1860	U bílého lva	Šíp Jan
Plasy	Plass	R	1811	U zlatého lva	Lorenz Antonín
Plzeň	Pilsen	R	1637	U bílého jednorožce	Kaiser Eduard st.
		R	1678	U černého orla	Krásný Josef, Formáne Alois
		R	1600 (1871)	U koruny	Petera Mořic
Přeštice	Prestitz	R	1809	U anděla strážce	Novotný Vilém
					Mejstřík Jan prov.
Radnice	Radnitz	O	1836	U zlatého lva	Allizar František

5.1.2.7 Lékárny plzeňského grémia podle stavu z roku 1938

Název místa	Německý název	Druh koncese	Datum vzniku	Název lékárny :	Jméno majitele, spolumajitele, nájemce nebo provizora	Z = zabrána při okupaci
Blovice	Blowitz	O	1864	U černého orla	Beneš Viktor	
Černošín	Tschernoschin	O	1872	U sv.Anny	Ziegler Karel	Z
Čistá	Cista	O	1869	U anděla strážce	Krasenský Karel	
Dobřany	Dobrzan	O	1871	Zum Weltheiland	Prade Otto	Z
Domažlice	Taus	R	1786	U zlatého jelena	Lichtenbergovi dědicové	
					Kürschner K., prov.	
		O	1925	Nová lékárna	Klečka Alois	
Horšovský Týn	Bischofteinitz	R	1819	U Spasitele	Hauser Leo	Z
Hostouň	Hostau	R	1775	U černého orla	Just Alfred	Z
Chrást u Plzně	Chrast	O	1936		Ješina František	Z
					Šimr C.,prov.	Z
Kladruby	Kladrau	O	1839	U Matky Boží	Urbana K. dědicové	Z
					Schart K., náj.	
Klatovy	Klatttau	R	1733	U bílého jednorožce	Schimana J.st.dědicové	
					Kotík VI., náj.	
		O	1906	U bílého orla	Schiman Jindř.ml.	
		O	1927	U Matky Boží	Krále K.vdova	
					Jedlan František prov.	
Kralovice	Kralowitz	O	1869	U anděla strážce	Krupka Bedřich	
Manětín	Manetin	O	1869	U jednorožce	Vilím Rudolf	
					Antropius Josef, náj.	
Merklín	Merklin	O	1926		Czuřík Viktor	
Mirošov	Miröschau	O	1933		Valenta Josef	
Nepomuk	Nepomuk	R	1810	U černého orla	Berndorf Zdeněk	
Kdyně	Gedein	O	1854	U zlaté koruny	Řičica Jan	
Nýrsko	Neuern	O	1843	U černého medvěda	Pernfuss Gustav	Z
Nýřany	Nürschan	O	1882	U zlatého orla	Šimandla J.dědicové	Z
					Wittmann K.náj.	
Plánice	Planitz	O	1860	U českého lva	Šlerka František	
Plasy	Plass	R	1811	U zlatého lva	Lorenzová Jarmila, Vacková Zdeňka, náj.	
Poběžovice	Ronsperg	O	1900	U Matky Boží	Sabathill Arnošt	Z
Starý Plzenec	Alt Pilsen	O	1911	U svaté Trojice	Müller Maxmilián	
Plzeň	Pilsen					
	nám.Republiky 27	R	1637	U bílého jednorožce	Kalcera Ed. Dědicové	
					Kalser Bedřich prov.	
	nám.Republiky	R	1678	U černého orla	Dr.Pěnička a spol.	

	7					
					Vozický St., prov.	
	Palackého 4	R	1600, 1871	U koruny	Hauba Otakar, Zavázel František,prov.	
	Nádražní 38	O	1898	U zlatého lva	Doubek Jaroslav	
	tř.čsl.legií 17	O	1903		Špaček Jaroslav	
	Jungmannova tř.2	O	1907	U jelena	Stuchl Jan	
	Nepomucká tř.25	O	1913	Petrohradská lékárna	Dr.Vach Stanislav	
	Wankova 1	O	1920	Orient	Šebek Antonín Preisler Josef,prov.	
	Klatovská 40	O	1921	U Bezovky	Tobiasch Josef	
	nám.Republiky 16	O	1923	Krajinská lékárna	Berka Vladimír	
	Barrandova ul.2	O	1928	Lidová lékárna	Sýkora František	
	Karlovarská tř.2	O	1929	U Saského mostu	Žemlík Jan	
	Hálkova ul.2	O	1929	U zastávky	Janků František	
	Solní ul. 14	O	1935	U hlavní pošty	Dušánek Jan	
	Poděbradova tř. 7	O	1938	Viktorie	Volke Vilém	
P.-Doubravka	P.- Doubraken	O	1931		Pruner František	
P.-Doudlevice	P.-Doudlewetz	O	1929		Havelka Václav	
P.-Lobzy	P.-Lobes	O	1911		Tesař Vojtěch Čech Antonín,prov.	
P.-Skvrňany	P.-Skurnian	O	1911		Černík František	
Přeštice	Prestitz	R	1809	U anděla strážce	Lukáš J. Šmůla J.,náj.	
Radnice	Radnitz	O	1836	U zlatého lva	Chleborád Norbert	
Rokycany	Rokytzan	R	1790	U bílého čápa	Dr.Chrž Jan	
		O	1923	Zora	Bufka Karel	
Staňkov	Stankau	O	1897	U Matky Boží	Císař František	
Stod	Staab	R	1802	U zlatého orla	Honsová Františka Hons František,prov.	Z
Stříbro	Mies	R	1796	U Matky Boží	Janitschka J.dědicové Z	Z
					Dr.Friedler Bedřich, náj.	
Touškov - město	Tuschkau- Stadt	O	1844	U anděla strážce	Janda Václav Z	Z
Třemošná		O	1929		Kubát Bedřich	
Železná Ruda	Eisenstein	O	1934		Zýka Stanislav	Z

Pozn. Z = lékárna zabraná roku 1938.

5.1.3 Přehled funkcionářů Plzeňského grémia

Přehled starostů plzeňského grémia 1833 – 1950

Od	Do	Starosta
16.9.1833	1841?	Peithner Vilém
16.8.1847?	1855?	Peithner Vilém
1857	1859	Klement František
1879	19.9.1888	Kubert Ferdinand
20.9.1888	1.2.1897	Allizar František
1.2.1897	9.10.1897	Hauba Otakar-jako úřad.star.
9.10.1897	10.1.1909	Hauba Otakar
20.9.1909	1914	Doubek Emanuel
1914	1921	Vilím Rudolf
1923?	1924?	Tichý František
1927	1937	Šebek Antonín
1938	1939	Havelka Václav
1940	30.9.1950	Černík František

? – není prokázáno přesné datum

Přehled místostarostů plzeňského grémia 1833 – 1950

Od	Do	Místostarosta
16.9.1833	1840	Kalser František
16.8.1847	1856?	část Klement František část Kalser Eduard
1858?	1859?	Kalser Eduard
1879?	1888?	Formánek Alois
29.7.1889	1.2.1897	Hauba Otakar
10.9.1897	20.1.1909	Schimann J.st.
20.1.1909	1914?	Formánek Ivan
1915	1920	Chrž Josef
1923?	1924?	Šebek Antonín
1925	1931	Tobiasch Josef
1933?	1934?	Doubek Jaroslav
1936	1938	Berka Vladimír
1939	1942	Stuchl Jan
1942	1950	Dušánek Jan

? – není prokázáno přesné datum

5.2. Organizace lékárníků v období socialismu

V roce 1951 vznikla Farmaceutická sekce při Československé lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Roku 1968 byla ustanovena Česká a Slovenská farmaceutická společnost. Mimo tyto vědecky orientované organizace byly pořádány nejrůznější školicí akce a semináře. Rovněž lékárenští pracovníci domažlického okresu se těchto akcí účastnili.

Zejména historii farmacie se s velkou vášní věnoval PhMr. Jaroslav Beneš (viz samostatná kapitola).

Také farmaceutičtí laboranti, především ti vedoucí, absolvovali řadu školení a akcí.

Grémia se od svého vzniku podílela na řízení lékárenství až do r. 1950, kdy byl gremiální řád zrušen. Od tohoto roku převzal úlohu v řízení lékárnictví jako celku stát. Než byly vytvořeny po reorganizaci státní správy tzv. velké okresy, byly pro jednotlivé okresy stanoveni styční lékárníci (od roku 1955), od roku 1960 pak byl pro každý okres jmenován okresní lékárník, po roce 1986 byl v pozici ředitele Lékárenské služby OÚNZ.

Přehled okresních lékárníků :

Jméno	Funkční období
Ladislav Koželuh	1960 - 61
Václav Lindmajer	1961 - 1979
Danuše Korejsová	1979 - 1986
Jiří Herink	1986 - 1996

Se vznikem ČLK přešla postupně většina pravomocí na tuto stavovskou organizaci a řídicí úloha státu byla potlačena.

5.3 Okresní sdružení lékárníků Domažlice

Od 20.9.1991 do 15.3.1995 byl předsedou PharmDr. Zbyněk Altmann.
15.3.1995 – 11.6.1999 vedl OSL Mgr. Jaroslav Chloupek.
11.6.1999 došlo ke sloučení OSL Domažlice a OSL Tachov.
11.6.1999 se vedení sloučeného OSL ujala PharmDr. Jaroslava Krumlová.
7.3.2003 jej předala PharmDr. Jiřímu Herinkovi, který je předsedou dosud.

6. Bělá nad Radbuzou

6.1 Dějiny města Bělá nad Radbuzou

Bělá nad Radbuzou leží v severozápadní části okresu Domažlice. Město je rozloženo v údolí Radbuzy při úpatí hlubokých hvozďů. O Bělé se ve své kronice zmiňuje r.1121 již samotný kronikář Kosma. Podle pověsti získala lokalita jméno po minerálních pramenech, z nichž se odpařováním získávala sůl.

Osudy obce jsou po celý středověk spojeny s nedalekým hradem Přimdou. Bělá byla vedle městeček Stráže a Přimdy třetím nejdůležitějším střediskem přimdských Chodů, kteří zde měli také svou rychtu a soud. Hranice mezi územím stráženým přimdskými Chody a jejich populárnějšími sousedy, Chody usazenými v okolí Domažlic, probíhala podél silnice Mutěnin – Stará Huť. Díky strážní službě na hranici, kterou Chodové vykonávali, získali obyvatelé Bělé od panovníků různá privilegia a úlevy. Středem obce procházela jedna ze středověkých obchodních stezek, která spojovala jihozápadní Čechy s Německou říší.

V období 16.století dochází v regionu k výrazným změnám. Chodská hraniční služba ztrácí na svém významu. Bělští, společně s přimdskými a strážskými Chody, vedou se zástavními majiteli Švamberky vleklé spory o svá zaniklá práva a svobody. V roce 1596 dochází k rozprodeji bývalého panství hradu Přimdy. Obyvatelé Bělé si u císařského dvora chtějí koupit samostatnost, ale nakonec se stávají poddanskou obcí. Po krátké vládě J.Puchfeldra ji získávají příslušníci bavorské rodiny Lamingenů z Albenreutu. Noví majitelé zde již na počátku 17.stol. vystavěli malý zámek s hospodářským dvorem.

V průběhu 16.století se vlivem třicetileté války mění složení obyvatelstva. Původně česká ves se poměrně rychle poněmčuje. V roce 1648 přechází Bělá pod Cukry z Tamfeldu. Za jejich vlády získává Bělá kostel a charakteristický most. Po Cukrech přechází Bělá do vlastnictví Koců z Dobrše a tento rod jí vlastní až do odsunu německého obyvatelstva v roce 1945. Roku 1789 zde v 175 domech sídlilo 1449 obyvatel. Dlouho očekávané povýšení obce na městys oslavili Bělští v roce 1876.

Za první republiky zde byl pivovar, továrna na krajky, dva mlýny a pila. Bělá měla deset pohostinství, osm řezníků, dvě pekárny a řadu dalších obchodů. V roce 1939 měla Bělá 335 domů a 1858 obyvatel. Nejvýznamnější trh se konal v městečku při slavnosti zasvěcení kostela, v neděli před 28.říjnem. Byl hojně navštěvován prodavači ze širokého okolí, ale i vzdáleného Chebu a Liberce. Bližší kontakt s okolním světem zprostředkovala železnice Domažlice – Planá, která byla otevřena v roce 1910.(8)

V roce 1964 byla Bělá povýšena město, v němž dnes žije 1720 obyvatel.

6.2 Dějiny lékáren města Bělá nad Radbuzou

6.2.1 Lékárna Radbuza

<i>Adresa : Bezděkovská 349</i>	<i>1969 – dosud</i>
<i>Výdejna 03-01-09</i>	<i>1969 – 1979</i>
<i>Lékárna 03-01-09</i>	<i>1979 – 1993</i>
<i>Lékárna Radbuza</i>	<i>1996 - dosud</i>

Lékárna v Bělé nad Radbuzou byla zřízena jako výdejna specialit v roce 1969 v Bezděkovské ulici č. 349. V roce 1979 byla přeměněna na lékárnu s číslem 03-01-09. Zpočátku byla provozována obden, podle dojíždějícího lékaře, který ordinoval v Hostouni a v Bělé a lékárník jezdil „za ním“. Když vznikla v Bělé z výdejny lékárna, stala se z hostouňské lékárny výdejna.

Od 1.4.1971 do 30.6.1976 byl vedoucím výdejny PhMr.Miroslav Zajíček(střídavě, jezdil i do Kdyně). Po něm byla vedoucím lékárníkem prom.farm.Blažena Peterková (byla střídavě v Bělé a v Hostouni).

Dle rajonizace lékáren k 1.1.1980 :

Typ lékárny : obvodní	Spádové území : 2000 obyvatel
	Počet územních obvodů : 1
Provoz : každodenní mimo čtvrtky a soboty	
Ambulantní zařízení : OZS č.16 Bělá n.Rad.	
Ozbrojené složky : 1 vojenský útvar	
Veterinární zařízení : Státní statek Domažlice (farma Bělá)	
JZD : Mutěnin, Štítary	

V letech 1993 až 1996 byla lékárna zavřena. V září 1996 lékárnu Radbuza otevřela PharmDr.Milena Cikánová a provozuje ji (sama, bez personálu) dodnes. Majitelem budovy je město Bělá nad Radbuzou.

PharmDr.Milena Cikánová roz.Halbychová vystudovala Farmaceutickou fakultu 1.Moskevského lékařského institutu v Moskvě, promovala v roce 1986. Od srpna 1986 do července 1996 pracovala v nemocniční lékárně v Tachově, do roku 1994 na pozici lékárník asistent, po té byla zástupcem vedoucího lékárníka. V roce 1994 získala atestaci. Její manžel PharmDr.František Cikán provozuje výdejnu v Hostouni. Jejich sedmnáctiletý syn Jiří studuje gymnázium v Tachově, kde Cikánovi bydlí.

7. Domažlice

7.1 Dějiny města Domažlice

Na obchodní cestě z Řezna do Čech, při zemské bráně, v široké kotlině říčky Zubřiny před pohraničním hřebenem Českého lesa a Všerubské vrchoviny, vznikla už koncem 9.stol. celní osada Domažlice. Na protáhlém návrší, nad starou trhovou osadou, založil český král Přemysl Otakar II. v letech 1262-5 hrazené královské město jako součást zajištění bavorské hranice.

Osou symetrické kompozice města se stalo dlouhé ulicové náměstí, celé Domažlice pak byly obehnané silným opevněním, jehož jihozápadní cíp zesiloval královský hrad a severozápadní cíp klášter augustiniánů.

Město obdrželo četná práva, zejména od krále Jana Lucemburského, Karla IV. a Václava IV. Nový domažlický hrad se stal sídlem královského purkrabího, jemuž byli podřízeni také svobodní strážci hranic – Chodové. Chodové, obyvatelé chodských vsí (Postřekov, Klenčí pod Čerchovem, Draženov, Újezd, Tlumačov, Mrákov, Klíčov, Pocinovice a Lhota), osobně svobodní, střežili zemskou hranici. Na sklonku 16.stol. získaly chodské vsi Domažlice. Roku 1620 jich bylo město ale zbaveno – v důsledku porážky českých stavů na Bílé hoře – panství bylo r.1630 prodáno Volfu Vilémovi Lamingenovi z Albenreutu (hrad a 11 chodských vesnic, pustý hrad později městu výměnou vrátil). Tím Chodové přišli o své výsady.

V letech 1726 – 38 město představělo zříceniny hradu za účasti I.Dientzenhofera na patrový čtyřkřídový zámek, v letech 1822 – 42 zde sídlila radnice, v současné době slouží jako muzeum a archiv. Chodský hrad byl několikrát poškozen požárem, naposledy v roce 1995.

Klášter augustiniánů – poustevníků u kostela Nanebevzetí Panny Marie založil r. 1287 Václav II. s chotí Jitkou. V květnu 1421 město ovládli domažličtí husité, kteří dobyli hrad Starý Herštejn a zničili pivoňský a domažlický klášter. Řád byl znovu do města uveden v rámci rekatolizace v r.1620 a klášter dokončen až v polovině 18.stol.

Město bylo při svém založení osídleno zejména německými kolonisty z Bavor, ale již od poloviny 14.stol. podíl Čechů výrazně rostl, německý patriciát město opustil v letech 1415-21 pod tlakem husitství. Po r.1450 dochází k hospodářskému a kulturnímu rozvoji. Kulturní život města v 16.stol. je spjat se jmény humanistických literátů a vědců Prokopa Lupáče z Hlaváčova, Jána Sylvána a Nathanela Vodňanského z Uračova.

Po velkém požáru v roce 1523, který zničil třetinu zástavby, došlo k pozdně gotické a renesanční přestavbě města, při níž vzniklo podloubí na náměstí. Další devastující požár postihl Domažlice v r.1822, po něm bylo město klasicistně upraveno. Od konce 18.stol. se významně rozrůstají domažlická předměstí, 1838 až 1843 zaniká opevnění.

V roce 1861 bylo město napojeno na železnici (1861 Plzeň-Domažlice-Furth im Wald, 1888 Horažďovice předměstí-Klatovy-Domažlice, 1910 Tachov-Domažlice), kolem nádraží vzniká průmyslová zóna.

Již v 16.stol. se ve městě rozvíjelo soukenictví, hrnčířství a pivovarnictví. Ve 20 letech 20 stol. byl v Domažlicích městský pivovar, továrna na likéry, přádelna, rafinerie cukru, továrna nábytku, 10 mlýnů, 2 knihtiskárny atd., mimo jiné veřejná nemocnice, městská nemocnice, městský sirotčinec, chorobinec.

Z významných osobností, kteří v Domažlicích pobývaly, můžeme jmenovat Boženu Němcovou, Aloise Jiráska, MUDr. Josefa Thomayera (rodák z Trhanova, profesor Lékařské fakulty v Praze) atd.

V období socialismu vyrostlo nad městem rozsáhlé panelové sídliště a panelová výstavba se rozvíjela – mnohdy necitelně – i v jiných částech města. V 80.letech minulého století byly Domažlice střediskem osídlení obvodního významu, je zde průmysl paliv, energetiky, strojírenství, polygrafický, potravinářský, atd., také nemocnice, poliklinika a obvodní zdravotní středisko.

V současné době má okresní město Domažlice 11 500 obyvatel, jsou hojně navštěvované turisty, které láká hlavně městská památková rezervace, zahrnující Chodský hrad typu středoevropského kastelu, náměstí s domy s gotickými jádry, s renesančními, barokními a empírovými fasádami. Dominantou náměstí je 56 metrů vysoká a o 70 cm vychýlená věž, původně hláska a dnes součást kostela Narození Panny Marie. Každý rok, druhý víkend v srpnu, se konají tradiční velkolepé Chodské slavnosti.

7.2 Dějiny lékáren města Domažlice

7.2.1 Euroléárna Domažlice

Adresa : Msgre B.Staška 2

2006 - dosud

Euroléárna Domažlice

2006 - dosud

Začátkem roku 2006 společnost Euroléárna s.r.o. otevřela novou lékárnu v prostorách bývalé polikliniky (shodou okolností v prostorách, které sloužili jako sklad pro domažlickou lékárnu 03 – 01 – 01 po zřícení vnitřních částí domu č.123 na domažlickém náměstí).

Jako odborný zástupce zde pracoval PharmDr.Jan Šindelář a různí zaměstnanci společnosti. Po několika týdnech provozu byla lékárna pro nedostatek odborného personálu dočasně uzavřena.

7.2.2 Lékárna pod věží

Adresa : Kostelní 168

1986 – dosud

Výdejna

1986 – 1993

Lékárna pod věží

1993 – dosud

1. Výdejna lékárny 01 v Kostelní ulici

Výdejna v Kostelní ulici vznikla v roce 1986. Do té doby byla v Domažlicích jen jedna lékárna a PhMr.Danuše Korejsová se po celou dobu, kdy byla okresním lékárníkem, marně snažila o obnovení lékárny 02, po dlouhých jednáních se podařilo PharmDr.Jiřímu Herinkovi otevřít alespoň výdejnu.

Původně zde byly kanceláře pekáren, které nakonec uvolnily dvě velké místnosti – výdej a sklad. Vedl ji PhMr.Jaroslav Albrecht s laborantkou Petrou Lamačovou a po něm PharmDr.Zdeněk Cink.

V roce 1993 zde zřídil lékárnu MUDr.Hynek Faschingbauer.

2. Lékárna pod věží

Lékárna pod věží vznikla 20.12.1993 v prostorách bývalé výdejny v Kostelní ulici č.168. Jejím majitelem je MUDr.Hynek Faschingbauer.

Interiér lékárny navrhl Ing.arch.Václav Mastný, rekonstrukci prostor provedla firma STAFIKO Domažlice Truhlářství Malík, Rokycany.

Lékárníky – odbornými zástupci v této lékárně byli :

PharmDr.Jaroslava Krumlová	XII.93	VI.97
Mgr.Eva Kasalová	VII.93	VIII.99
Mgr.Tatiana Borovičková	IX.99	VII.04
Mgr.Jan Andrlík	VIII.04	III.05
Mgr.Marcela Haviarová	III.05	dosud

Mgr.Marcela Haviarová vystudovala Farmaceutickou fakultu v Bratislavě, promovala v roce 1975. Atestaci 1.stupně získala v r.1980, atestaci 2.stupně v r.1990.

Před příchodem do Domažlic pracovala v okresní lékárně Bratislava – venkov, v lékárně FN v Bratislavě (Mickiewiczova ul.) a v lékárně V Bezovce v Plzni.

Dále zde od r.1993 pracuje Mgr.Radka Altmannová, manželka PharmDr.Zbyňka Altmanna. Vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, technologickou větev, promovala v roce 1989. Pak nastoupila v lékárně 01 na pozici lékárník kvalitář.

Od srpna 2000 do dubna 2003 tu byla zaměstnána PharmDr.Jaroslava Heidlerová, dnes majitelka lékárny v Klenčí pod Čerchovem.

V lékárně pracují tyto farmaceutické asistentky : Růžena Hojdyszová (od r.1994), Jana Belfínová (od r. 1997), Monika Kocmánková (od r.2000), Věra Hrbáčková (od r.1997) a Ivana Bufková (od r.2002).

7.2.3 Lékárna U Anděla Strážce

Adresa : U nemocnice 128

2000 – dosud

Lékárna U Anděla Strážce

2000 - dosud

Lékárnu U Anděla Strážce otevřel 1.12.2000 v ulici U nemocnice 128 v Domažlicích PharmDr.Jiří Herink. 2000 až 2001 byla samostatnou společností sro, od roku 2001 je součástí SRO U zlatého jelena.

Prostory lékárny byly rekonstruovány od července do září téhož roku, interiér navrhla Ing.Vojtová práce provedla firma Kadlec Hluboká.

Odborným zástupcem je zde PharmDr.Jaroslava Krumlová, spolu s ní se pacientům věnuje prom.farm.Jana Pavlíková(část úvazku), Mgr.Marie Bauerová(část úvazku) a farmaceutické asistentky Eva Hanzlíková a Marta Byrtusová.

PharmDr.Jaroslava Krumlová roz.Hrbáčková se narodila 7.2.1953 v Domažlicích. Maturovala na gymnázium v Domažlicích v r.1972, promovala 29.6.1977 na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové.

Do OÚNZ v Domažlicích nastoupila 15.7.1977. 1.atestaci získala v roce 1981, druhou v r. 1990.V roce 1993 přešla do lékárny Pod věží, v r.1997 se vrátila do lékárny U zlatého jelena. Od roku 2000 vede lékárnu U anděla strážce.

Prom.farm.Jana Pavlíková roz.Steibachová se narodila 11.6.1943. Maturovala v r.1960, promovala v r.1965 na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě. Vdala se 16.3.1966, má jednoho syna.

1.8.1965 nastoupila do OÚNZ Domažlice do lékárny ve Kdyni, od 8.11.1971 pracovala v lékárně v Domažlicích.

Atestaci z ústavního lékařství získala 2.11.1971. Druhou atestaci z veterinární farmacie získala 25.3.1987.

1986 se stala zástupcem vedoucího lékárníka, od října 1996 byla vedoucím lékárníkem v lékárně v Klenčí – do září 2002.

Od r.2002 pracuje v Domažlicích v lékárně U Anděla strážce.

Mgr.Marie Bauerová roz.Johánková vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promovala v roce 1994, atestaci získala v r.1998. Od roku 1994 do roku 2004 pracovala v lékárně U zlatého jelena, od září 2004 pracuje v lékárně U Anděla Strážce.

7.2.4 Lékárna U zlatého jelena

<i>Adresa : Náměstí čp.122</i>	<i>1787 – 1857</i>
<i>Náměstí čp.124</i>	<i>1857 – 1964</i>
<i>Palackého ul. 2</i>	<i>1964 - 1971</i>
	<i>1971 – 1993</i>
<i>Náměstí Míru čp.123</i>	<i>1993 – dosud</i>
<i>Lékárna U zlatého jelena</i>	<i>1787 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 01</i>	<i>1960 – 1993</i>
<i>Lékárna U zlatého jelena</i>	<i>1993 – 2001</i>
<i>Lékárna U zlatého jelena sro</i>	<i>2001 - dosud</i>

1. Nejstarší lékárna v Domažlicích

První doloženou zprávu o existenci lékárny v Domažlicích nalzáme v závěti domažlického lékárníka z roku 1582. Z této přes 400 let staré závěti, psané pěknou češtinou, se dočteme (zkráceně) :

„Jan Foyt apatykář, ve jménu svaté a nerozdílné Trojice, amen. Já Hons Foyt apatykář a soused (=měšťan) města tohoto Domažlice ..... jsa nemocí navštíven ..... však ještě paměti dobré a rozumu zdravého ..... davše k sobě povolati pana Kašpara pod kostelem, pana Petra Herlíka a pana Tomáše Světeckého ..... jednomyslně se na své mysli snesše ..... poznamenati poručil takto : dluhové pořadě tyto, jimiž já povinován jsem; ..... Ekhartovi Pemovi 126 zlatých, na to jsem měl pachole na stravě a na to též vzato centýř mejdla od téhož Pema ..... Zase co mně povinovati a dlužni jsou : předně pan Kryštof z Roupova nad kterýmž jsem stanné právo v Praze obdržel, dlužen mi 71 kop ..... Pan hrabě Šebestyan Šlik z Passau, z Holeycze a na Bečově 55 kop..... Z toho sraziti se má co jsou brali k pohřbům z hapatyky i z krámu. Dále pak neuchovali by mne Pán Bůh od smrti – o statečku a mění svém takto řídím : Henrychovi pomocníku mému v hapatyce a tovaryši odkazují a dávám hapatyku svou, všechnu zhouplna ..... Sabině sestře své krám svůj též odkazují ..... Pak-li by jí Sabiny Pán Bůh smrti neuchoval, tehdy všecko na manželku mou Cecílii s Kryštofem synem mým aby připadlo. K tomu jí Sabině odkazují pás stříbrný. Otcí mému do Tachova 50 kop a sestře své v Tachově Mandeléně 20 kop odkazují a dávám. Item Sabině dva prsteny zlatý a 100 kop míšeňských přidávám ..... Manželce své pak Cecílii se synem Kryštofem dům v Plzni s dvorem a zahradou, se všemi svršky a nábytky odkazují. Item Kateřině swstře své, která v Plzni jest, tý dluh odpouštím ..... bratru svému Šimonovi jeden kožich bosáckým sukнем podšitý, kalhoty poctivice a kabát odkazují. Na potvrzení

tohoto a lepší důvěrnost, tuto vůli svou poslední jsem secretem svým (= pečeti) zpečetil. (Je) již actum v sobotu po Mlád'átkách (= 29.prosince) léta 1582. "

Na závěti je podivné, že lékárnu odkázal svému pomocníkovi Jindřichovi, ačkoliv měl syna. (1)

Jan Foyt (Voyt, Voit, Fogt) byl původně lékárníkem v Plzni, zřejmě pracoval v lékárně, která patřila městu. Foyt se stal měštěnímem královského města Plzně v roce 1578 a byl věrným stoupencem evangelictví. Již od konce šedesátých let nabýval na ostrosti spor mezi plzeňskými katolíky a evangelíky. Jan Foyt, spolu s Vincencem Rajským, jedním z nejbohatších měšťanů plzeňských, patřil k nejvěrnějším stoupencům evangelictví. Dostali se ještě s dalšími měšťany do sporu s městskou radou. V jeho bytě se též scházeli souvěrci víry podobojí. Je zachováno odvolání Jana Vincence Rajského a apatykáře Jana Foyta proti obvinění, které bylo proti nim vznášeno. V odvolání také uvádějí, že byli dáni neoprávněně do vězení a tam čtyři týdny věznění. Později v roce 1579 byl Foyt jakožto český bratr, po vleklých soudních sporech u zemského soudu v Praze, vypovězen z království. Nakonec po zmírnění trestu stačilo vystěhovat se jen z Plzně a Foyt se usídlil v Domažlicích, které byly sice také královským městem, ovšem hlásajícím se ke straně podobojí.(9)

Příběh Jana Foyta byl zveřejněn již v roce 1888 v Časopise českého lékárnictva :

Kdy mohl lékárník přijít o koncesi? Příčin k tomu bylo, jest a bude vždy dost a dost, že však by to mohla býti také špatná víra, toho se jistě nikdo z nynějších lékárníků nenadál a že tomu přece tak, vysvítá z této listiny, jež zachována v deskách zemských z r.1578. Jan Ffogt apatykář, měštěním města Plzně, pohání purkmistra a konšely města Plzně, zejména M. Ondřeje Blovského, toho času purkmistra, Jana Kašpárka primasa, Matouše Houfa, Šebestiana Stacha, Zikmunda Plzáka, Jiříka Bavorovského, Petra, Reginovic, Michala Proje, Jana Kotterovského, Mistra Tomáše Zelendra z Prošovic a Šimona Bartoně kantora, spoluradní, konšely města Plzně, kteříž na ten čas na radě posazení jsouce sedí, viniti je chce z toho, že jsou oni předjmenovaní purkmistr, primas a konšelé, davše JMCské o něm panovi Ffogtovi zlou zprávu strany náboženství, jakoby scestné víry byl, že velebných svátostí těla a krve pány Ježíše Krista vedle řádu svaté církve křesťanské pod obojí způsobou požívá, naň některá poručení od JMCské vyjednali a pod tím všecku živnost měšťanskou zapověděli a jemu jí užívati brání, nemajíce se toho proti zřízení zemskému dopustiti a jeho tak neslušné pro víru utkati; protož aby stáli a jemu z toho právi byli.

Ale nebylo vše nic platno : „onisice stáli a jemu z toho právi byli, ale r.1578 odeslali Ffogta do Prahy do vězení a r.1597 musel ze země pryč a sice tak, aby „všech měst JMCské ve všech královstvích a zemích JMsti pod skutečným trestáním botnosti prázden byl“ jak čteme v Pamětech Plzeňských. (10)

V archivu města Plzně je zachováno vysvědčení **Adama Šispogena** (od r.1599 lékárníkem v Klatovech(22)), syna klatovského chirurga Bernarda Šispogena (Bernard Šispogen byl chirurgem a později klatovským lékárníkem(22)), že se vyučil „..... artem miscendorum et conficiendorum, quam Apothecariam vocant ....“ (uměním, jež zove se apatekářským) u lékárníka Jana Voita, což stvrzuje „Consul et Senatus Republicae Pilsnensae in Regno Bohemiae“ 20.srpna 1576.

Ještě během sporu s plzeňskými radními zakoupil Foyt dům v Horním Slavkově na Sokolovsku, kam chtěl původně odejít. Po jeho smrti se do tohoto domu odstěhovala jeho manželka Cecílie. V korespondenci města Horního Slavkova s městem Domažlice je v jednom dopise ze 17.dubna 1583 uvedeno, že vdova Cecílie je v tíživé finanční situaci.

O lékárníkovi Jindřichovi, kterému Foyt lékárnu odkázal, a o celém jméně, se dozvídáme ze žádosti, kterou podal v roce 1618 **Jan Zoubek**, umění apatekářského tovaryš, městu Domažlice. Žádá o přijetí za lékárníka pro lékárnu, kterou by zřídil na náklad města. Jedna věta z jeho dlouhé žádosti říká :

„ ..... Nepochybuji, že z Vašich milostí osob radních všichni toho vejborně dobře povědomi býti ráčíte, že jsem před třidcítí lety k panu **Henrychovi Haniczovi apatykáři** za živobyetí jeho v této poctivé obci do apatyky se dostal a při něm učice se svobodnému umění apatykářskému, za učedníka pořád pět let a po vyučení šestý rok u něho za tovaryše jsem byl a zůstával .....“

V archivu též najdeme zápis, že 27.března 1587 byl přijat za měšťana apatykář Henrych a zaplatil za přijetí 4 kopy. Pochází z města Sslakberd (Ostrov u Karlových Varů).

Po smrti Jindřicha Hanice lékárna asi zanikla a jeho odchovanec Zoubek ji chtěl obnovit jako městskou lékárnu. Z poznámky městského úřadu na zadní straně žádosti však vyplývá, že se to nestalo.

V dubnu roku 1910 zasílá klatovský fyzik Dr.Scheibius domažlické obci latinský dopis, v němž se přimlouvá, aby město přijalo za lékárníka Jáchyma Seelinger, syna klatovského chirurga. **Jáchym Seelinger** současně sám posílá latinský dopis městu Domažlice, v němž žádá za přijetí za lékárníka. Z dlouhého dopisu plného zdvořilostních oslovení, vyplývá, že lékárnu by chtěl teprve zřídít, že začátky budou obtížné, že bude třeba zprvu nakoupit „nástroje“ pro oficínu a žádá, aby se město za něho zaručilo u materialisty v Norimberce, kde by nakoupil materialie. Nezdá se však, že by byl lékárnu v Domažlicích obnovil.

V matrice zemřelých z r.1692 se dočteme, že 16.února 1692 zemřel v Domažlicích **Theodorus Robs apothecarius** ve věku 33 let. Zda byl domažlickým lékárníkem se nepodařilo zjistit.

Z dokladů pozdější doby je však zřejmé, že lékárna ve městě opět byla. Koncem listopadu 1775 při vizitaci domažlické lékárny děkanem lékařské fakulty Dr.Mikanem bylo shledáno vše v pořádku. Zároveň se uvádí, že při loňské vizitaci byla lékárna ve špatném stavu a k nápravě nedostatků byla lékárně stanovena lhůta 6 měsíců.

V soupise lékáren, pořízeném v r.1784 již domažlická lékárna není uvedena, zřejmě opět zanikla.

V této době byla v západní části klatovského kraje, zahrnující pozdější okresy Domažlice a Horšovský Týn, jen upadající zámecká lékárna v Horšovském Týně a lékárna v pivoňském klášteře. Začalo se tedy uvažovat o založení nové, vhodněji položené lékárny.

Krajský fyzik Dr.Matyáš Sýkora z Klatov navrhl počátkem r.1786 několik míst pro novou lékárnu a to : Hostouň (nebo Mutěnin), Horšovský Týn (nebo Poběžovice), nebo Domažlice a Nepomuk. České gubernium (dále ČG) v Praze na jeho návrh rozhodlo 13.dubna 1786, aby byly zřízeny tyto dvě lékárny : V Horšovském Týně a v Nepomuku.

Ale hned počátkem dubna téhož roku podává **Jan Michael Köhler** (narozen 13.srpna 1749 v Kunraticích u Cvikova), lékárnický tovaryš z klatovské lékárny žádost o povolení ke zřízení lékárny v Domažlicích. Věděl asi předem od krajského fyzika, že se bude v kraji zřizovat lékárna. Ve své žádosti uvádí, že Domažlice jsou 5 – 6 hodin cesty od Pivoně, kde má být lékárna zrušena. Pro léky by se pak muselo do Klatov 10 – 12 hodin cesty (oba údaje jsou ale nadsazené). Žadatel je vyučený lékárník v lékárně Matěje Josefa Lehkého v Praze a nyní je již 12 let tovaryšem u lékárníka Firbase v Klatovech (1774 – 1786). ČG jeho žádost zamítá s tím, že pro novou lékárnu byl vybrán Horšovský Týn a nikoliv Domažlice. Ale v polovině května téhož roku podává rada královského města Domažlice na ČG žádost o povolení ke zřízení lékárny a uvádí mimo jiné, že Horšovský Týn má zámeckou lékárnu, která obyvatelstvu stačí a ani by se tam nenašla vhodná místnost, protože je ve městě mnoho vojska. ČG v polovině června mění své původní rozhodnutí a sděluje krajskému úřadu v Klatovech, že souhlasí se zřízením lékárny v Domažlicích. Jan Michael Köhler musí složit potřebnou zkoušku na lékařské fakultě v Praze, ten tuto zkoušku složil hned 31.června 1786.

Spol s diplomem zasílá J.M.Köhler na ČG žádost, aby pivoňská lékárna byla přemístěna do Domažlic nebo zrušena a on je ochoten odkoupit její zařízení a zásoby. Začátkem listopadu 1786 sděluje ČG Köhlerovi, že se jeho žádosti o uzavření pivoňské lékárny nevyhovuje. Novou Köhlerovu žádost podporuje i krajský úřad v Klatovech. Uvádí se v ní, že Köhler se ujal zřízení lékárny v Domažlicích za předpokladu, že pivoňská lékárna bude uzavřena, protože by jinak musel domažlickou lékárnu, zřizovanou velkým nákladem, opět zrušit. ČG začátkem prosince odpovídá, že jakmile bude visitací zjištěno, že domažlická lékárna je schopna provozu, bude lékárna v pivoňském klášteře uzavřena.

Konečně 1.října 1787 předkládá krajský fyzik Dr.Lettel krajskému úřadu a ten pak ČG zprávu, že spolu se dvěma radními prohlédli domažlickou lékárnu, že je vybavena léčivy podle předpisu Pharmacopoea Austriaca provincialis v patřičném množství a může být pro veřejnou dispensaci otevřena. V domažlických krámech nechť je nepovolaným osobám přísně zakázán prodej léčiv.

Tak vznikla v Domažlicích stálá měšťanská lékárna, která se nacházela na náměstí v domě č.122, jehož majitelem byl Václav Královec. Již tehdy byla zřejmě nazývána U zlatého jelena.

Lékárna v Pivoni byla uzavřena, zařízení prodáno až ve třetím kole dražby, nový majitel ji však znovu otevřel. Brzy na to podávají naň J.M.Köhler i okolní ranhjičí stížnosti, protože prodává léky zkažené, špatně označené apod. Vizitace

19.5.1790 potvrdila oprávněnost stížností, lékárna byla uzavřena a znovu otevřena 1.června 1798.

Stížnosti a žádosti J.M.Köhlera o uzavření pivoňské lékárny nebo její přemístění byly – ještě před vizitací - stále naléhavější. Poslední z nich zaslal v červnu 1790 samotnému císaři Leopoldovi II. do Vídně. V dlouhé žádosti znovu vypisuje, jak mu pivoňská lékárna škodí, že bylo slíbeno její trvalé uzavření, do zařízení domažlické lékárny prý vložil i věno své manželky a upadl tak do dluhů a nebude-li pivoňská lékárna uzavřena, zbude mu jen žebrácká hůl.

Na tuto obsáhlou žádost přišla strohá odpověď vídeňské dvorské kanceláře, již se Köhlerova žádost jako bezdůvodná jednou provždy zamítá.

7.ledna 1808 prodává J.M.Köhler a jeho manželka Rosalie domažlickou lékárnu s příslušenstvím a zásobami za 6200 zlatých domažlickému rodáku

V témže roce, 4.září 1808, již delší dobu nemocný Köhler umírá. Rod Prášilů pak vlastnil domažlickou lékárnu dlouhých 140 let.(1)

2. Rod Prášilů na domažlické lékárně

Nejstarší zmínku o rodě Prášilů najdeme v první dochované domažlické matrice, kde je uvedeno, že Petr Prášil s manželkou Sybillou křtí 18.března 1655 syna Pavla. Jako kmotr je uveden Pavel Felix, sladovník a výběrčí pomezního cla a od roku 1657 domažlický purkmistr. Pavel Prášil měl s manželkou Benignou šest synů a dvě dcery. Dále budeme sledovat větev, kterou zakládá syn Protus, narozený 6.1.1690. Protus byl mistrem punčochářským. Toto řemeslo se v rodě Prášilů poměrně často vyskytuje. Ve třiadvaceti letech se oženil s Barborou Holou, která byla o osm let starší, a měl s ní šest dětí. Po její smrti, v padesáti sedmi letech, se oženil s Kordulou Prtákovou, která byla o 23 let mladší než on, s ní měl ještě dvě děti. Zemřel 13.srpna 1772 ve věku 82 let.

Prvorozený syn z prvního manželství Václav měl rovněž dvě manželky. S první, Annou Kazdovou, měl 10 dětí. Když v roce 1774 ovdověl, oženil se ještě ve čtyřiašedesáti letech se Salomenou Vysokou. Byl také mistrem punčochářským. Zemřel v Domažlicích 20.září 1802 ve věku 88 let.

Z jeho deseti dětí budeme sledovat dva syny. Mezi potomky prvního byli vynikající lékaři, stavební odborníci a vynálezci. Z druhé větve pak pocházejí lékárníci, kteří byli 140 let majiteli domažlické lékárny.

Větev lékařů a stavebních konstruktérů zakládá stejnojmenný syn Václav (1745 – 1808), s manželkou Zuzanou, rozenou Rádlovou, měl 13 dětí. Z jeho vnuků vynikl MUDr.Václav Vilém Prášil. Působil jako lékař Gleichenbergu ve Štýrsku a přispěl k věhlasu těchto lázní. Jeho bratr MUDr.František Josef Prášil byl lékařem v Radkersburgu rovněž ve Štýrsku a vyznamenal se jako vojenský lékař v bitvě u Novary. Jeho syn, PhDr.h.c.František Prášil (1857 – 1929) byl profesorem na polytechnice v Curychu. Z pravníků Václava Prášila

připomeňme Ing.Františka Prášila, který se svým bratrem Juliem založil v Praze – Libni mostárnu a továrnu na železné konstrukce „Bratři Prášilové a spol.“. Byl znamenitým odborníkem na železné konstrukce, z jeho četných staveb si připomeňme konstrukci rozhledny na Petříně, smíchovský železniční most přes Vltavu, most přes Labe u Mělníka, Průmyslový palác v Praze. V r.1889 byl vyznamenán zlatým křížem.

Druhou větev, větev lékárníků, zakládá Antonín Prášil (nar.14.2.1753), také mistr punčochářský, jako jeho otec Václav. S manželkou Barborou, rozenou Rádlovou (30.3.1753 – 18.1.1831) měl šest dětí, z nichž **Maxmilián Vojtěch Prášil** se věnoval lékárnickému povolání.

Narodil se 2.května 1779. Tříletou lékárnickou praxi prodělal v lékárně Jana Spizky „U bílého jelena“ ve Vídni v letech 1793 – 1796. Obdržel honosné tyrocínální vysvědčení na pergamenu, začínající : Ego Joanes Spizka a fakultate celeberrima Vindobonensi Medica approbatus, Pharmacopoeus Viennae „ad Cervum album“ ..... Maxmillianum Praschil in libra rgiaque civitate Tausenti in Bohemia ..... natum ..... cursum tyrocinii anorum trium apud me rite absolvisse ..... . Dále je tam uvedeno, že výchova mladého tyrona (praxi nastoupil ve 14 letech) byla v lékárně svěřena magistrům Jakubu Augustovi a Matyáši Moserovi. Lékárnickou zkoušku složil na pražské universitě 1.srpna 1804, diplom získal 4.8.1804, ten den byl i inkorporován. Pak pravděpodobně pracoval v domažlické lékárně. S manželkou Barborou, rozenou Matzovou ze Šťáhlav, měl čtyři syny a dceru. Mezitím zemřel jeho otec Antonín (6.5.1805). Z dědictví po něm zakoupil v roce 1808 domažlickou lékárnou od lékárníka Michaela Köhlera a jeho manželky Rosalie za 6200 zlatých.

Maxmilián Prášil zemřel 24.června 1818 ve věku 39 let v domě č.122 na náměstí, kde tehdy byla lékárna, na tuberkulózu.

Po jeho smrti vdova lékárnou pronajala, protože nejmladšímu synovi, také Maxmiliánovi, který se později věnoval farmacii, byly teprve dva roky (nar.18.4.1816).

Prvním nájemcem domažlické lékárny byl **Antonín Egerer** (nar.1789 v Pistau), promoval 14.9.1813 v Praze. Do Domažlic přišel 1.12.1818 (inkorporace 2.2.1822), zemřel 21.8.1824 ve věku 35 let na tuberkulózu.(dle gremiálních zápisů odešel do Toužimi?)

Po něm byl prozatímním provisorem **Antonín Lorenz**, později lékárník v Plasích.

Vdova Ludmila Egererová předává v lednu 1825 lékárnou po podrobné inventuře dalšímu nájemci, jímž byl **Jan Kobrtsch**, lékárník z Hostouně (diplom 1799), který spolu s nevlastním synem z druhého manželství, lékárníkem **Janem Pitzkerem**, vedl obě lékárny. Pitzker přišel do Domažlic 1.5.1825 (inkorporace 12.12.1825), 30.8.1827 lékárnou předal nevlastnímu otci.

Dalším nájemcem byl **Vilém (Wilhelm) Rau**, od 14.7.1831(inkorporace 1.11.1831) do 1.5.1843. Narodil se v Praze, promoval tamtéž 14.12.1828. Později si otevřel vlastní lékárnu v Nýrsku (lékárna U černého medvěda) u Klatov, koncesi získal 10.11.1842. Pro své pokrokové názory v roce 1848 byl na indexu u rakouských úřadů. (Podle kartotéky ČFM se narodil v Teplé, promoval 29.12.1828. Lékárnu v Nýrsku si otevřel 17.9.1843.)

Posledním nájemcem od 1.5.1843 (inkorporován 20.9.1944) až do 10.1.1846 byl **Jan Kamberský**. Narodil se v Čáslavi, promoval v Praze v roce 1835.

Mezitím si udělal mladý **Maxmilián Prášil** tyrocínální praxi (1835 – 1839) u nájemce rodinné lékárny Viléma Raua. Tyrocínální zkoušku složil u filiálního grémia v Klatovech 1.července 1840 a 15.ledna 1841 u hlavního grémia v Praze. Diplom magistra získal na vídeňské universitě 10.8.1845. 10.1.1846 převzal rodinnou lékárnu od posledního nájemce J.Kamberského, inkorporován byl 10.5.1846.

Po smrti své matky Barbory r.1841 byla se sourozenci projednána pozůstalost (vložena do pozemkových knih 12.5.1843) v tom smyslu, že syn Maxmilián přejímá z pozůstalosti právo lékárnické, lékárnu včetně zásob a zařízení a aktivních pohledávek u Anny Kobrtschové, vdovy po lékárníku v Hostouni, u paní Egererové, manželky bývalého nájemce, a u Viléma Raua, tehdejšího nájemce jejich lékárny, a dalších pohledávek a zavazuje se k vyplacení své sestry Františky.

Ještě než dostudoval, oženil se v roce 1842 se svou vzdálenou příbuznou Alžbětou Prášilovou. V září 1857 zakoupil dům č.124, také na náměstí, a přestěhoval tam z č.122 lékárnu, která měla štít U zlatého jelena.

Tento dům, zvaný Voprchalovský, patřil původně Adamu Voprchalovi z Uračova, který býval zámožným občanem a purkmistrem domažlickým. Po bitvě na Bílé Hoře mu byl majetek zkonfiskován a dům č.124 dán místnímu klášteru Augustiniánů. Klášter jej pak v roce 1672 prodal městu za 300 zlatých rýnských. Po požárech byl několikrát renovován. V tomto domě pak byla lékárna do 11.ledna 1964, kdy se vnitřní část domu v nočních hodinách zřítily.(viz dále)

V lékárně Maxmiliána Prášila byl v roce 1850 na praxi Ferdinand Pitzker, syn bývalého spolunájemce lékárny, dále podle gremiálních zápisů od 2.září 1857 Karel Melchers, od 25.srpna 1860 Jan Frey z Ostromeče (zkoušku u plzeňského filiálního grémia vykonal s prospěchem velmi dobře)(PhMr.Johann Frey se narodil 8.1.1843 ve Wassersuppen, zemřel 2.1.1905 ve Vídni. Vystudoval klatovské gymnázium, praxi absolvoval v domažlické lékárně, titul získal ve Vídni 1869, 1869 – 79 byl provizorem v lékárně v Českém Krumlově, 1879 – 94 ve Vídni v St.Anna – Apotheke, 1894 – 7 v Hermals a 1897 až 2.1.1905 byl majitelem koncese v Marienapotheke ve Vídni. Jeho manželka roz.Firbasová byla dcerou českokrumlovského lékárníka K.Firbasa, syn

PhMr.Karl Wilhelm Frey. (22)), v roce 1861 tu dokončil praxi Karel Florián, od 1.10.1864 je veden jako tyro Jindřich Šiman z Worlíku, pak ještě Vojtěch Velíšský, Jan Pospíšil a Jan Rayman.

Koníčkem Maxmiliána Prášila bylo pěstování bource morušového. Za tuto činnost obdržel 1.října 1867 diplom od českého spolku pro hedvábnictví podepsaný kněžnou Idou z Paarů.

Ze čtyř synů Maxmiliána a Alžběty Prášilových se věnoval farmacii druhorozený Karel, narozený 21.8.1846. Povinnou, tehdy tříletou praxi, absolvoval v otcově lékárně (1862 – 5) a tyrocínální zkoušku složil 1.října 1865 u filiálního grémia v Plzni s prospěchem velmi dobře, 3.října pak u hlavního grémia v Praze. Dvouletou tovaryšskou praxi konal v několika různých lékárnách, od 4.10.1865 do 31.8.1866 v lékárně U černého medvěda (Mgr.Adolf Haas) v Českých Budějovicích, od 2.9.1866 do 1.4.1867 u lékárníka Františka Fichtnera (místo nezjištěno) a od 3.4.1867 do konce září 1867 v lékárně Antonína Schotta ve Stodě.

Po dvouletém studiu na vídeňské universitě získal 15.července 1869 titul magistra. V srpnu 1870 se **Karel Prášil** oženil s Annou Schnablovou, jejíž otec měl v Domažlicích výrobu tkanic a pentlí. Otcovu lékárnou převzal 1.ledna 1873, inkorporován byl 20.3.1873. Smluvně to bylo vtěleno do pozemkových knih 31.12.1872. Dům a lékárna byly oceněny na 10 000 zlatých.Sourozence vyplatil v penězích.

Spisovatel Jindřich Šimon Baar jej líčí jako bodrého člověka se smyslem pro humor. (viz Šůty)

Dnes se již zdá nezvyklé, že v listopadu 1872 převzal lékárník Karel Prášil jednatelství pojišťovny „Kotva“ na život a důchody od MUDr.Františka Prácheňského.

Na druhé straně společensky odborné postavení tehdejšího lékárníka ukazuje následující doklad :

„Okresní hejtmanství v Domažlicích žádá lékárníka Karla Prášila o vyšetření a odborný posudek o hliněném nádobí firmy J.Adamovič, jehož glazura se údajně rozpouští a působí toxicky, je-li v nádobách potrava, obsahující kyseliny.“ Karel Prášil odpovídá dopisem z 25.8.1879, že zkoušel glazuru octem, sirovodíkem, kalium iodidem, kal.carbonátem a kyselinou sírovou a zjistil, že sirovodíkem se v kyselé vylouženině objevují vločky siřníku olova. Po vypaření je však nádobí pro zdraví nezávadné.

Podle gremiálních zápisů přijímá K.Prášil od 1.dubna 1889 jako magistra **Emila Junga** z Rychnova (narozen 1860, promoval 1885 v Praze(22)).

Karel Prášil měl dva syny a čtyři dcery. Dvě dcery a syn zemřeli již v dětském věku, nejmladší dcera Johanna se provdala za Františka Štěpána, lékárníka v Líšově u Budějovic. Nejstarší syn Karel (1870 – 1936) nastoupil tyrocínální praxi v otcově lékárně 1.8.1887. V říjnu

příštího roku však odešel pokračovat v praxi do lékárny v Bad Ischlu, ale farmacie pak zanechal a stal se úředníkem ve Vídni. Zklamal tím naděje svého otce, neboť rod Prášilů – lékárníků neměl již mužského pokračovatele a podle tehdy platných zákonů se ženy nemohly věnovat farmacii. Doma zůstala poslední dcera Antonie jako budoucí dědička domu a lékárny.

V roce 1877 byla založena v Domažlicích první drogerie. Měla honosný název : Obchod v materiálním a lékárenském zboží a lučebninách – Bartoloměj Steffel, zkušený lékárník a materialista. v Domažlicích.

B.Steffel prodělal tříletou tyrocinální praxi v lékárně Karla Potůčka v Nepomuku a pak v Blovicích u téhož Potůčka. Diplom magistra získal v roce 1869.

Tato první domažlická drogerie byla nevítanou konkurencí místní lékárny Karla Prášila. Bartoloměj Steffel na podzim téhož roku, co drogerii v Domažlicích otevřel, zemřel v Klatovech, odkud pocházel. Jeho život v Domažlicích a okolnosti jeho úmrtí nám přibližuje článek, který vyšel v Poslu od Čerchova :

Smutný konec konkurence. Maigster lékárnictví p.Bartoloměj Steffel usadil se zde před devíti měsíci, zařídil zde obchod v zboží lékárnickém. Závod pro město naše veledůležitý byl od obyvatelstva zdejšího s radostí uvítán. Toť ovšem nebylo pochuti zdejší konkurenci a jisté rodiny, jejíž jméno netřeba jmenovati. Nastalo stihání, ale tak nekalého způsobu, že rozum zůstane státi.

Zavedeno zvláštní obležení obchodu materialisty. Tu byl každý pozorován, zkoumán, co asi kupoval, zdaž snad na recept expedováno nebylo. Brzo přišel fingirovaný posel z města, brzo z okolí přinášející recepty od dra Blocha, dra Ubla atd. prosíce za vydání léku. Firma ubohého materialisty byla mnohou noc zamazána. Přišlo

několikrát k žalobě.Pan Šteffel vzdoroval na oko všemu dosti srdnatě – poznenáhla však jeho jasná mysl počala klesat a tu a ten mu vyřídil, že se neustane, dokud ho nezničí nadobro. Před krátkým časem okolo 7.t.m. sdělila mu jedna slečna podobný snad klep a od té doby začal Š. churavět na mysl. Že i se mu známost, již velmi intimní pokazila, i to přičítal Š. na vrub svých nepřátel. 10.t.m. utkvěla v hlavě pronásledovaného ta nešťastná myšlenka, že jeho protivníci jej otrávití zamýšlí. Tu naléháno na něho ze strany přátel jeho, aby se vzdal bláhové důmněny – nic platno; od té doby nejedl jinak sousto dokaváde sluhou jeho ochutnáno nebylo; později nejedl ničeho vyjma malý rohlík a několik švestek. Noce všechny probděl, a tvářnost jeho prozrazovala, že nemoc rozhostila se v druhdy tak čilé hlavě mladého ubohého muže. V neděli dne 16. uzavřel Š. svůj obchod, došel na hejtmanství, složil koncesi závodu svého a napsav psaní, které na stole nechal – odešel do Klatov. Doma v kruhu rodiny zotavil se poněkud, takže matka jeho v pondělí odpoledne vzavši s sebou zkušeného lékárníka, který by zatím obchod zde dále vedl, do města k večeru přijela a obchod otevřítí dala. Avšak jaký výstup tu pozorovala matka nešťastného syna. Lidé vyběhnouví z podloubí protější strany shlukli se před krámem, volajíce : „Podívejte se, už zase otvírá!“ Dábelský rámus před krámem – před chorobnou, ubohou paní, která třesouc se na celém těle, volala : „Nedivím se nyní, že se můj syn zde zbláznil.“ Srdelomný byl pohled na ubohou paní. Výstup tento ostrými slovy kárali p.J.Holý, kupec a jeho choť, p.V.Ebenstreit ml., p.V.Ebenstreit st.a p.J.Halík, domácí

páně Štefflův. – Tentýž večer, kdy otevřel se zde krám, v 10 hod. ubohý B.Šteffel v Klatovech s příznaky otrávení skončil – skončil. Psaní, které zanechal zde a kde vypisuje pronásledování své – ač známe obsah jeho – sdělíme až s povolením rodiny zesnulého.

Po několika měsíčním uzavření se v Domažlicích objevuje nový drogist : „Josef Fügner farmaceut.“ Tyrocinální praxi absolvoval v Kerauschově lékárně v Klatovech, magistrem zřejmě nebyl. V prosinci 1888 si na něho plzeňskému grémiu na něho stěžuje lékárník Karel Prášil. Stížnost byla předána okresnímu hejtmanství v Plzni.

Léky však v Domažlicích neprodávaly jen lékárny či drogerie. Počátkem sedmdesátých let minulého století měl v domě č.46 v podloubí na náměstí krámk se smíšeným zbožím Jakub Frída, otec básníka Jaroslava Vrchlického. Pan Frída, kromě koloniálního zboží, prodával také „záračnou“ mastičku „Panarkan“, kterou si sám připravoval podle tajného receptu. Ve svém krámku jí měl prý v tajném regálu až u stropu mnoho krabiček v několika „sílách“. Spolehlivě prý hojila šrámy s posvícenských rvaček, spáleniny, pakostnici, nežidy, suché i mokré lišeje a mnoho dalších neduhů.

V druhé polovině 19.století se začínají objevovat v lékárnách první speciality, jak dokazují četné inzeráty domažlické lékárny, které nacházíme v periodikách již v 70 letech.

Lékárník Karel Prášil zemřel 12.února 1893 ve věku 47 let na tuberkulózu. Přežil jen o rok svého otce Maxmiliána, který zemřel 8.4.1892 ve věku 76 let.

Po smrti Karla Prášila vedl lékárnou krátkou dobu její dosavadní asistent **Mgr.Karel Haken**. Narodil se v roce 1860 v Mladé Boleslavi, titul získal v Praze 19.7.1890, inkorporován byl 16.5.1894.(1) Po té byl provizorem lékárny ve Vysokém Mýtě, nakonec odešel do Prahy (lékárník Michle), kde zemřel 29.4.1932. (22)

Antonie Prášilová se pak v Klatovech seznámila s Mgr.Leopoldem Lichtenbergem, asistentem v Šimanově lékárně v Klatovech a provdala se za něho 16.4.1894. Lichtenberg pak přešel 16.5.1894 jako provisor do domažlické lékárny.

Leopold Lichtenberg se narodil 29.12.1867 v Litomyšli jako syn komisaře okresního hejtmanství. Brzy se přestěhovali do Přeštic u Klatov. Lichtenberg pak absolvoval tyrocinální praxi v přeštické lékárně Mgr.Novotného, zkoušku složil u filiálního grémia v Plzni 30.10.1884 s prospěchem dostatečným. Diplom magistra získal na pražské univerzitě 18.7.1888. Od 1.ledna 1895 se Lichtenberg stává spolujednatel lékárny U zlatého jelena.

Dlouhodobě byl členem výboru obecního zastupitelstva a funkcionářem v dalších veřejných spolcích (velitel spolku ostrostřelců).

Koncem r.1886 se dotazuje Lichtenberg plzeňského filiálního grémia, zda by mohl mít v lékárně dva tyrony, což grémiem zamítlo. Zdá se, že

Lichtenberg byl přísným šéfem, neboť v jeho lékárně se vystřídala celá řada tyronů a magistrů, z nichž většina odešla po několika měsíčním působení :

Po odchodu PhMr.Hakena (1894) do Mladé Boleslavi byl přijat sust.Karel Baloun (Narodil se 10.5.1872 v Českém Dubu, promoval 18.1.1896. U Lichtenberga pracoval od 1.7.1894 do 30.11.1894. Působil v lékárně U Koruny v Mariánských Lázních, kde 2.7.1906 zemřel. (22)). Ten po několika měsících odchází a je přijat PhMr.Jaroslav Větvička, jenž rovněž brzy odešel a nastoupil mladý magistr Štěpán Kreuter (Narodil se 24.4.1872 v Praze, kde 27.10.1894 promoval, byl lékárníkem v Berouně, později pracoval v lékárně U anděla strážce v Praze na Vysočanech a byl přednostou laboratoře „Filmy bratři Čížkové“.Zemřel 13.5.1933.(22)) Pak nastoupil tyro Pavel Neuman, který odešel v červnu 1897.

V srpnu téhož roku přijal Lichtenberg sustentanta Jindřicha Kirchnera z Neukirchenu.(Narodil se 1875 v Přešticích, 1892 – 5 byl v lékárně v Klatovech, tyrocínální zkoušku složil 19.8.1895 v Plzni.(22)) Ten získal diplom v Praze 25.2.1898 a v polovině listopadu téhož roku odešel. Později byl expedientem v lékárně všeobecné nemocnice v Praze. Na jeho místo nastoupil 1.11.1898 PhMr.Václav Stehlík. Po čtyřech měsících odchází (Narodil se r.1881 v Hostoulovicích okr.Čáslav, tyrocínální zkoušku složil 15.9.1903 a promoval 19.7.1905.(22)) a byl přijat PhMr.František Štěpán. Oženil se s Lichtenbergovou švagrovou Johanou Prášilovou a za rok – 28.2.1900 – odchází. Nastoupil PhMr.Josef Grossmann, ale už po dvou měsících, začátkem května odchází. Od 1.6.1900 do 31.12.1900 zde pracoval PhMr.Václav Černý Narodil se v Praze, diplom získal v Praze 1887(22))

Od 1.ledna 1902 nastoupil sustentant Eduard Kotva. 17.4.získal diplom magistra a v září odešel.(Narodil se 7.7.1876 v Praze, získal koncesi na založení lékárny na Křivoklátě. Zemřel 26.2.1939.(22)) 15.září 1902 nastoupil PhMr.František Bažant (diplom 1901), dlouho se nezdržel a koncem ledna 1903 odešel.(Narodil se 1876 v Jilemnici, dle kartotéky ČFM promoval 12.12.1900. 1923 – 34 pracoval v drogerii v Jilemnici, zemřel 4.2.1934(22)).

Od 1.února 1903 nastoupil PhMr.Břetislav Payer (nar.29.11.1876 v Kouřimi, diplom 1899). Ten se v Domažlicích oženil s Kateřinou Rajchartovou ze Stráže a zůstal v domažlické lékárně do 31.dubna 1905.

V prosinci 1905 nastoupil Josef Benda (nar.25.4.1878, Lisovice, okr.Kladno, diplom 1909), který se v Domažlicích v červenci oženil s Marií Mosovou a 1.září odešel.(1) Byl lékárníkem v Protivíně, v Sadské, zemřel již 30.7.1912v Domažlicích.Podle kartotéky ČMF promoval v roce 1894.(22)

V r.1912 pracoval v lékárně 4 měsíce PhMr..Jaroslav Špašek.

PhMr.Jaroslav Pavlásek zde byl zaměstnán od 1.12.1912 do 14.9.1913.

PhMr.Petr Zlámal 14 dní (Narodil se 26.6.1889, promoval 19.7.1913, pracoval hlavně v drogeriích (22)) , PhMr.Jan Svačina šest měsíců (do 16.3.1914), PhMr.Karel Cakl tři měsíce, 16.3.-30.6.1914.

Během první světové války pracoval PhMr.Lichtenberg většinou sám. PhMr.Ješina František pracoval v Domažlicích 1.7.-15.12.1914. (1) Narodil se 14.6.1889 v Písku, 18.7.1912 promoval, později byl lékárníkem v Chrástu u Plzně a nájemcem lékárny v Hronově nad Metují.(22). PhMr.Jan Kšanda tu byl 16.12.1914 až 31.8.1915. PhMr.Jaroslav Jíša tu pracoval 22.4.-30.9.1916. Od 1.1.1918 byl u Lichtenberga PhMr.Jan Svačina, který se v Domažlicích oženil s Marií Ludvíkovou, dcerou místního pekaře 23.9.1918. Svačina se narodil 5.9.1884 v Bystřici nad Perštýnem jako syn tamního lékárníka. Diplom získal v 19.7.1913 na UK v Praze. Z Domažlic odešel 31.5.1919.

PhMr.Fröhlich Rudolf se zdržel jen jeden měsíc, červen 1919.

V červenci 1919 sjednává Lichtenberg pracovní ujednání s PhMr.Karlem Brodem. Nabídl mu 600K měsíčně čistého platu, snídaně, svačiny, byt s otopem a světlem. Jeden týden dva odpůldny, druhý týden tři odpůldny volné, po roce 14 dní dovolené. Výpověď 6týdenní oboustraně. Nástup dojednán na 1.srpna 1919. Karel Brod se narodil 1.ledna 1886 v Habrech u Čáslavi. Tyrocínální praxi absolvoval v Hlinsku (15.11.1908 – 6.8.1909) a v Moravských Budějovicích (10.8.1909 – 27.9.1910), tyrocínální zkoušku složil v Brně 27.10.1910. Diplom na české UK získal 1.10.1912. 1913 až 1915 pracoval v lékárně U zlaté koruny v Rakovníku. Během války byl jako vojenský lékárník v Kotoru a Mostaru (1915 – 18).

Leopold Lichtenberg zemřel 21.listopadu 1923 (diabetes mellitus). Majitelkou lékárny se opět stává jeho manželka Antonie. Lékárnu pak provozovala vdovským právem. Hned po smrti manžela pověřila vedením lékárny Karla Broda. V červenci r.1923 přišla do lékárny PhMr.Marie Šachová (nar.14.6.1899 v Praze), se kterou se magistr Brod oženil. Po desetiletém působení v domažlické lékárně odchází koncem března 1929 PhMr.Brod se svou manželkou do vlastní lékárny U svatého Václava (založena 1871) v Rovensku pod Troskami (PhMr.Marie Brodová ji provozovala ještě v roce 1948 (11). Jako občan židovského původu byl za druhé světové války v r.1942 deportován do terezínského ghetta a zahynul pak v nám neznámém koncentračním táboře. Jeho paní schovávala za války v lékárně partyzány. Zemřela 19.8.1964.

V domažlické lékárně za provizora Broda pracovala jako asistentka také PhMr.Milada Divíšková, od 1.7. do 15.9.1924. Pak také PhMr.Eleonora Machková od 1.7. do 1.7.1924, PhMr.Marie Rybářová od 15.7. do 30.9.1925, PhMr.Božena Dlouhá od 1.8. do 1.10.1926, PhMr.Marie Volšanová od 1.7. do 15.12.1929.

Po odchodu magistra Broda byl vedením lékárny pověřen PhMr.František Zavázal (nar.3.12.1895 v Cerekvicích v Čechách, tyrocinální zkoušku složil 16.8.1915, diplom získal 16.7.1918).Lékárnu vedl od 1.4.1929 do 31.12.1930.

Ze magistra zavázala pracovali v lékárně : PhMr.Albína Dobruská (diplom 1921) 5 měsíců (za 10 let vystřídala asi 20 lékáren), PhMr.Karel Kürschner jako asistent devět měsíců a PhMr.Volšánová provdaná Hůrková 1 měsíc.

Od 1.ledna 1931 byl pověřen vedením lékárny její dosavadní asistent PhMr.Karel Kürschner (inkorporován byl 4.6.1936). Narodil se 1.10.1902 v Deštné, okr.Kamenice nad Lipou jako syn obvodního lékaře. Pak se rodina přestěhovala do Jihlavy. Tam v lékárně „U svaté Trojice“ absolvoval tyrocinální praxi, tyrocinální zkoušku složil v Brně 17.7.1923, dplom získal na německé KU v Praze 26.6.1925. Provizorem v Domažlicích byl skoro 9 let, do 30.9.1939, kdy jako židovský občan musel odejít a pracoval pak v Praze v židovské nemocnici ve skaldu léčiv v Dušní ulici. V listopadu 1941 byl deportován do Terezína. Tam byl správcem lékárny židovského ghetta. Tam se také ještě oženil. V říjnu 1944 byl deportován s rodinou do Osvětimi, kde hned po příjezdu byla rodina zlikvidována v plynové omoře.

Za Kürschnera byla asistentkou lékárny PhMr.Helena Čadová, která se narodila 4.12.1908 v Plzni, diplom získala 1931, v lékárně U zlatého jelena pracovala od 1.4.1932 do 31.12.1936.

Po Kürschnerovi byl provizorem lékárny PhMr.Stanislav Kříž od 1.10.1939 do 30.6.1941, narodil se 25.9.1885 v Plzni,tyrocinální zkoušku složil 17.8.1906, diplom získal na KU v Praze, 28.6.1932, proacoval v Horažďovicích.

Po něm převzal lékárnu jako provizor PhMr.Jan Brož, od 15.8.1941 do 30.6.1945. Narodil se 5.10.1899 v Praze – Vinohrady, tyrocinální zkoušku složil v Táboře v r.1923, diplom získal 26.6. 1925 na KU v Praze. Do Domažlic přišel z Frenštátu pod Radhoštěm, kde byl provizorem. Z Domažlic pak odešel do lékárny U koruny v Aši (založena 1881)(11), 1947 – 8 byl výpomocným profesorem na ašském gymnáziu,zemřel 9.října 1974.

Od 1.9.1945 dává Antonie Lichtenbergová lékárnu do nájmu PhMr.Václavu Kirchnerovi(inkorporován 25.4.1949). Narodil se 7.9.1906 ve Staňkově, tyrocinální praxi absolvoval v Českých Budějovicích, tyrocinální zkoušku složil 1929 tamtéž. Diplom získal na české KU v Praze 28.6.1932. V témže roce získala diplom také PhMr.Marie Kropáčková, která se v r.1934 za Kirchnera provdala. Narodila se 24.2.1908 v Královém Dvoře u Berouna, tyrocinální praxi absolvovala 1927-9 v Českých Budějovicích. V pronajaté lékárně pracovala spolu s manželem.

Dlouhou dobu pracovala v lékárně U zlatého jelena PhMr. Marie Týrová, která tam pracovala od 1. ledna 1937 do 30. června 1947, tedy více než deset let. Narodila se 30. 1. 1912 v Českých Velenicích, tyrocinální zkoušku složila 18. 9. 1934 v Českých Budějovicích, diplom získala na KU v Praze 1936.

Po uzavření vysokých škol za okupace v r. 1939 nastoupili do domažlické lékárny jako laboranti MUC. Vladimír Karlík a MUC. Josef Černý. PhMr. Marie Týrová se v r. 1947 pravdala za MUDr. Josefa Černého.

Dne 17. října 1948 zemřela Antonie Lichtenbergová, rozená Prášilová, poslední přímý potomek této rodové větve.

Při socializaci lékáren, koncem r. 1950, přešla tato domažlická lékárna (tzv. stará) do n.p. Medika a stala se spolu s ostatními lékárnami součástí socialistického zdravotnictví.

Tabulka 1 : Lékárníci a tyroni v lékárně U zlatého jelena 1808 – 1950

jméno	status	působení
Maxmilián Prášil st. lék.	provizor	1808 - 24.6.1818
Antonín Egerer lék.		1818 - 21.8.1824
Antonín Lorenz lék.		leden 1825 - ?1825
Jan Kobrtsch, Jan Pitzker lék.		1825 - 1831
Vilém Rau lék.		14.7.1831 - 1.5.1843
Jan Kamberský lék.		1.5.1843 - 10.1.1846
Maxmilián Prášil ml. lék.		10.1.1846 - 31.12.1872
Ferdinand Pitzker	tyro	1850
Karel Melchers tyro		od 2.9.1857
Jan Frey tyro		od 25.8.1860
Karel Florián tyro		1861
Jindřich Šiman tyro		od 1.10.1864
Vojtěch Velíšský tyro		?
Jan Pospíšil tyro		?
Jan Rayman tyro		?
Karel Prášil lék.		1.1.1873 - 12.2.1893
Emil Jung lék.		od 1.4.1889
Karel Haken lék.		? - 1894
Leopold Lichtenberg lék.		5.1894 - 21.11.1923
Karel Baloun sustestant		1894
Jaroslav Větvíčka lék.		1894
Štěpán Kreuter lék.		1.1.1895 - 9.1895
Pavel Neuman tyro		? - 6.1897
Jindřich Kirchner sustestant		8.1897 - 11.1898
Václav Stehlík lék.		1.11.1898 - 2.1899
František Štěpán lék.		1899 - 28.2.1900
Josef Grossman lék.		3. - 5.1900
Václav Černý lék.		1.6.1900 - 31.12.1901
Eduard Kotva sustestant		1.1.1902 - 9.1902
František Bažant lék.		15.9.1902 - 1.1903
Břetislav Payer lék.		1.2.1903 - 31.4.1905
Josef Benda tyro		1905 - ?

Jaroslav Špaček lék.		1912
Jaroslav Pavlásek lék.		1.12.1912 - 14.9.1913
Petr Zlámal lék.		1913
Karel Cakl lék.		16.3.-30.6.1914
Jan Kšanda lék.		16.12.1914 - 31.8.1915
Jaroslav Jíša lék.		22.4.1916 - 30.9.1916
Jan Svačina lék.		1.1.1918 - 31.5.1919
Rudolf Fröhlich lék.		VI.1919
Karel Brod lék.		1.8.1919 - 3.1929
Marie Šachová lék.		7.1923 - 3.1929
Milada Divišková lék.		1.2.1921 - 30.6.1922
Eleonora Machková lék.		1.7.1924 - 15.9.1924
Marie Rybářová lék.		15.7.1925 - 30.9.1925
Božena Dlouhá lék.		1.8.1926 - 1.10.1926
Marie Volšanová lék.		1.7.1927 - 15.12.1929
František Zavázal lék.		1.4.1929 - 31.12.1930
Albína Dobruská lék.		1929 či 1930
Karel Kürschner lék.		1930 - 30.9.1939
Helena Čadová lék.		1.4.1932 - 31.12.1936
Stanislav Kříž lék.		1.10.1939 - 30.6.1941
Jan Brož lék.		15.8.1941 - 30.6.1945
Václav Kirchner lék.		1945 - 1952
Marie Kirchnerová lék.		1945
Marie Týrová lék.		1.1.1937 - 30.6.1947

3. Lékárna 03 – 01 – 01

Při znárodnování lékáren dle zákona č.271/49Sb. přešla lékárna U zlatého jelena do národního podniku Medika.

Dosavadní nájemce PhMr.Václav Kirchner byl jmenován jejím odpovědným správcem a vedl ji do r.1952.

Od 26.5.1952 převzal její vedení PhMr.Václav Lindmajer. Narodil se 4.8.1921 ve Kdyni. Původně se vyučil krejčím. Aspirantskou praxi absolvoval také ve Kdyni, zkoušku složil v září 1948 v Plzni, diplom získal v září r.1950 (byl spolužákem PhMr.Cinka ze staňkovské lékárny).

V r.1961 se stal PhMr.Lindmajer okresním lékárníkem, byl jím až do roku 1979, do důchodu odešel 4.8.1984. Zemřel asi v r. 2003.

Správu staré lékárny převzal PhMr.Jaromír Dolanský.Ten se narodil 7.1.1929 v Dolní Lukavici, okres Plzeň – jih. Diplom získal v roce 1952.

V důsledku vody ve sklepích a podmáčení základů se dům č.124, ve kterém byla stará lékárna, dne 11.1.1964 zřítíl.

Na domažlickém náměstí

Dne 11.1.1964 v ranních hodinách bylo zpozorováno v domě čp.124 na náměstí v Domažlicích, že padá omítka a postupně dochází k uvolňování stěn od stropů.

V průběhu dne došlo k sesouvání základů a pilířů v tomto domě a dne 12.1.k sesutí zadní části budovy čp.123 a propadnutí dvou bytů a skladiště prodejny galanterního a koženého zboží, n.p.Obnova, prodejna Domažlice.

Ze sesutých a popraskaných domů byly vystěhovány celkem čtyři rodiny, kterým MěstNV Domažlice dal náhradní byty.

Skladiště Obnovy se propadlo do sklepních prostorů včetně zboží v hodnotě asi 150 000 Kčs.

Příčina sesutí spočívá v tom, že z dosud nezjištěné příčiny se naplnily až tříposchodové sklepy pod uvedenými budovami vodou, která narušila základy domů.

Jde o budovy staré v průměru 300 let. Zraněn nebyl nikdo. Ze strany MěstNV a ostatních složek jsou podnikány záchranné práce k zajištění proti dalšímu sesouvání. Vydatnou pomoc poskytl : vojáci, požárníci a místní občané.(12)

K ohroženým domům

Ve středu 15.ledna 1964 po pětidenní namáhavé práci požárníků se podařilo vyčerpát část vody ze sklepení pod ohroženými starými domy na domažlickém náměstí. Celkem byly poškozeny 4 domy.

Příčina sesutí byla zaviněna vodou, která natekla do sklepů prasklým vodovodním potrubím. Proto v pondělí 13.ledna 1964 začala Okresní vodohospodářská správa s výkopem vodovodního šoupěte. Tyto výkopové práce se prováděly po celou noc ze 13. na 14.ledna t.r. Potrubí bylo opraveno a voda ze sklepů odčerpána. I zde vydatně pomohli požárníci, kteří včasným a obětavým zásahem zabránili větší škodám.

Naše redakce byla proto požádána, aby prostřednictvím našich novin tlumočila všem obětvům, kteří se podíleli na záchraně majetku, upřímný dík.(13)

Lékárna proto byla přestěhována do místností druhé, tzv.nové lékárny. Nová lékárna jako taková byla zrušena. PhMr.Dolanský byl správcem lékárny do února 1967, kdy odešel do Plzně.

Vedení lékárny převzala PhMr.Danuše Korejšová, roz.Kulhánková. Narodila se 23.12.1927 v Domažlicích, aspirantskou praxi absolvovala v Plzni, aspirantskou zkoušku složila v roce 1949, promovala na Přírodovědecké fakultě UK v Praze 4.6.1951.(1)

Během studia pracovala v lékárně na Perštýně v Praze, 1951 až 1952 v lékárně Zora v Rokycanech, 1952 až 1954 působila v centrální lékárně v Plzni na Náměstí republiky, 25.11.1957 nastoupila v Domažlicích. Tehdy byla ještě s oběma dcerkami na mateřské dovolené, ale PhMr.Kirchnerová si zlomila nohu a tak musela nastoupit do lékárny 02 (Nová lékárna). Dcerky byly přednostně přijaty do jeslí a do školky, zpočátku pracovala 5 hodin pět dní v týdnu, soboty a neděle volné. Postgraduální školení ukončila 24.10.1957. Atestaci I.stupně absolvovala 24.5.1966.

Lékárnu vedla do 31.12.1977. Od 1.1.1978 byla zástupcem vedoucího lékárníka a okresního lékárníka V.Lindmajera. Od 1.10.1979 byla vedoucí okresní lékárny i okresním lékárníkem, až do roku1986.

PhMr.Danuše Korejšová na zřícení lékárny vzpomíná takto :
„Zjistila jsem, že se v chodbě v uzavřené části lékárny rozestupují zdi. Nejdříve na několik prstů, ale brzy se do trhliny vešla celá dlaň. Ihned jsem volala na

ONV a MěNV, nikdo mi nevěřil, upozorňovali mne, že není Apríl, ale leden a - 20°C! Nakonec přišli a přesvědčili se, že to skutečně není žádná legrace.

Ani jsem pořádně nevěděli, co se vlastně děje. Pomáhali nám hasiči, veřejnost, rodinní příslušníci. Ihned byla přestěhována Okresní hygienická stanice, která sídlila vedle Nové lékárny, uvolněné místnosti byly použity jako sklad léčiv. Pracovali jsme nepřetržitě ve velkých mrazech tři dny, z domova nám nosili horkou bramboračku a guláš. Po škole nám pomáhali studentky, myly lékovky, rovnaly zboží apod.

Lékaři ochotně přistoupili na novou organizaci práce, léky byly vydávány v ordinacích.

Během těchto havarijních dnů nedošlo k žádnému zranění, nebylo znehodnoceno žádné léčivo (jen v důsledku extrémně nízkých teplot praskl velký demižon s formalímem) a veřejnost nepocítila žádné zhoršení služeb.“

Podářilo se tedy přestěhovat prakticky celou lékárnu. Jediným problémem byly malé prostory bývalé Nové lékárny, veškerá příprava probíhala přímo v oficíně.

Pro lékárníky byla příprava léků před zraky pacientů nejtěžší v srpnu v roce 1968 – po obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy – , kdy stál jeden ruský voják s bajonetem u vchodu do lékárny a druhý přímo v lékárně, stáli prý jako sochy, nepromluvili, ani se nenapili.

I tak může začít soutěž

Právě začátkem letošního roku postihla památné domažlické náměstí nehoda, při níž došlo k částečnému – nebo k úplnému – zboření několika historicky cenných budov. V jednom z těchto domů měla své pracoviště také okresní lékárna OÚNZ Domažlice. Vývoj události dokonale prověřil připravenost kolektivu lékárny, který se právě před měsícem přihlásil do soutěže o titul brigády socialistické práce.

V noci z 10. na 11. leden 1964 došlo k postupnému sesouvání vodou rozmočené půdy, a zcela náhodou bylo toto nebezpečí zpozorováno právě v okresní lékárně, kde byla v té době pohotovostní služba. V několika dalších dnech a nocích následovaly v rychlém sledu události, při nichž projeвили nesmírnou obětavost i osobní statečnost nejen příslušníci požárního sboru a armády, ale i lidé, kteří se objevili ve středu události zcela náhodou. Spojeným úsilím těchto občanů, mezi nimiž pochopitelně nechyběli ani zdravotníci, byly pak v několika dnech s úspěchem skončeny záchranné práce.

První etapa boje byla tedy zdárně skončena, ale pro kolektiv lékárny začal nový boj, který sice nebyl již tak dramatický, ale proto o nic méně důležitý.

V budově okresního ústavu národního zdraví byla umístěna druhá domažlická lékárna a v jejím těsném sousedství kanceláře OHES, které byly za této situace okamžitě uvolněny pro potřeby lékařské služby. Další záměr byl zcela jasný : urychleně sloučit oba prostory, vytvořit jedinou okresní lékárnu, a takto vzniklé pracoviště upravit tak, aby v mezích možností odpovídalo požadavkům odborným i bezpečnostním. Zároveň bylo třeba v těchto prostorách umístit veškeré zachráněné zásoby léků a surovin, kterých nebylo málo. V co nejkratší době pak bylo nutné v plném rozsahu zajistit činnost okresní lékárny, která zásobuje ústav, nemocnici, veterinární zařízení a další složky. To vše muselo být provedeno tak, aby nedošlo k narušení zdravotnických služeb poskytovaných lékárnou.

Pracovníci lékárny stáli nad hromadami zachráněných léků, které ležely na podlahách nově přidělených místností. Tablety, injekce, masti, čípky, suroviny, obvazy. Všechno na

mnoha a mnoha nepřehledných haldách. To vše bylo třeba roztrždit a znovu přehledně i odborně uložit do regálů. Kde však tyto regály vzít, když všechny zůstaly ve staré lékárně a nebylo ani dobře možné pokoušet se o jejich záchranu?

Jelikož soutěžící kolektiv tvoří převážně ženy, bylo třeba především „zmobilizovat“ na fyzicky namáhavější práce mužské rodinné příslušníky. Přišli bez velkých řečí.

Nakonec, po zralé úvaze, přece se rozhodli vniknout do ohrožených prostorů oknem. Tam rozebrali prázdné regály, okny je vystěhovali, přenesli do nově přidělených místností – a znovu je postupně sestavili. Jakmile byl vyřešen „problém regálů“, nastalo doslova hemžení jako v mraveništi. Ženy se prodíraly hromadami léků, vybíraly kus po kuse jednotlivé aplikační formy léčiv i suroviny, třídily je a hned ukládaly do regálů.

Většina těchto prací se musela dělat v noci, protože nebylo možno zavřít lékárnou nebo omezit provoz. Tak byl například během jediné noci vystěhován z výdejní místnosti druhé lékárny starý nábytek, na jeho místo „se nastěhovalo“ modernější zařízení ze zrušené lékárny. Byly odstraněny regály a zásoby z jediného pořádného skladiště druhé lékárny – a z této místnosti byla zřízena přípravná léků, protože prvním z odborných úkolů bylo oddělit v nově vzniklé okresní lékárně přípravu léků od výdeje. Ráno přicházeli pacienti již do zcela nové lékárny, kde provoz zajišťovali titíž pracovníci, kteří tyto změny přes noc provedli.

Zvýšené pracovní úsilí pokračovalo prakticky celý měsíc. Teprve kolem 10. února mohl okresní lékárník definitivně ohlásit faktické i ekonomické sloučení obou bývalých lékáren v jednu velkou okresní lékárnou a poděkovat všem pracovníkům i jejich rodinným příslušníkům, kteří se na toto úkolu podíleli.

Smyslem tohoto článku není stavět na obdiv trochu té práce navíc, kterou musel kolektiv v důsledku vážných a mimořádných situacích zvládnout. Chtěli jsme jenom na tomto příkladu dokázat, že mají tisíckrát pravdu ti, kteří zdůrazňují, že soutěžící kolektivy nestmelují všelijaké schůze, porady a administrativní výkazy, ale především řešení naléhavých a někdy i nečekaných pracovních úkolů. Tehdy se nejlépe projeví u každého soutěžícího jednotlivce, do jaké míry to myslí poctivě se svou účastí na soutěžení kolektivu a zda jeho účast není jenom formální.

PhMr. J. Dolanský (24)

Rekonstrukce zříčených domů na domažlickém náměstí začne v roce 1967. V současné době se zpracovávají plány na výstavbu. Ve čtyřech nových domech se počítá s moderní lékárnou, s knihovnou a prodejnou knih a s obchodem. V bytové části bude šest garsoniér a tři dvoupokojové byty s úplným příslušenstvím.

(28)

V červenci 1971 byla lékárnou přestěhována zpět do obnoveného domu č.124, nové prostory lékárny tvořil blok zahrnující domy č.123 až 126.

Nová lékárnou v provozu

Dne 25.7.1971, dva dny po ukončení instalačních prací, byl zahájen provoz v posledních prostorách renovovaných domů na náměstí v Domažlicích – v lékárně. Zahájení proběhlo skromně, bez jakýchkoliv oslav a projevů, bez okázalostí, také nebylo co oslavovat a na vděk nečekáme. Bez přerušování provozu za sobotu a neděli se celá lékárnou přestěhovala díky velké a obětavé práci zaměstnanců lékárny a vydatné pomoci osmi vojáků vojenského útvaru a PS. Provoz v bývalé lékárně v budově OÚNZ se ruší.

Jinak věříme, že prostory nové lékárny, které jsou určeny pro výdej pacientům se budou líbit a pokud se nám podaří získat kvalifikované farmaceuty, kteří na náš okres nastupují neradi, pak by odpadly i v krásné nové lékárně fronty pacientů na léky. Jest velkou škodou, že lékárně, jako zdravotnickému zařízení nebylo, na úkor jiných provozů v havarovaných domech, dopřáno více vyhovujících skladových prostorů, nebo snad opravdu lidi nebudou

tolik nemocní a nebude zapotřebí tolik léků, skladů, lékárníků a lékárenských služeb, jak ve dne, tak i v noci.

PhMr.V.Lindmajer(14)

V opravené a rozšířené lékárně byly nové laboratoře, obrovské sklady léčiv, kancelář, samostatné šatny a sprchy. Pro pracovníky to byla změna k lepšímu. Podle PhMr.Danuše Korejsové tu byly i určité nevýhody : V Domažlicích byla jen jedna lékárna a tudíž velké fronty na výdej léků, sanitní vozy, těhotné ženy a matky s malými dětmi měly přednost k odbavení. V nové lékárně nebylo dobře zajištěno větrání, nepomáhali ani tehdy nejmodernější čističe vzduchu. Při expedici se tedy pracovníci museli střídat po dvou hodinách.

Vzpomínky PhMr.Danuše Korejsové

Paní magistra pracovala v lékárně v Domažlicích přes 29 let, byla řadovým, vedoucím a okresním lékárníkem. Za tu dobu zažila mnoho veselého, ale musela se také potýkat z celou řadou problémů. Tady jsou některé z jejích zážitků :

- Krajský lékárník PharmDr.K.Říha jí zaslal stížnost, která byla z domažlického obvodu poslána přímo na Ministerstvo zdravotnictví. Týkala se berlí pro jednu paní, které nebyly dodány a syn je musel pro maminku udělat sám.

V rámci vyšetřování se putováním po teletnicích, kde syn pracoval, zjistilo, že ta paní jejíž přes rok mrtvá a nikdy neměla vystavený poukaz na berle.

- V jednom období pracovali v lékárně mladí a vysocí magistři, kteří se při expedici museli ohýbali nad tárrou a bolela je z toho záda a kteří nosily na krku zlaté křížky.

Paní magistra jim nechala zhotovit vyšší pultík, bohužel údržbář OÚNZ neměl jinou barvu než černou. A to byl kámen úrazu. PhMr.Korejsová byla zavolána na vyšší místa, kde jí bylo přikázáno pultík přetřít světlou barvou, aby nepůsobil jako kazatelna a magistři si museli před expedováním křížky sundávat.

- Kniha úrazů

1. Při zapisování odchodu z pracoviště do příslušné knihy jsem si postavila na zem tašku, jedno ucho se uvolnilo a právě v tom okamžiku šla kolem kolegyně, noha se jí navlékla do ucha a ona upadla. Důsledkem byla dlouhodobá neschopnost.

2. Magistra šla do sklepa, kde je sklad hořlavin a který má řádně označenou sníženou vstupní klenbu. Při cestě zpět se nepozorností praštila do hlavy a důsledkem byla dlouhodobá neschopnost.

3. Laborantka si během polední přestávky procvičovala tělo, vykopla nohu vzad přímo do právě procházející magistrů. Důsledkem byla dlouhodobá neschopnost.

4. Při cestě do práce stržena utikajícím žákem na sloup světelného označení. Důsledkem je dlouhodobá pracovní neschopnost.

- MUDr.V.Bohm požádal o uvolnění výkladní skříně v lékárně 02. Za krátkou chvíli se změnila v část lesa s mechem a byla plná nádherných jedlých hub. Nad tím vším visela informace : Šťastný nálezce MUDr.V.Karlík, „alej vzdechů“ pod Vavřincem.

Ten den šlo úplně procesí lidí do těchto míst. Zda něco našli nevíme.

Teprve při rušení této krásy se přišlo na to, že všechny exempláře byly umělé.

- Při jedné službě na Štědrý večer zazvonil telefon a neznámý hlas upozornil, že jede velké nebezpečí. Ráno na Boží hod se zjistilo, že někdo ukradl starou plechovou ceduli s označením lékárny.

- Pacient se velmi rozčiloval, vykřikoval, že co Čech, to muzikant, co lékárník, to zloděj. Expedující magistra pod tíhou urážek omdlela. Pacient předložil léky, které dostal, vyhledaly se jeho recepty a přišlo se na to, že si pacient při zkoumání předepsaných léků spletl počet balení s dávkováním.

- Paní magistře volali v noci známí, že se v lékárně něco děje. Sloužící magistr běhal v trenýrkách z lékárny na náměstí a vyléval v kbelících vodu

Zaměstnanci lékárny 03 - 01- 01 Domažlice

Lékárnici

PhMr.Schreiterová Zdeňka

Narodila se 18.6.1925 v Červeném Poříčí u Klatov. 2.5.1944 maturovala na Dívčím reálném gymnáziu v Plzni. Od června 1944 do září 1946 byla na praxi v lékárně Plzeň Doubrava. V září 1946 složila tyrocínální zkoušku. Od září 1946 do října 1947 pracovala jako sustentantka.

Od října 1947 do června 1949 studovala farmacii na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, 9.7.1949 získala diplom.

1.8.1949 až do března 1951 pracovala v lékárně Orient v Plzni. Od března 1951 do dubna 1953 byla v lékárně u 35.kasáren v Plzni.

V dubnu 1953 nastoupila v Domažlicích a setrvala zde až do 1.6.1981, kdy odešla do penze. (do listopadu 1955 pracovala v lékárně 351, po té v Okresní lékárně v Domažlicích a od 1.7.1960 v okresním ústavu národního zdraví v Domažlicích)

Postgraduální školení absolvovala 24.10.1957. Atestaci I.stupně z ústavního lékařství získala 18.6.1963.

Borovičková Tatiana roz.Dudáková, promovaná farmaceutka (viz Lékárna U Matky Boží II.)

Holubová Helena roz.Pompurová

Narodila se 8.7.1949 v Domažlicích. Maturovala v roce 1967, 1972 promovala na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě. 12.10.1972 se vdala.

V OÚNZ v Domažlicích byla zaměstnána od 1.9.1972 do února 1975. Pak odešla do Bratislavy.

Pavlíková Jana promovaná farmaceutka (viz.Lékárna U Anděla Strážce)

RNDr.Šindelářová Jiřina (dnes Průšová)

Narodila se 13.11.1944.

Promovala na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě 4.7.1966.

1.8.1966 nastoupila do lékárny 03 – 01 v Domažlicích.

4.9.1969 obhájila rigorózní práci a získala titul RNDr., rigorózní zkoušku dělala z farmakodynamiky, mikrobiologie a biochemie.

Odešla do Teplic.

PharmDr.Kofroň Jiří

Narodil se 4.4.1949 v Plzni. Maturoval v r.1967 v Rokycanech, promoval v roce 1972 na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě.

V Domažlicích nastoupil 5.7.1972.

PhMr.Kantor Jiří

Narodil se 21.11.1951 v Rokycanech, maturoval v r.1970. Promoval v r.1975 na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě.

V OÚNZ v Domažlicích pracoval od 1.8.1975 do 31.8.1977.

Jana Koukolová roz.Havlíková

Narodila se 29.1.1952 v Plzni, maturovala v r.1970 v Domažlicích. Vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promovala v r.1975.

Nastoupila v lékárně v Domažlicích, 1.8. až 15.9.1975 zde byla jako laborantka, pak až do 31.1.1978 jako lékárník. Odešla do Karlových Varů (učila na zdravotní škole).

PhMr.Albrechtová roz.Janušovičová Galina

Narodila se 8.4.1927 v Karpovci, Žitomířská oblast, SSSR.

Ukončila farmaceutickou školu v SSSR v r.1947, ve stejném roce reemigrovala do ČSR, od 1.9.1947 zaměstnána jako farmaceutka, současně studovala na nostrifikaci diplomu získaného v SSSR, státní zkoušky na UK v Praze 1951.1952 nastoupila v Domažlicích. Od 1.2.1977 pracovala ve výdejně v Klenčí pod Čerchovem.

Postgraduální školení ukončila 1958.

Atestaci I.stupně absolvovala v r.1971.

Do důchodu odešla asi v r.1982.

PhMr.Černý Antonín

Narodil se 11.6.1924 v Domažlicích.

V letech 1945-7 byl na praxi v lékárně v Poběžovicích (1 rok) a v Domažlicích U zlatého jelena (1 rok).

Studoval na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, promoval 9.7.1949.

V letech 1949 – 50 byl asistentem lékárny „Alma“ v Mariánských Lázních.

3.7.1950 nastoupil do vojenské presenční služby Dolný Kubín, Ružomberok, Bystřice pod Hostýnem. 1.5.1952 se stal důstojníkem československé armády, byl asistentem v laboratoři v Bystřici pod Hostýnem.

1.4.1953 byl odvelen na ministerstvo zdravotnictví odbor obrany, funkce lékárník specialista – vedoucí referátu státních mobilizačních rezerv.

Atestaci 1.stupně z ústavního lékárenství získal 7.3.1962.

1.3.1972 byl jmenován důstojníkem pro zásobování Vojenského ústavu hygieny, epidemiologie a mikrobiologie v Praze – Střešovicích.

1.10.1975 nastoupil do OÚNZ v Domažlicích, pracoval v domažlické lékárně do r.1984, 1985 byl v Horšovském Týně, 1985 – 87 v Domažlicích, 1987 – 90 ve Kdyni, 1990 – 2002 opět v Domažlicích U zlatého jelena, 2002 – 2005 byl vedoucím lékárníkem v Klenčí pod Čerchovem, pak odešel do důchodu.

Peterková Blažena roz.Křížová

Narodila se 1.3.1952 v Holýšově. Maturovala v r.1970 v Domažlicích.

1970-1 pracovala v lékárně v Plasích.

V roce 1976 promovala na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové.

Od 1.8.1976 pracovala v lékárně v Domažlicích, od 1.8.1976 byla vedoucím lékárníkem v Hostouni. Odešla v r.1993 (dnes v Neveklově).

RNDr.Nádvorníková roz.Zdráhalová Ivana

Narodila se 17.11.1951 v Patřizce, okr.Liptovský Mikuláš.

Maturovala v r.1970 v Hradci Králové. Promovala 30.6.1975 na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové, 25.5.1977 složila rigorózní zkoušku.

1.9.1976 až 31.7.1977 pracovala v lékárně 05-06 v Plzni.

V OÚNZ v Domažlicích pracovala od 1.9.1977 do 31.8.1985 (včetně dvou mateřských dovolených).

Titul RNDr.získala 8.12.1977. Atestace I.stupně z lékárenství 19.11.1980.

Odešla do Prahy, dnes žije a pracuje ve Zruči nad Sázavou.

PharmDr.Herink Jiří

PharmDr.Krumlová roz.Hrbáčková Jaroslava (viz.Lékárna U Anděla Strážce)

PharmDr.Cink Zdeněk (viz Lékárna U bílé labutě)

PharmDr.Presl Jiří (viz Mariina lékárna)

Krekulová Marie roz.Žežulová

Narodila se 9.1.1949 v Plzni.

Promovala 16.6.1973 na Farmaceutické fakultě UK v Bratislavě. 1973 až 4 pracovala v Praze, 1974 až 31.11.1975 v Sušici.

Do OÚNZ v Domažlicích nastoupila 6.8.1984.

PharmDr.Marta a Milan Kratochvílovi

Milan Kratochvíl pracoval v Domažlicích 18.11.1985 – 31.8.1987, jeho ženy 18.11.1985 – 30.9.1992 (včetně mateřské). Pak pracovali v Horažďovicích, Chebu a Mariánských Lázních.

Farmaceutické laborantky

Brtevníková roz.Svatošová Jaroslava

Narodila se 24.4.1941 v Trhanově okr.Domažlice.

Vystudovala SZŠ v Brně, maturovala 1959. Měsíční praxi během studia absolvovala v Domažlicích.

15.7.1959 nastoupila v lékárně v Nýřanech, 1.11.1959 až 30.1.1960 pracovala v Ústavní lékárně v Plzni. Od 1.2.1960 nastoupila v Domažlicích v lékárně 01.

V r.1960 se vdala, má dvě dcery.

Září až listopad 1969 : absolvovala šestitýdenní školení pro výše kvalifikované laborantky a atestaci z technologie léčiv.

Roku 1972 absolvovala školení o ČSL v Plzni. V listopadu 1975 a v lednu 1976 byla na školení o volně prodejných lécích.

1978 absolvovala cyklické školení 4.okruhu vedoucích zdravotnických pracovníků podle usnesení vlády ČSR.

Další kurzy : 1976 – 79 Základní otázky světonázorové výchovy, 1978 Zaškolovací kurz pro vedoucí laborantky. 1980 – 1982 Hospodářská politika ROH a KSČ. 1982 – 3 Funkční kurz v organizaci a řízení pro vedoucí laborantky Brno.

Haasová roz.Sloupová Pavla

Narodila se 4.7.1923 v České Kubici. Vystudovala reálné gymnázium a dálkově SZŠ v Praze, na Alšovo nábřeží.

15.6.1953 nastoupila v lékárně v Hostouni, 15.8.1956 přešla do lékárny U zlatého jelena v Domažlicích, kde pracovala až do odchodu do důchodu, do července 1980.

Kofroňová roz.Kocková Helena

Narodila se 20.5.1951. Vystudovala SZŠ na Alšově nábřeží v Praze v letech 1966 až 1970. Měsíční praxi absolvovala v lékárně č.36 ve Vodičkově ulici v Praze 1 a v lékárně 03-01-01 v Domažlicích.

Na přelomu roku 1972 a 3 absolvovala školení o ČSL3. Provádala se za Jiřího Kofroně. Pracovní poměr rozvázala 31.1.1978 a odešla do Bezdruzic.

Lindmajerová roz.Sedláčková Anna

Narodila se 4.8.1928 ve Kdyni. Vyučila se kadeřnicí, v roce 1952 nastoupila v lékárně v Domažlicích. V letech 1966 až 8 dálkově studovala SZŠ v Praze.

Byla manželkou okresního lékárníka PhMr.Václava Lindmajera, měli spolu syna Vlastimila.

4.8.1984 odešla do důchodu.

Pokorná roz.Poltrumová Marie

Narodila se 26.11.1938. Vystudovala SZŠ v Brně. Pracovala v lékárně v Praze (1956 – 1958), v Kladně, 1959 nastoupila v lékárně v Domažlicích. 1977 přešla do výdejny v Klenčí pod Čerchovem.

Absolvovala školení o lékopisu (1974), školení o ručním prodeji.

Potužáková roz.Hornová Zdeňka

Narodila se 21.11.1936 v Havlovicích. V roce 1954 až 5 absolvovala I. a II.stupeň ZŠP pro lékárenské laborantky v Plzni. V roce 1967 absolvovala doškolovací šestitýdenní kurz pro výše kvalifikované laborantky v úseku technologie léků v Brně.

V roce 1951nastoupila v lékárně v Domažlicích, 1960 – 3 pracovala v lékárně 08 ve Staňkově, pak se vrátila do Domažlic. V roce 1969 převzala sklad kompl.zásobování.

V roce 1968 absolvovala týdenní vzorový kurz o zásadách výdeje volných HVLP, v r.1973 školení o ČSL3 v Plzni a 1978 školení o volně prodejných lécích v Plzni.

Svánovská roz.Neumaierová Anna

Narodila se 10.7.1944 v Domažlicích. Vystudovala v letech 1962 až 4 SZŠ v Brně, kde absolvovala i měsíční praxi.

1.8.1964 nastoupila v Ústavní lékárně FN v Brně. 1.8.1965 přišla do lékárny v Domažlicích.

Od února do června 1973 absolvovala školení o ČSL3, 1973 až 1975 základní politické znalosti, 1976 školení o volně prodejných lécích, 1976 až 78 předatestační kurz (atestaci získala 20.4.1978), 1978 až 80 školení o sociální politice ČSR, 16.6.až 27.6.1980 tématický kurz o veterinárních lécivech v Brně.

Kalašová roz.Lifková Alžběta

Narodila se 23.7.1941 v Braškově, okr.Kladno. Vystudovala SZŠ v Praze na Denisově nábřeží.

V OÚNZ Domažlice zaměstnána od 23.6.1955.

Krčmová Ivana

Narodila se 17.3.1966 v Domažlicích. Vystudovala v letech 1980 až 84 SZŠ v Brně. Měsíční praxi absolvovala v lékárně v Domažlicích, 1.9.1984 zde nastoupila do práce.

Houšková roz.Laydová Alena

Narodila se 4.2.1954 v Domažlicích. Vystudovala v letech 1973 až 75 SZŠ Karlovy Vary – nástavbové studium, měsíční praxi absolvovala během studia v Karlových Varech.

1.12.1975 nastoupila v lékárně 03-01-01 v Domažlicích.

Klimánková roz.Kroupová Blažena

Narodila se 16.12.1947. V letech 1966 – 8 vystudovala SZŠ v Brně.

Zaměstnání : 1.8.1968 – 31.6.1971 OÚNZ Vsetín

1.7.1971 – 31.1.1972 OÚNZ Klatovy

1.2.1972 – 31.3.1972 KNV Plzeň

10.4.1972 – 4.12.1975 LZ Kašperské Hory

5.12.1975 – 17.7.1981 OÚNZ Domažlice

poté lékárna ve Šternberku

Míčková Ivana

Narodila se 19.9.1957, vystudovala SZŠ v Brně v letech 1973 – 7.

Měsíční praxi absolvovala v lékárně 08 v Horažďovicích. V lékárně v Domažlicích pracovala od 1.9.1977 do 30.11.1978.

Ebensbreitová roz.Hanzlíková Eva

Narodila se 24.3.1959 ve Vejprtech. Vystudovala v letech 1979 – 81 SZŠ Karlovy Vary – nástavbové studium.

10.8.1981 nastoupila v lékárně v Domažlicích.

Hojdyszová roz.Jandová Růžena

Narodila se 18.4.1943 v Horní Plané, okr.Český Krumlov. Vystudovala SZŠ v Brně – dvouleté nástavbové studium.

6.9.1966 nastoupila v lékárně v Horšovském Týně. Absolvovala dvouletý atestační kurz, školení o ČSL3, školení o volně prodejných lécích.

6.9.1982 přišla do lékárny v Domažlicích.

Mayerová Věra

Narodila se 29.11.1935 v Zahořanech. 28.2.1953 – 21.11.1955 ZŠP v Plzni.

Pak nastoupila jako laborantka do „Medika n.p.“.

Zaměstnání : 1.9.1960 – 30.9.1961 OÚNZ Domažlice

2.10.1961 – 31.12.1964 OÚNZ Košice

2.1.1965 opět OÚNZ Domažlice

Do důchodu odešla 1.1.1991.

Vaššová roz.Cibulková Jana

Narodila se 27.5.1964 v Plané u Mariánských Lázní.V letech 1978 – 82 vystudovala SZŠ v Praze na Alšově nábřeží.

V OÚNZ v Domažlicích nastoupila 1.8.1984.

Lamačová Petra

Narodila se 19.3.1972 v Domažlicích, maturovala v Karlových Varech 30.5.1990. Nastoupila 1.8.1990.

Ku př.ke dni 16.10.1973 byl stav pracovníků lékárenské služby okresu Domažlice v lékárně 01 – 01 takovýto :

PhMr.Danuška Korejšová	vedoucí lékárník
PhMr.Zdenka Schreiterová	vedoucí oddělení
prom.farm.Tatiana Borovičková	lékárník asis.
prom.farm.Jana Pavlíková	lékárník asis. (t.č. na mat.dovolené)
Helena Pompurová, abs.farm.fak.	lékárník asis. (t.č. na mat.dovolené)
Jiří Kofroň, abs.farm.fak.	lékárník asistent
Jaroslava Brtevníková	laborantka
Pavla Haasová	laborantka
Bětko Kalašová	laborantka
Helena Kocková	laborantka
Anna Lindmajerová	laborantka
Marie Pokorná	laborantka
Zdena Potužáková	ved.kompl.zásobování
Hana Svánovská	laborantka
Marie Hlásková	sanitářka
Dana Šefčíková	administrativní prac. (3)

L é k á r n a 03 – 01 – 01 D o m a ž l i c e podle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980 :

Typ : NsP I

Spádové území : 21 200 obyvatel

Počet územních obvodů : 5

Počet závodních obvodů : 5

Výdejna léků vedená lékárníkem při obv.č.5 v Klenčí.

Provoz : každodenní včetně sobot

Pohotovostní služba pro okres Domažlice : stálá

Speciální zdravotnický materiál pro okres Domažlice

Kompletní veterinární sortiment

Ambulantní zařízení : poliklinika v Domažlicích (20 odborných oddělení)
OZS č.1 – 4 Domažlice

	OZS č.5 Klenčí
	ZZS Desta Domažlice
	ZZS Nábytkář Domažlice
	ZZS Šumavan Domažlice
Lůžková zařízení :	ZZS Energetické závody nemocnice v Domažlicích počet lůžek : 300 (int.90, dět.50, por.-gyn.60, chir.100)
Další zařízení ÚNZ :	OHS Domažlice
Jiná zdravotnická zařízení :	železniční lékařská stanice Domažlice
Ozbrojené složky :	6 vojenských útvarů +lůžková část
Veterinární zařízení :	OVZ Domažlice Státní statek Domažlice s příslušnými farmami JZD : Draženov, Mrákov, Zahořany, Brnířov, Srby, Osvračín, Milavče, Klenčí, Kanice, Černíkov Drůbežářské závody : SPZVŽ Staňkov, Horšov plemenářská stanice Kout počet veterinárních lékařů : 12 (5)

Po PhMr.Danuši Korejsové převzala vedení lékárny 03 – 01 – 01 v roce 1986 PharmDr.Marie Krekulová, vedoucí byla až do roku 1990, pak do r.1993 zástupce vedoucího. Odešla do lékárny v Poběžovicích, kterou měla zprivatizovat a kde pracovala v letech 1993 – 4. Pak musela ze zdravotních důvodů odejít do invalidního důchodu a v září 1995 zemřela (rakovina).

1.8.1979 nastoupil do lékárny 01 v Domažlicích jako lékárník asistent Pharm Dr.Jiří Herink(funkce č.64), 1.9.1979 až 31.8.1980 základní vojenská služba. Od 1.9.1980 opět působil v lékárně 01. Od 1.10.1984 byl zároveň lékárníkem Útvaru obrany OÚNZ a od 1.2.1986 okresním lékárníkem. Od 1.5.1990 byl vedoucím lékárníkem lékárny 01 a také ředitelem LS.

4. Lékárna U zlatého jelena s.r.o.

4.1 Lékárna před privatizací

V té době v lékárně pracovalo až sedm magistrů a stejný počet farmaceutických laborantek. Celkem asi 25 zaměstnanců, což byla polovina všech zaměstnanců LS.

Lékárna zásobovala nemocnici v tehdejším obratu kolem 400 tis. měsíčně (až do r.1994), dále byly ve spádu dvě polikliniky.

Prostory lékárny tehdy zahrnovaly dům č. 122 (kontrolní laboratoř, administrativa, denní místnost, šatny – 200m), dům č.123 (přízemí a kompletní sklepy – sklady, výdej laboratoř, umývárna, výdej pro nemocnici, šatny – 300m) a dům č.124 a 125 (sklady, šatny, příjem – v nájmu asi 350m) – celkem tedy asi 850m.

4.2 Lékárna po privatizaci

5.4.1993 byla lékárna U zlatého jelena zprivatizována, jejím majitelem se stal PharmDr.Jiří Herink, který je zároveň jejím odborným zástupcem. V první fázi byla privatizována činnost, vybavení DKP a investice, ve druhé fázi dům č.123 na náměstí a přilehlý pozemek.

1.etapa Lékárna v letech 1993 – 1995

V první etapě došlo k redukci prostor lékárny, postupně byly opuštěny prostory v domech č.124 a 125. Zmodernizovalo se vybavení nábytkem a přístroji.

Oficínu po drobných stavebních úpravách vybavila novým nábytkem firma Helago Hradec Králové (projekt zpracovala stejná firma); skladovací prostory byly pro úsporu prostoru vybaveny Schwarzovými skříněmi. Byly zakoupeny troje digitální váhy AND, myčka na nádobí Miele, universální robot Kenwood a destilační aparát.

Lékárna byla postupně vybavena počítačovou technikou (sít' o třech stanicích), začaly se používat nové lékárnické skladovací programy, nejprve DEFIS, pak Mediox.

Personálně došlo k redukci pracovníků asi o třetinu.

2.etapa Lékárna v letech 1995 – 1997

V tomto období byl tedy zprivatizován dům č.123 a pozemek. Byla zcela změněna dispozice lékárny, došlo k přemístění vchodu, rozšíření výdejního prostoru o bývalou prodejnu Tabáku a ke zřízení průchodů mezi prostory.

Došlo ke změnám všech podlaží domu, nový majitel zařídil nové plynové topení, elektroinstalaci, vodoinstalaci, počítačovou sít', novou střechu, byly zde zřízeny dva nové byty. Nevyužité sklepy byly kompletně zrekonstruovány; laboratoř byla vybavena novým nábytkem, destilačním přístrojem, keramickou deskou a laminárním boxem; z domu č.124 zůstala kancelář, výdej SZM a sklady (100m); umývárna byla přemístěna a vybavena novým nábytkem a sterilizátorem; v prvním patře byly zcela nově zřízeny dámské a pánské šatny, denní místnost s kuchyňkou, tři pracovní místa pro administrativní pracovníky, pracovna vedoucího lékárníka a archiv.

Stavební projekt vypracovala arch.Paroubková a kol., projekt nového interiéru lékárny arch.Sarajlevič (dodavatel opět firma Helago).

Lékárna v roce 2004

Došlo k opuštění prostor v domě č.124 a sklad SZM přemístěn na opačnou stranu.

PharmDr.Jiří Herink se narodil 9.1.1955 v Rakovníku. Navštěvoval ZŠ ve Slabcích, vystudoval SPŠ chemickou v Praze (obor analytika), poté nastoupil na Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové (všeobecná větev) a promoval 13.7.1979.

1.8.1979 nastoupil do lékárny 01 v Domažlicích jako lékárník asistent (funkce č.64), 1.9.1979 až 31.8.1980 základní vojenská služba. Od 1.9.1980 opět působil v lékárně 01, 16.11.1982 získal atestaci I.stupně z oboru Lékárenství. Od 1.10.1984 byl zároveň lékárníkem Útvaru obrany OÚNZ a od 1.2.1986 okresním lékárníkem. 1.11.1985 získal titul PharmDr. a 7.12.1987 atestaci II.stupně z oboru Organizace a řízení farmacie.

Od 1.5.1990 byl vedoucím lékárníkem lékárny 01 a také ředitelem LS.

3.4.1993 se stal majitelem lékárny U zlatého jelena, 1.12.2000 jednatelem společnosti Lékárna U Anděla Strážce sro a od roku 2001 je jednatelem společnosti Lékárna U zlatého jelena sro (došlo ke sloučení lékáren U zlatého jelena a U Anděla Strážce).

Jako okresní lékárník či ředitel LS se zasloužil o zřízení druhé lékárny (resp.výdejny) v Kostelní ulici v Domažlicích (1986), o přestěhování lékárny ve Staňkově (1992), přestěhování lékárny v Holýšově a její vybavení novým nábytkem (dispenzačním boxem), o výdejnu v Klenčí pod Čerchovem, o přestěhování lékárny v Horšovském Týně do nových prostor, o přestavbu lékárny ve Kdyni a v Poběžovicích.

Jako majitel kompletně upravil a zmodernizoval lékárnu U zlatého jelena a zřídil lékárnu U Anděla Strážce. V letech 1993 až 1998 resp.2003 provozoval lékárnu v Klenčí pod Čerchovem, zařídil taktéž její přestavbu a modernizaci. V letech 1998 až 2001 provozoval lékárnu resp.výdejnu v Hostouni.

PharmDr.Jiří Herink je předsedou OSL a krajským zástupcem Grémia majitelů lékáren.

Pokud trochu nahlédneme do soukromí pana lékárníka, zjistíme, že jeho největší zálibou je sport. Dříve hrál fotbal za SK Rakovník II.liga, volejbal za FaF Hradec králové – krajský přebor, nohejbal za Aspirin Domažlice; dnes se věnuje spíše cykloturistice, hraje tenis a stolní tenis. Také se v nepříliš častých volných chvílích věnuje akvaristice.

Kromě PharmDr.Jiřího Herinka v lékárně U zlatého jelena pracují tito lékárníci : Mgr.Dana Rojíková roz.Roubalová jako zástupce vedoucího lékárny, Mgr.Rostislav Sladký a Mgr.Andrea Dubová.

Mgr.Dana Rojíková vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promovala v roce 1991, atestaci získala v r.1997. Hned po promoci nastoupila v lékárně U zlatého jelena a zůstala dodnes (od r.1991 do května 1993 pracovala pod Lékárenskou službou OÚNZ Domažlice). Navíc od prosince 1997 do května 1998 pracovala v Ústavní lékárně v nemocnici v Domažlicích. Od V/1996 do VI/1997 a od V/1998 až VIII/1999 byla na mateřské dovolené.

Mgr.Rostislav Sladký vystudoval Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promoval v r.2002. Po promoci absolvoval čtyřměsíční pobyt v USA v rámci WaT programu. Následovalo 18 měsíců civilní služby v domažlické nemocnici, pak nastoupil v lékárně U zlatého jelena. Jeden rok byl také na částečný úvazek zaměstnán v Ústavní lékárně v nemocnici v Domažlicích.

Mgr.Andrea Dubová vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promovala v roce 2005. V červenci nastoupila v lékárně U zlatého jelena.

Pacientům se tu věnují tyto farmaceutické laborantky : Zdeňka Peteříková roz.Horská, Marcela Vlasáková, Jana Hanáková roz.Kinzlerová, Jana Cibulková roz.Vaššová, Jana Zelenková a Ivana Žáčková.

Farmaceuti, kteří pracovali v lékárně U zlatého jelena od privatizace :

Jméno	Status	Od	Do
-------	--------	----	----

Bauerová Marie	lékárnice	11.4.1994	8.2004
Byrtusová Marta	farmaceutická laborantka	5.4.1993	31.11.2000
Cibulková Jana	farmaceutická laborantka	1.11.2001	
Černý Antonín	lékárník	1.1.1996	4.2003
Dubová Andrea	lékárnice	1.4.2005	
Hanáková Jana	farmaceutická laborantka	5.4.1993	
Hanzlíková Eva	farmaceutická laborantka	1.8.1998	?
Herink Jiří	lékárník	5.4.1993	
Kalabzová Veronika	farmaceutická laborantka	1.6.2001	?
Krumlová Jaroslava	lékárnice	16.7.1997	31.11.2000
Lamačová Petra	farmaceutická laborantka	1.11.2001	?
Látalová Marcela	lékárnice	1.7.2002	31.7.2004
Pavlíková Jana	lékárnice	5.4.1993	9.1996
Petěříková Zdeňka	farmaceutická laborantka	13.3.1995	
Petrůjová Romana	farmaceutická laborantka	1.1.1997	31.10.2003
Reidlová Jana	farmaceutická laborantka	5.4.1993	?
Rojíková Dana	lékárnice	5.4.1993	?
Roubalová Martina	lékárnice	1.8.2000	31.8.2000
Říhová Ilona	farmaceutická laborantka	15.2.1996	?
Sladký Rostislav	lékárník	11.11.2002	
Svánovská Anna	farmaceutická laborantka	5.4.1993	20.11.2001
Šámalová Lucie	lékárnice	16.6.2003	20.6.2003
Šmečilová Olga	lékárnice	15.4.1996	31.1.2003
Štechová Ilona	farmaceutická laborantka	15.2.1996	?
Vlasáková Marcela	farmaceutická laborantka	5.4.1993	
Zelenková Jana	farmaceutická laborantka	1.7.2002	
Žáčková Ivana	farmaceutická laborantka	1.8.2003	

7.2.5 Lékárna U koruny – Nová lékárna

<i>Adresa : Palackého 70</i>	<i>1922 – 1931</i>
<i>Palackého 2</i>	<i>1931 – 1964</i>
<i>Lékárna U koruny – Nová lékárna</i>	<i>1922 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 02</i>	<i>1960 - 1964</i>

Koncem roku 1922 byla na ni udělena koncese PhMr.Františku Zedníkovi, do té doby adjunktů lékárny v Jindřichově Hradci.

Druhou domažlickou lékárnu otevřel v r.1923, v čp.70 (mezi poštovním úřadem a hotelem Koruna). Původně se jmenovala „U Koruny“, ale brzy se vžilo její označení nová lékárna tak ji nacházíme pod tímto firemním označením „Nová lékárna“.

PhMr.František Zedník se narodil 24.května 1877 v Křimicích u Plzně, jako syn rolníka. Tirocínální praxi dělal nejprve v lékárně magistra J.Chrže v Horšovském Týně, dokončil ji u magistra Koukala v Kralovicích. Tirocínální zkoušku složil (předčasně – vojenská služba) 4.ledna 1898 u plzeňského grémia s prospěchem velmi dobře. Diplom obdržel na české KU v Praze v 20.7. 1901.

Pak pracoval v Röschově lékárně U Anděla Strážce v Jindřichově Hradci, odtud pak odešel do Domažlic. Lékárnu, kterou v Domažlicích založil, neprovozoval dlouho. Nebyl pevného zdraví, a když ochuravěl, pronajal ji od 1.srpna 1925 PhMr.Aloisovi Klečkoví. V roce 1931 mu ji prodal.

PhMr.Zedník odešel na odpočinek zpět do Jindřichova Hradce, kde náhle zemřel 6.března 1932 ve věku 55 let.

PhMr.Alois Klečka se narodil 10.února 1890 ve Staříči, okres Frýdek-Místek. Tyrocínální praxi dělal v létech 1912-14 v lékárně PhMr.E.Krebse ve městě Al San Carlo Veglia (tehdejší rakouská Istrie, dnes území bývalé Jugoslávie). 1916 kondice v Plzni v lékárně U bílého jednorozce. Diplom získal na KU v Praze v r.1917.

Během studia v Praze se seznámil se svou manželkou, PhMr.Olgou Klečkovou, rozenou Havlíčkovou (nar. 29.4.1893 v Někmiří u Plzně). Po absolvování lycea v Plzni si dodělala zkoušku z latiny a prodělala tyrocínální praxi v lékárně PhMr.Borovského v Mirovicích u Písku v letech 1910-11. Jako 6.žena ČU Praha promovala 17.7.1916.

Oba dva po dosažení diplomu pracovali v Kalserově lékárně v Plzni, žili i v Praze (1919 Klečka pracoval – mimo hlavní zaměstnání – ještě v drogerii v Praze na Žižkově). Od srpna 1925 pak v pronajaté lékárně v Domažlicích.

Když Klečka tuto lékárnu v roce 1931 koupil, přemístil ji do nově postaveného Chodského domu (Palackého ulice 2, dnes Msgre.B.Staška 2) vzdáleného jen několik desítek metrů od jejího stanoviště v č.70. Tam byl Klečka do znárodnění lékáren v r.1950. Pak byl přeložen jako asistent do lékárny U zlatého jelena, kde byl necelý rok, a po získání nároku na důchod

odešel na odpočinek. V roce 1952 zemřela PhMr.Olga Klečková a PhMr.Klečka odešel ke své provdané dceři Antonii do Chebu, kde zemřel 9.ledna 1968.(1).

Jejich syn Jiří Klečka, 17.9.1918 – 29.3.1982, nar. v Plzni, se věnoval též farmacii. Tyrocinální praxi dělal v otcově lékárně 1936-38. Studium na KU přerušené okupací a uzavřením vysokých škol dokončil v r.1946. V r.1948 si vzal za manželku PhMr.Annu Asníkovou a oba pak pracovali jako asistenti v Nové lékárně. V r.1951 odešel jako správce lékárny do Tachova.Dle kartotéky ČFM byl od 10.12.1958 vedoucím lékárníkem v lékárně U Anděla Strážce v Sušici. Oženil se s PhMr.Helenou Kudrnáčovou z Nového Bydžova.

Od r.1952 do r.1957 vedl Novou lékárnou PhMr.Václav Kirchner. Po něm vedení převzal PhMr.Jindřich Nový; nar.29.11.1915 v Lobochovicích u Příbrami, tyrocinální praxi dělal 1935-7 na Praze XI., tyroc.zkoušku složil v září 1937, diplom získal na KU v Praze v r.1939. Správcem lékárny byl do roku 1960, kdy odešel na funkci okresního lékárníka do Tachova.(1) Několik let se zabýval řezbářstvím, 1975 pracoval na reliéfu pro tachovskou lékárnou.(29)

Po něm převzala Novou lékárnou PhMr.Marie Kirchnerová a vedla ji do ledna 1964, kdy byla Nová lékárna zrušena a do jejích prostor byla přemístěna stará lékárna ze zříceného domu na náměstí. Opravy trvaly až do roku 1971, kdy 25.7. byla lékárna přetěhována zpět do nově zrekonstruovaných prostor, původní provoz Nové lékárny již nebyl obnoven.

7.2.6 Ústavní lékárna

Adresa : U nemocnice 47
Kozinova 292

1994 – 2006
2006 – dosud

Ústavní lékárna

1994 - dosud

Ústavní lékárna vznikla v domažlické nemocnici v roce 1994 (ul.U nemocnice 47). Jejím zřizovatelem je Plzeňský kraj, provozovatelem Domažlická nemocnice, a.s.

Lékárna není určena veřejnosti, pouze zásobuje jednotlivá oddělení nemocnice.

Odborný zástupce	Od	Do
RNDr.Otakar Motl	14.6.1994	31.3.1997
PhMr.Jaroslav Hranička	1.4.1997	30.11.1997
Mgr.Jana Rojíková	1.12.1997	30.4.1998
Mgr.Lenka Zahradníková	1.5.1998	30.11.2003
Mgr.Jana Svastiková	1.12.2003	dosud

V lékárně byl většinou jen odborný zástupce a farmaceutická asistentka Pavlisová Dana.

Od 1.1.2006 by měla lékárna fungovat v nových prostorách v právě otevírané nové domažlické nemocnici a měla by být i pro veřejnost.

Mgr.Jana Svastiková (roz.Žákavcová), která dnes lékárnu vede, vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promovala v roce 1991, atestaci získala v roce 1999. Do roku 2003 resp.2005 (do roku 2003 na plný úvazek) pracovala v lékárně „U zlaté koruny“ ve Kdyni.

8. Folmava

8.1 Dějiny vesnice a hraničního přechodu Folmava

8.2 Dějiny lékáren na Folmavě

8.2.1 Lékárna Folmava

Adresa : Folmava 153, Česká Kubice

2006 – dosud

Lékárna Folmava

2006 - dosud

Lékárna Folmava byla otevřena společností První západočeská lékárnická s.r.o. v obchodních prostorách bývalého DUTY FREE SHOPU u hraničního přechodu Folmava na začátku roku 2006. Převážně německým pacientům se zde věnuje PharmDr.Monika Kurucová, která vystudovala FaF v Bratislavě, a dvě farmaceutické asistentky.

9. Holýšov

9.1 Dějiny města Holýšova

Holýšov je malé město, které je vstupní branou do okresu Domažlice. Leží na úpatí vrchů Trný a Makový, na břehu řeky Radbuzy v nadmořské výšce 377 metrů, při silnici z Plzně do Domažlic, která pokračuje na jednotlivé hraniční přechody do Bavorska.

Okolí Holýšova bylo, jak dokládají archeologické nálezy z pravěkých mohyl, osídleno ve střední době bronzové. Se vsí označenou Holissou se poprvé setkáváme v listině vydané papežem Řehořem X. v roce 1273 pro chotěšovský klášter. Je pravděpodobné, že byl příslušenstvím tohoto kláštera již při jeho založení někdy v prvním desetiletí 13.století předním českým velmožem Hroznatou a jeho sestrou Vojslavou. V klášterním urbáři z roku 1367 byla uvedena jména patnácti sedláků a čtyř podsedků, kteří tehdy v Holýšově žili. Jsou to jména veskrze česká, takže můžeme předpokládat, že Holýšov je českého původu. Již v polovině 14.století zde byl farní kostel sv.Petra a Pavla.

Husitskými válkami byl majetek kláštera rozchvácen a tak v letech 1422 – 1623 společné osudy s horšovotýnským panstvím. V roce 1623 se zase celá ves vrátila do vlastnictví chotěšovského kláštera a zůstalo v jeho majetku až do zrušení kláštera v roce 1782. I potom však zůstal Holýšov pod vlivem thurn-taxiského chotěšovského panství, později velkostatku.

Charakter obce byl až do konce 19.stol. stále zemědělský, v r.1890 měla 492 obyvatel. Koncem 19.stol. zde byla založena francouzsko-belgickou akciovou společností sklárna, která vyráběla zrcadlové a lité tabulové sklo a později i barevné obkládací sklo. Sklárna byla v té době jediná toho druhu v Rakousku – Uhersku, podstatně ovlivnila charakter obce, růst počtu obyvatel a její výstavbu. Před svým zánikem v r.1936 zaměstnávala na šest set dělníků.

Dne 10.října 1938 byl Holýšov obsazen hitlerovským říšským vojskem a většina českých rodin se vystěhovala do nezabraného území. Budovy bývalé sklárny byly upraveny na muniční továrnu a v lese Hořině byl vybudován závod na plnění vyrobených nábojnic. Na práci sem byli nejdříve přivezeni francouzští váleční zajatci. V březnu 1944 byl v budovách bývalého statku zřízen koncentrační tábor, pobočka známého Flossenbürgu. Do Holýšova proudily transporty válečných zajatců a nuceně nasazených dělníků a dělnic z ostatních okupovaných zemí, takže osazenstvo muniční továrny tvořila pestrá osmitisícová směs lidí různých národností.

Po skončení války se vězni a zajatci vrátili do svých vlastí, Němci byly odsunuti a do Holýšova přicházeli čeští lidé, z nichž mnozí našli zaměstnání v místním podniku na výrobu náhradních autodílů, který byl později začleněn do n.p.Liberecké automobilové závody.(17)

Během 1.poloviny 20.stol.nabyl Holýšov charakteru průmyslového městyse a již od roku 1939 se neoficiálně považoval za město, jímž se stal v r.1960.(18)

V současné době má téměř 6000 obyvatel a stále se rozrůstá díky moderní nově vybudované průmyslové zóně.

Péče o zdraví občanů je zajišťována ve zdravotním středisku, kde jsou soustředěny ordinace všech praktických i odborných lékařů, včetně rehabilitace s vodoléčbou.

9.2 Dějiny lékáren města Holýšova

9.2.1 Lékárna Holýšov

<i>Adresa : Jiráskova 99</i>	<i>1950 – 1977</i>
<i>Výhledy 40</i>	<i>1977 - ?</i>
<i>Náměstí</i>	<i>? - 1999</i>
<i>Tylova 584</i>	<i>1999 – dosud</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 03</i>	<i>1960 – 1994</i>
<i>Lékárna Holýšov</i>	<i>1994 - dosud</i>

1.Lékárna v letech 1950 - 1994

Lékárna v Holýšově byla otevřena 1.října 1950, kdy Holýšov patřil k okresu Stod. Byla umístěna v domě č.99 v Jiráskově ulici.

První dva roky se ve vedení lékárny vystřídal několik magistrů, kteří vždy po několikaměsíčním působení odešli : PhMr..Dagmar Vavrýnová, PhMr.Jan Ničovský, PhMr.Max Wittmann, PhMr..Bohumil Čejka, PhMr..Richard Radnicer.

Od 15.března 1952 převzala na dlouhou dobu vedení této lékárny PhMr..Emanuela Glückseligová roz.Váňová. Narodila se 12.10.1917 v Linci v Rakousku, vystudovala Univerzitu Karlovu a diplom získala v říjnu 1945. Spolu s ní pracovala v lékárně laborantka Ivanka Jurková.

Když v polovině roku 1975 odešla do důchodu, nastoupila na její místo prom.farm.Jana Šimšíková (Heriánová)(později odešla do Staňkova, kde pracuje dodnes) spolu s laborantkou Bětkou Kalašovou. V lednu 1977 byla lékárna přestěhována na nové stanoviště Výhledy č.40.(1)

Dle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980 :

L é k á r n a 03 – 01 – 03 H o l ý š o v

Typ : obvodní

Spádové území : 4 800 obyvatel

Počet územních obvodů : 1

Počet závodních obvodů : 1

Provoz : každodenní provoz mimo sobot

Ambulantní zařízení : OZS č.12 Holýšov (dět., gyn., zub., kož., rehab.)
závodní obvod ZZS LIAZ Holýšov +Státní statky

Ozbrojené složky : 1 vojenský útvar

Sociální ústav : dům důchodců Černovice (90 míst)

Z Výhledů byla lékárna opět přestěhována na náměstí (dnes prodejna textilu). Po Janě Heriánové lékárnu převzal Mgr.Jaroslav Chloupek. V roce 1989 nastoupila PharmDr.Eva Hynešová.

2.Lékárna Holýšov

V červnu 1994 lékárnu získala PharmDr.Eva Hynešová. Lékárna je od roku 1999 umístěna v nových prostorách v Tylově ulici č.584 (4.stanoviště), interiér navrhl Václav Hyneš, realizaci projektu provedl Helmut Fisher.

PharmDr.Eva Hynešová vystudovala střední zdravotnickou školu v Praze, v letech 1982 – 4 pracovala v lékárně ve Staňkově. Pak vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promovala v r.1988, atestaci získala v r.1991. Od září 1988 do ledna 1989 pracovala v lékárně v Domažlicích, pak odešla do Holýšova.

Spolu s ní se o pacienty v lékárně Holýšov od r.1996 stará farmaceutická asistentka Milena Hodanová.

10. Horšovský Týn

10.1 Dějiny města Horšovský Týn

V mělkém údolí řeky Radbuzy je po obou jejích březích rozloženo malebné město Horšovský Týn.

V dávné minulosti jím vedla zemská stezka z Prahy do Řezna, kde již v 10.století stávala kupecká osada, patrně ohrazená palisádovou hradbou a chráněná hliněným valem.

Po vzniku pražského biskupství - po roce 973 - se celá oblast stává majetkem této instituce se správou v nedalekém Horšově. Dle této vesnice získalo město svůj název : Horšovský Týn.

Svým hospodářským a strategickým významem zastínil Týn postupně ve 13.století Horšov. V pol.13.stol. přenesl biskup Jan III. z Dražic sídlo svého panství z Horšova do Týna. Sídlem biskupa však nebyla původní kupecká osada na pravém břehu, ale neklidná doba si vyžádala stavbu pevného hradu na výhodnějším místě – na strmě se zvedajícím levém břehu Radbuzy. V jeho podhradí vzniklo nové jádro osídlení.

Zakládací listina města se nezachovala, psaná privilegia získal Horšovský Týn až roku 1406 od arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Házmburka. To už bylo město půl století obeháno pásem hradeb. Jejich pevnost se osvědčila v době husitských válek, kdy byly hrad a město několikrát obléhány, v roce 1422 a 1431. To již byl zástavním držitelem panství Zdeněk z Držtky.

V roce 1542 získali město a celé panství Lobkovicové, jeden z nejvýznamnějších panských rodů v Čechách. Začátek jejich panování však nebyl vůbec šťastný. V roce 1547 postihl hrad a město katastrofální požár. K překonání následků požáru přistoupili Lobkovicové s renesanční velkorysostí. Na místě biskupské falce vyrostl rozlehlý, pohodlný zámek ve stylu severoitalské renesance. Také měšťanské domy získaly renesanční podobu.

Hospodářské podnikání Lobkoviců přineslo městu rozkvět, i když měšťané vedli s vrchností neustálé spory o výši poddanských povinností. Lobkovicové panství však bohatlo, patřilo na přelomu 16. a 17. století mezi 10 největších dominií v Čechách. Nebylo tedy divu, že po porážce stavovského povstání, jehož se Vilém st. z Lobkovic aktivně účastnil, projevil o panství zájem jeden z nejbližších důvěrníků bělohorského vítěze císaře Ferdinanda II. – Maxmilián z Trauttmansdorffu. Získal ho velmi lacino v roce 1622 a v držení této rodiny byl zůstává až do roku 1945. Pro město samotné byla změna pána určitou výhodou, protože mocný majitel dovedl město ochránit před průtahy a ložirováním žoldněřů. A tak až na sklonku třicetileté války utrpěl Horšovský Týn značné škody při tažení švédských vojsk.

Po třicetileté válce zaznamenal Horšovský Týn opět pozvolný rozvoj. Nebylo to však už město ryze české, v průběhu 2.pol.17.století a zejména v 18.století byla dovršena germanizace Horšovského Týna.

Zlepšující se hospodářská situace se projevila i ve zvýšené stavební aktivitě. Město dostalo barokní a rokokovou podobu, kterou si historické jádro zachovalo dodnes.

Od roku 1849 až do roku 1960 byl Horšovský Týn okresem. Až do začátku 20.století převládalo ve městě zemědělství. V roce 1900 byla vybudována železnice Staňkov – Horšovský Týn – Poběžovice.

V roce 1953 bylo historické jádro města, s řadou gotických a renesančních domů, prohlášeno jako jedno z prvních měst v Čechách městskou památkovou rezervací.

Od 1.1.2003 se stává Horšovský Týn obcí s rozšířenou působností. (8)

10.2 Dějiny lékáren města Horšovský Týn

10.2.1 Mariina lékárna

<i>Adresa :</i>	<i>čp.14</i>	<i>1819 – 1845</i>
	<i>Náměstí 51</i>	<i>1845 – 1988</i>
	<i>Dobrovského 248</i>	<i>1888 – dosud</i>
<i>Lékárna U spasitele</i>		<i>1819 – 1945</i>
<i>Městská lékárna</i>		<i>1945 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>		<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 04</i>		<i>1960 – 1993</i>
<i>Mariina lékárna</i>		<i>1993 - dosud</i>

1. Lékárna U spasitele

Koncem října 1819 si otevřel - po získání vlastní koncese - lékárník **Mikuláš Dietl** lékárnu v Horšovském Týně v domě č.14. Tento dům koupil v témže roce od zdejšího měšťana V.Gröschla za 3 000 zlatých. Ve městě tehdy byla jen upadající zámecká lékárna.

Mikuláš Dietl se narodil 7.června 1788 v Scheubenreuthu na Chebsku. Lékárnický diplom získal 27.8.1812 na pražské univerzitě, inkorporován byl 18.3.1822.

Hned po zřízení lékárny, v prosinci 1819, požádal Dietl městský magistrát o zanesení lékárnického oprávnění do městských knih mezi živnosti s reálným právem. Magistrát Dietlovi vyhověl, ale po jedenácti letech, v srpnu 1830 mu sděluje, že jeho koncese byla tehdy omylem zanesena mezi reálné živnosti a aby se v budoucnu předešlo omylům, je třeba tento zápis vymazati. (Lékárnické koncese v Čechách po 9.červnu 1820 byly udělovány jen jako osobní.) Dietl se proti rozhodnutí magistrátu o zrušení zápisu týkající se volné prodejnosti jeho lékárnické koncese odvolal k apelačnímu soudu v Praze. ten rozhodl výnosem z 20.července 1831, že lékárnická koncese udělená Dietlovi v říjnu 1819 je koncesí reálnou, tedy volně prodejnou, i když v povolení českého grémia se mluví o propůjčení koncese, nikde není uvedeno, že to bylo propůjčení jen osobní. Je proto původní zápis v městské knize pro volně prodejné živnosti správný.

Dietlovi se v Horšovském Týně dařilo dobře. Hned v r.1822 zakoupil za 5000 zlatých vídeňské měny na klášterním předměstí hospodářství s obytnou budovou, stodolou, ovocnou zahradou a během dalších let přikoupil ještě

několik polí. Ve veřejné dražbě konané 27.2.1845 koupil Dietl z pozůstalosti po Jiřím a Alžbětě Lanzendörferových dům č.51 na náměstí za 2636 zlatých. Z č.14 sem přestěhoval svoji lékárnu.

V té době působil v Horšovském Týně ranhojič František Hardwiger a Dr.Josef Hurka. Hurka pocházel z Dobřan a od r.1807 byl panským lékařem na zámku Trauttmansdorffů. V r.1836 obdržel Dr.Hurka a lékárník Mikuláš Dietl čestnou medaili medicínské fakulty v Praze, nejspíše za zvýšenou péči o nemocné v době nějaké epidemie.

Jako praktikant pracoval v lékárně u Mikuláše Dietla Emanuel Aloys Vogl.

Se svou manželkou Markétou, rozenou Voglovou, ze Starého Sedliště, měl Dietl pět dětí. První dcera Marie-Veronika se narodila 3.dubna 1820. Poněvadž sňatek uzavřeli v listopadu minulého roku, bylo narození dítěte pět měsíců po svatbě značným prohřeškem proti tehdejší morálce. V matrice jsou z tohoto důvodu podepsáni tři svědkové : Dr.Hurka, jeho manželka Veronika a měšťan Josef Nickel, kteří podpisem stvrzují, že novorozenec je manželské dítě lékárníka Dietla.

Syn Josef, narozen 16.8.1822 šel v otcových šlépějích a stal se lékárníkem, praxi získal v otcově lékárně a v Praze v lékárně U zlatého jelena, diplom získal 9.11.1847. Formou prodejní smlouvy z 11.března 1850 předal otec Mikuláš lékárnu synovi. Podle této smlouvy je cena domu č.51 s lékárnou a jejím zařízením, dále hospodářství se zahradou na Klášterním předměstí 12 000 zlatých konvenční měny. Za to se Josef Dietl zavázal vyplatit svým sestrám Veronice, Marii a Karolíně po 3 000 zlatých a otci dá také 3 000 zlatých jako výměnek. Dále jmenovaným třem svobodným sestrám poskytnout bezplatný byt, rovněž otci byt a stravu až do smrti. Převzal také povinnost platit kostelu sv.Apolináře ročně 1 zlatý 12 krejcarů, tato zádušní povinnost vázla na jednom z pozemků zakoupeným Mikulášem Dietlem. Inkorporován byl 22.1.1851.

Mikuláš Dietl, horšovotýnský lékárník, který lékárnu předal synovi po třiceti letech, neužíval dlouho výměnku. Zemřel – jako vdovec – již 9.dubna 1850 ve věku 62 let.

Lékárník **Josef Dietl** vlastnil zdejší lékárnu dvacet let. Pracoval u něj Mathyas Hoffacker, který složil tyrocínální zkoušku 1.12.1812 a v Horšovském Týně nastoupil 6.10.1858. V gremiálních zápisech z té doby najdeme, že do jeho lékárny nastoupil 8.1.1860 jako tyro Josef Ebenstreit. Praxi nedokončil a od 1.10.1861 jej vystřídal Gustav Hardwiger z Horšovského Týna. Po něm od 1.11.1863 nastoupil Antonín Syka z Jechnic. Od 5.2.1867 byl tyronem Jan Popel z Haberspirku.

Kupní smlouvou z 9.ledna 1870 převzal lékárnu od Josefa Dietla lékárník **Karel Josef Smetana**. Narodil se 2.září 1844 ve Lhotě pod Račem, okres Rokycany. Jeho otec byl stavebním mistrem, později účetním v příbramských dolech. Diplom získal na pražské univerzitě v r.1868. Za manželku si vzal Janu Bartošovou, dceru inspektora panství v Jilemnici. Po její smrti se oženil s Bertou Kursovou, dcerou policejního komisaře z Prahy.

V gremiálních zápisech jsou uvedeni tito tyroni, kteří pracovali u Smetany v lékárně : Josef Šilhavý (tyrocínální předzkouška u filiálního grémia v Plzni 30.9.1873, známka sotva dostatečně); při křtu Smetanova syna je podepsán v matrice jako kmotr Theodor Lehký – farmaceut, zřejmě též tyro (PhMr.Theodor Lehký byl majitelem kosmetické laboratoře (22)); Václav Barcal (zkouška 11.8.1878) (1883 získal titul,provizor lékárny v Kladně, zakládající člen Farmaceutické společnosti(22)); Antonín Petana ze Štok (nastoupil 28.9.1880), v červnu 1882 přechází do lékárny ve Stříbře, tamní praktikant Jaroslav Stöhr přešel do Horšovského Týna (Stöhr pocházel z Vamberka a tyrocínální zkoušku složil 21.7.1884, později byl majitelem lékárny v Praze), Jindřich Suchánek (tyro, nastoupil v červnu 1884, pocházel také z Vamberka, později byl lékárníkem ve Smiřicích, majitelem lékárny U bílého jednorozce v Hradci Králové), Karel Hladký ze Žďáru (nastoupil 19.9.1885).

K.J.Smetana v září 1886 lékárnou prodal a odešel do Plzně, kde si otevřel drogerii a velkoobchod zbožím materiálním a dutým sklem.

Novým majitelem lékárny se stal štýrský lékárník **Jan von Hirschberg**. Narodil se ve Lvově, diplom získal na univerzitě v Krakově v r.1858. V letech 1870 – 1880 byl pachtýřem lékárny v Nové Bystřici. Pak byl nájemcem lékárny „U černého orla“ ve Štýrském Hradci. Nebyl již valného zdraví a zdejší lékárnou vlastnil jen čtyři měsíce. Zemřel 30.12.1886 ve věku 53 let na vodnatelnost. Lékárna, která tehdy nesla název „U Salvatora“ přešla na jeho manželku. Ta ji provozovala pomocí provizora, jímž byl od 1.ledna 1887 **Julius Schäffer**.

U Schäffera si dokončil praxi Karel Hladký a po jeho odchodu v březnu 1887 je přijat jako tyro Otakar Graas, který sem přišel pokračovat v praxi z lékárny „U zlaté koruny“ v Praze. Po složení zkoušky v září 1887 odešel a na jeho místo nastoupil praxi Antonín Prant, který zde byl do konce srpna 1890(Pocházel z Libochovic, diplom získal 25.7.1892 v Praze, ovládal devět cizích jazyků, pracoval ve vojenské nemocnici v Terezíně, byl zástupcem sekretáře Österr.pharm.Gesellschaft.(22)). Od září 1890 byl přijat praktikant Rudolf Jahodář z Prahy, který předtím pracoval již rok v lékárně PhMr.Schartlera v Budyni nad Ohří (diplom získal 25.7.1895, 1897 v Praze zemřel – otrávil se(22)). Brzy však odešel a od prosince 1890 přijal provizor již zapracovaného praktikanta Gustava Ulbricha z lékárny v Krumlově. Ten v červenci příštího roku složil zkoušku a na jeho místo byl přijat od srpna 1891 Moric Buřič, syn lékárníka ze Žandova. Buřič však v listopadu téhož roku odešel a na jeho místo nastoupil Jan Slavík z Plzně(titul 1887 na ČU, od r.1894 spolumajitel drogerie(22)), ale po roce praxe byl propuštěn.

V únoru 1893 kupuje zdejší lékárnou od Marie z Hirschbergu Josef Schultes, člen správní rady I.akciového pivovaru v Plzni a majitel statku ve Vlkyši u Stříbra. Správu lékárny svěřuje **PhMr.Richardu Wunschovi**, který měl za manželku jeho dceru Terezii.

Lékárnickému grémium v Plzni předložil Wunsch potvrzení c.k.hejtmanství v Tachově o quinqueniu a zaplatil inkorporační poplatek 10 zlatých 50 krejcarů,

předepsaný pro provizory. Richard Wunsch pocházel z Trutnova, později se přestěhovali do Prahy, kde byl jeho otec oficiálem místodržitelského úřadu. Diplom získal na české Karlově univerzitě v Praze v r.1890. Je však podivné, že již v r.1893 obdržel potvrzení o quinqueniu.

Současně s koupí lékárny Schäffer odchází a nastupuje asistent (zřejmě nediplomovaný) Eduard Janka.

V pozemkových knihách je již v březnu 1895 dům a lékárna zaknihována na Wunsche a jeho manželku.

Po tříletém působení prodává Wunsch 1.ledna 1896 lékárnu za 34 000 zlatých PhMr.Josefu Chržovi.

Josef Chrž se narodil 20.března 1866 v Bohorodczanech v Haliči. Jeho otec pocházel z Chodova u Domažlic a na panství v Bohorodczanech se dostal díky jejich majitelům, Stadionům z Trhanova, byl sládkem v tamním pivovaře. Tyrocinální praxi prodělal Chrž v plzeňské lékárně „U černého orla“ (Krásný a Formánek), tyrocinální zkoušku složil 1.1.1886. Diplom magista získal na české Karlově univerzitě v Praze v r.1889. Pak pracoval v lékárně PhMr.Greizara v Radnicích do 25.9.1890, pak od 1.10.1890 do 31.3.1891 byl zaměstnán v lékárně všeobecné nemocnice v Praze, kde byl provizorem PhMr.Josef Dittrich. Po té pracoval v lékárně „U zlatého orla“ v Berouně u PhMr.Jindřicha Tesánka. Od 16.července 1892 byl v lékárně „U české koruny“ v Praze – Karlíně u PhMr.Antonína Ferkla, kde byl do konce roku 1895.

Lékárnu v Horšovském Týně koupil Chrž včetně domu č.51, výroby sodové vody, 2/216 podílu v městském pivovaře a se všemi zásobami léčiv a jiných prodejných artiklů. Před koupí si Chrž vyžádal dobrozdání pražského místodržitelství o druhu lékárnické koncese zdejší lékárny. C.k.místodržitelství v Praze výnosem ze 7.května 1894 sděluje že horšovotýnská lékárnická koncese „není radikovaná, přesto volně prodejná“. V témže roce byl dán do pozemkové knihy zápis „vymazána poznámka o radikovaném právu a lékárna prohlášena za volně prodejnou“.

Chrž se ve třiceti letech v Horšovském Týně 14.8.1894 oženil, vzal si Bertu Joštovou, dceru ředitele zdejšího panství. Měli spolu tři děti, syn **Jan Chrž**, narozen 20.7.1902 v Horšovském Týně, se věnoval farmacii, diplom získal 18.6.1924 v Praze a dosáhl r.1926 doktorátu farmacie ve Francii v Nancy. Zemřel 19.2.1974.(1) Syn František byl také lékárníkem. Narodil se 1897, zemřel ve vojenské službě.(22)

Pracovníky v lékárně za Josefa Chrže byli sami tyroni : Jaroslav Mečíř (tyrocinální zkouška v Plzni v srpnu 1896, titul získal v Praze 21.7.1898, později funkcionář klubu českých farmaceutů v Plzni, pracoval ve Vídni, Hořicích, Topolčanech atd.), František Zedník z Křimic (nastoupil v r.1896 po Mečířově odchodu, v r.1920 založil v Domažlicích druhou lékárnu), od října 1898 to byl Jan Roubal z Pelhřimova, od srpna 1901 nastupuje tyro, tehdy již nazývaný aspirant, Josef Vejlupek (po dvou letech farmacie zanechal), od

1.6.1903 nastoupil aspirant Otakar Vlk, po několika měsících odešel (15.11.1903) a nastoupil Jaroslav Zdeněk.

Funkce Josefa Chrže :

- 1888 člen výboru „Věneček pro posl.lék.na čes.univ.“
- 1888 dočasný člen Farmaceutické společnosti
- 1891 přeložen do zálohy při lék.voj.nem.č.5 v Brně
- 1893 člen výboru Klubu českých farmaceutů
- 1905 II.místopředseda Organizace ČL
- 1912 starosta filiálního grémia pražského
- 1913 starosta filiálního grémia plzeňského

V dubnu 1904 oznamuje Josef Chrž grémiu, že koupil lékárnu „U bílého čápa“ v Rokycanech (po otci ji převzal jeho syn Jan, vedl ji 1934 - 48) za 130 000 korun a současně prodal horšovotýnskou lékárnu za 90 000 korun PhMr.Františku Tichému.

PhMr.František Tichý se narodil 15.3.1872 v Plzni, kde jeho otec Bedřich měl hospodářství, později řeznictví v Sirkově ulici. Tyrocinální praxi absolvoval v přeštické lékárně PhMr.Novotného od 1.9.1886, pak odešel do Prahy, kde praxi dokončil a složil 5.10.1889 tyrocinální zkoušku. Diplom získal na české Karlově univerzitě v Praze v červenci r.1893. 1896 byl provizorem lékárny v Novém Bydžově. Před příchodem do Horšovského Týna pracoval opět v Přešticích u PhMr.Fassatiho. Byl velmi dobrým hudebníkem a sám se bez učitele naučil na klavír.

Dům č.51, ve kterém byla lékárna, měl z dřívější doby široký průjezd s vraty, aby tam mohl zajet koňský povoz. Při úpravě, která byla provedena asi za Tichého, byl zúžen jen na chodbu a oficína rozšířena o část, která později sloužila jako kancelář lékárny. Při úpravě byla též zřízena výkladní skříň.

V květnu 1905 odchází aspirant Jaroslav Zdeněk (pro nemoc). 1.6.1904 – 23.3.1905 tu pracoval nediplomovaný asistent Jan Čech. Na jeho místo byl přijat **PhMr.Miroslav Link** z Prahy. Pracoval u Tichého čtyři roky a 22.dubna 1910 spáchal v lékárně sebevraždu morfiem, pravděpodobně z nešťastné lásky. Bylo mu 31 let. Dalším aspirantem byl František Neckář.

Po zřízení samostatného československého státu v r.1918 odchází z převážně německého Horšovského Týna český lékárník PhMr.Tichý. Prodejní smlouvou z 10.3.1919 prodává dům č.51 paní Anně Hauserové za 40 000 korun. O lékárně a jejích zásobách není ve smlouvě žádná zmínka.

PhMr. Tichý odešel do Plzně, kde koupil společně s Adolfem Jarešem (který byl později majitelem velkodrogerie) lékárnu „U jelena“ na Jungmannově třídě. V r.1924 se Tichý jako 52letý, dosud svobodný, oženil s Marií Benešovou, majitelkou lékárny v Blovicích a převzal vedení lékárny „U černého orla“. Zemřel 14.8.1936 na rakovinu.

Anna Hauserová hned po koupi lékárny žádá o schválení svého manžela **PhMr.Leo Hausera** za provizora své lékárny. Zemský úřad v Praze jej schválil 8.4.1919. Anna Hauserová, roz.Palmeová, se narodila 3.10.1890 v Kamenickém

Šenově, kde německá rodina Palme vlastnila světoznámou továrnu na výrobu křišťálových lustrů. Těžko je dnes vysvětlitelné, jak mohla Anna Hauserová koupit tuto lékárnou a zaměstnávat svého manžela jako provizora. Podle zákonných ustanovení mohl získat reálnou lékárnou po r.1803 jen kvalifikovaný lékárník. Snad těsně po zřízení republiky neměli čeští úředníci okresního hejtmanství dokonalý přehled o zákonech týkajících se lékárenství.

PhMr.Leo Hauser se narodil 26.8.1883 v Chomutově. Diplom získal na německé Karlově univerzitě v Praze 12.6.1906. Pak pracoval v České Lípě a Chrastavě. Sesvojí ženou vychovával dva syny.

Hned v červnu 1919 žádá Hauser o povolení k provozování drogerie při lékárně, což mu okresní hejtmanství zamítá. V r.1920 je mu povoleno na 1 rok „prodej toaletních mýdel, voňavek, pudrů, šminků a různých toaletních potřeb“ . Proto žádá znovu jeho manželka jako majitelka lékárny o živnostenské oprávnění k prodeji těchto toaletních potřeb. Bylo jí to povoleno. Současně v témže roce jí byl vydán na její žádost živnostenský list, jímž se povoluje : „samostatné provozování živnosti obchod rumem, likérů a jiných alkoholních nápojů v uzavřených lahvích“.

Dosud byl PhMr.Leo Hauser veden jako zaměstnanec své manželky. V říjnu 1927 byla mezi manžely sepsána notářská smlouva, podle které majitelka lékárny Anna Hauserová „přijímá do vedení této lékárnické živnosti svého chotě Leo Hausera jako tichého společníka“ s vkladem 23 000 korun. Čistý výnos lékárny se rozdělí stejnými díly mezi oba společníky. Smlouva měla zřejmě za účel daňový únik.

Ze žaloby podané u okresního soudu v Horšovském Týně v dubnu 1934 se dovídáme, že v lékárně u Anny Hauserové byl od r.1929 – 1933 zaměstnán Eduard Seifert, drogist. Po skončení zaměstnání dostal od Hausera potvrzení, že pracoval v laboratoři a při defektuře. Soudní cestou se domáhal, aby mu bylo potvrzeno, že pracoval hlavně při prodeji toaletních potřeb. Potvrzení potřebuje do zápočtu let, aby si mohl otevřít drogerii v Horšovském Týně. Hauser mu toto potvrzení odmítl vydat s odůvodněním, že si nebude podporovat konkurenci. Byl ochoten mu je vystavit s podmínkou, že se neusadí v Horšovském Týně. V důsledku hrozící soudní prohry mu jej nakonec vystavil, ale grémium drogistů v Plzni odmítlo vysvědčení uznat s odůvodněním, že Hauser nemá na lékárně koncesi drogistickou, ani není členem jejich grémia.

Drogerii otevřel v Horšovském Týně v r.1922 **PhMr.František Neckář**. Pocházel z Dolní Lhoty u Stráže nad Nežárkou, narodil se 12.6.1891, aspirantskou praxi absolvoval právě v Horšovském Týně u PhMr.Tichého, diplom získal 16.7.1918. V r.1922 se vrátil do Horšovského Týna a otvírá zde první drogerii na náměstí č.9. Neomezoval se jen na prodej drogistického zboží, ale prodával i některé léčivé přípravky. Proto vztah mezi lékárnou a drogerií nebyl dobrý a Hauser se v případě K.Seiferta bránil založení druhé drogerie.

Leo Hauser i jeho manželka byli koncem první republiky aktivními vyznavači nacismu a Henleinova hnutí (což je asi zachránilo, protože oba byli

židovské národnosti). V září 1938, v době vyhrocených henleinovských provokací, zmizel Hauser z města a ukrýval se až do začátku října, kdy německá vojska obsazovala město. Po dobu jeho nepřítomnosti pověřil okresní úřad dočasným vedením jeho lékárny PhMr.Františka Neckáře.

Po příchodu německých vojáků byl Hauser přechodně starostou města. Asi v r.1943 byla lékárna přejmenována na Stadtapotheke, od r.1945 – 9 Městská lékárna. Leo Hauser utekl do Německa, kam nechal převést většinu léčiv z týnské lékárny.

František Neckář po okupaci urychleně prodal drogerii svému německému zaměstnanci Karlu Vítkovi a odešel do Plzně, kde pak vlastnil drogerii Diana na třídě Legií. Zemřel tragicky při náhodném výstřelu vlastní pušky na honu.

Po skončení druhé světové války a znovu připojení pohraničí převzal zprávu této konfiskované lékárny z pověření zemského národního výboru od 1.srpna 1945 PhMr.Jaroslav Beneš a vedl ji 31 let.

2.Lékárna 03-01-04

PhMr.Jaroslav Beneš byl tedy od 1.8.1945 správcem lékárny ONP, pak lékárny n.p.Medica a lékárny OÚNZ v Horšovském Týně na Náměstí Republiky č.51. Do důchodu odešel 1.7.1976, v lékárně ale dále pracoval jako lékárník asistent na poloviční úvazek přerušovaně do března roku 1981.

Po PhMr.Benešovi převzal vedení lékárny PhMr.Miroslav Zajíšek, správcem byl od 1.7.1976. PhMr.Miroslav Zajíšek se narodil 24.12.1938 v Praze, v letech 1956 až 1971 byl vojákem z povolání. 1962-8 vystudoval při zaměstnání Farmaceutickou fakultu Univerzity Komenského, promoval 15.10.1968, od 1.4.1971 do 30.6.1976 byl vedoucím výdejny léků v Bělé nad Radbuzou.

Atestaci I.stupně získal v prosinci 1972 v Praze (obor lékárenství). 7.1.-18.1.1980 absolvoval kurz veterinárních léčiv na ILF v Praze, 14.9.-25.9.1981 absolvoval doplňkový funkční kurz z organizace a řízení zdravotnictví – farmacie. 4.2.1982 získal doktorát farmacie na FaF UK v Hradci Králové. Z lékárny v Horšovském Týně odešel v roce 1987. Jeho první manželka byla také magistrou a pracovala v Hostouni a v Bělé nad Radbuzou. Později působil na Lékárenské službě v Děčíně.

V lékárně 03-01-04 pracoval několik let také PhMr.Jaroslav Albrecht. Narodil se 13.8.1922, vystudoval Farmaceutickou fakultu v Brně. Byl veteránem z II.světové války a podplukovníkem v záloze (prošel ruskou frontu, bojoval na Dukle). Pracoval také v lékárně 03-01-06 ve Kdyni a ve výdejně léčiv v Domažlicích, otevřené v roce 1986.

1.4.1983 nastoupil do lékárny v Horšovském Týně PharmDr.Zdeněk Cink, odešel do výdejny léčiv v Domažlicích. V červnu 1987 přišel do lékárny PharmDr.Jiří Presl.

V lednu – 4.1. - 1988 byla lékárna přestěhována do nových prostor v Dobrovského ulici, kde je jako Mariina lékárna dodnes.

V lékárně 03-01-04 pracovaly tyto farmaceutické laborantky :

Jiřina Benešová roz.Pořtová

Od roku 1955 pracovala jako pomocná laborantka v lékárně v Horšovském Týně, od r.1969 byla sanitárkou. 1.7.1976 odešla do důchodu. Byla manželkou PhMr.Jaroslava Beneše.

Zdena Peteříková roz.Horská

Narodila se 18.3.1951 v Klatovech. Vystudovala střední zdravotnickou školu v Praze - obor lékárenská laborantka. V Horšovském Týně nastoupila 13.7.1970. Na přelomu let 1978/9 absolvovala kurz volně prodejných léčiv. Od roku 1994 pracuje v lékárně U zlatého jelena v Domažlicích.

Alena Pitterová roz.Janovcová

Narodila se 11.2.1923 v Žamberku. Od roku 1950 pracovala jako laborantka tamtéž, od 18.10.1971 přišla jako laborantka na výpomoc do Horšovského Týna. 1.5.1976 nastoupila v lékárně ve Staňkově.

Eva Hanzlíková roz.Ebenstreitová

Narodila se 24.3.1959 ve Vejprtech, okr.Chomutov. Vystudovala v letech 1979 - 81 střední zdravotnickou školu v Karlových Varech, obor farmaceutický laborant. 10.8.1981 nastoupila do zaměstnání v Lékárenské službě Domažlice.

Ke dni 16.10.1973 pracovali v této lékárně tyto farmaceuti :

PhMr.Jaroslav Beneš	vedoucí lékárník
Růžena Hojdyczová	laborantka (t.č. na mat.dov.)
Zdena Peteříková	laborantka
Jitka Benešová	laborantka (3)

Dle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980 :

L é k á r n a 03-01-04 H o r š o v s k ý T ý n

Typ : Obvodní

Spádové území : 6 800 obyvatel

Počet územních obvodů : 2

Počet závodních obvodů : 1

Provoz : každodenní mimo sobot

Rozšířený veterinární sortiment

Ambulantní zařízení : sružené obvody č.10,11 Horšovský Týn
(13 odb.oddělení – int., dět., žen., TBC, oční, ORL, psych.,
kož., onkol., zub., diabet., PS, LSPP)
závodní obvod ZZS Sružené závody Horšovský Týn

Veterinární zařízení : Státní statek Domažlice (farmy Bělá, Holubeč)
školní statek SZTŠ

Semenářský státní statek Horšovský Týn
Lesní závod Horšovský Týn – bažantnice
Výkrmna Bukovec
JZD : Vidice, Mezholezy, Pučlice
počet veterinárních lékařů : 3

Další zařízení : Dětský domov Horšovský Týn (45 míst) (5)

3. Mariina lékárna

Mariina lékárna v Dobrovského ulici č.248 v Horšovském Týně vznikla po privatizaci lékárny 03 – 01 – 04 23.6.1993. Jejím majitelem i odborným zástupcem je PharmDr.Jiří Presl.

Interiér lékárny je původní, z roku 1988 – kdy byla na polikliniku v Dobrovského ulici přesunuta lékárna z náměstí.

PharmDr.Jiří Presl se narodil 7.4.1957. Maturoval na gymnáziu v Klatovech v r.1977.Vystudoval Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promoval v roce 1984. Atestaci I.stupně získal v r.1987, atestaci II.stupně v r.1991.

1.8.1984 nastoupil do lékárny v Domažlicích, v r.1985 získal doktorát a začal pracovat ve výdejně v Klenčí pod Čerchovem (pracoval dva dny v týdnu v Klenčí a tři v Domažlicích), kam se také přestěhoval. V letech 1986 – 87 dojížděl ještě do lékárny do Staňkova.

V červnu 1987 přešel do lékárny do Horšovského Týna, tehdy ještě na náměstí Republiky, v lednu 1988 byla přestěhována do nových prostor v Dobrovského ulici, a zůstal dodnes.

Spolu s ním pracuje v Mariině lékárně PharmDr.Petra Radošická roz.Velenovská. Vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promovala v roce 2001, atestaci získala v roce 2004. V Horšovském Týně nastoupila 1.11.2002. Několik let zde pracovala také Mgr.Ivana Nováková roz.Pučilíková.

Kromě dvou lékárníků se pacientům věnují dvě farmaceutické asistentky : Gabriela Kolářová roz.Šťastná (od 10.7.1995) a Libuše Vokounová roz.Podhradská (od 1.2.2001).

10.2.2 Lékárna U bílé labutě

Adresa : Dr.E.Beneše

1996 – dosud

Lékárna U bílé labutě

1996 – dosud

Lékárna U Bílé labutě byla otevřena 16.5.1996 v Horšovském Týně v ulici Dr.E.Beneše č.94. Její majitelkou je Martina Pytelková roz.Krčmová, která zde pracuje jako farmaceutická asistentka. Sama si navrhla interiér lékárny.

Odborným zástupcem je PharmDr.Zdeněk Cink, který tu pracuje od 18.3.1997. Narodil se 19.1.1957 ve Vysokém Mýtě. Maturoval na domažlickém gymnáziu v r.1976. Promoval na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové v r.1981. 1.11.1981 nastoupil do OÚNZ do lékárny v Domažlicích, 1.4.1982 – 31.3.1983 základní vojenská služba. 1.4.1983 přišel do lékárny v Horšovském Týně, 4.10.1984 získal titul PharmDr., 3.6.1985 úspěšně složil atestaci z klinické farmacie. Po té se vrátil do Domažlic, do výdejny léčiv v Kostelní ulici. Před příchodem do lékárny U bílé labutě pracoval asi tři roky v lékárně v Horní Bříze.

10.2.3 Zámecká lékárna

Mnohé šlechtické rody mívaly své lékaře a v některých případech i své lékárny. Taková zámecká lékárna byla i v Horšovském Týně v majetku hrabat Trauttmansdorffů. Kdy vznikla jsme zatím nezjistili.

Tato zámecká lékárna byla dosti rozsáhlá a sloužila i širokému okolí. Vyplývá to ze zachovaného soupisu zařízení a ze soupisu příjmů této lékárny.

V soupise příjmů z r.1732 – 33 jsou uvedeni odběratelé léků nejen z Domažlic, kde v té době lékárna nebyla, ale ještě ze vzdálenějších obcí. Tam čteme (psáno německy), že :

za lot mandlového oleje bylo přijato	6 krejcarů
za 1 dávku pilulek	14 krejcarů
Jan Šiman sedlák z Vel.Malahova zaplatil	12 krejcarů
od pláteníka Hänigera přijato	2 zlaté
za prostředek k dávení	6 krejcarů
od domažlického mlynáře	3 zlaté
Anna Stuchlíková z Chrastavic zaplatila	9 krejcarů
od jedné ženy z Kolovče	24 krejcarů
atd.	

Lékárnu v té době vedl a tyto doklady psal zámecký chirurg Johan Carl Czihaczek.

Ze soupisu výdajů lékárny se zase dozvíme, jaké drogy a materiál Čiháček nakupoval a co v té době stály.

Ze soupisu zařízení z r.1714 vidíme, jak rozsáhlá byla tato lékárna. Je tam uvedeno několik skříní, regálů větších i menších se zásuvkami, dřevěnými stojatkami, lahvemi, krabicemi na herby. Pak je tam uvedeno množství náradí a nádobí rozděleného na mosazné, měděné, cínové, z bílého plechu a železné. Tento soupis zařízení je součástí celkového soupisu majetku panství. Nepsal jej zámecký chirurg, ale asi nějaký zámecký písař, soudě podle popisu inventáře a hlavně podle zajímavého rozdělení vah nalézajících se v lékárně :

- 1 lékárenská váha se železnými rameny velká
- 1 střední
- 1 menší
- 1 ještě menší
- 1 ještě menší
- 1 docela malá
- 1 sada závaží, 1poloviční sada, kde schází jedna kvintle ...

Nejvíce nás však zaujme Čiháčekův soupis vyrobených léčiv z r.1732 – 1733, celkem 52 předpisů složených léčiv, vedený na způsob dnešní elaborační knihy. Snad měl Čiháček nějakou předběžnou lékárnickou praxi, soudě podle velmi složitých léčiv, která připravoval.

V dřívější době měla tato zámecká lékárna asi samostatného lékárníka. Ve farní matrice je zápis, že se 15.června 1649 narodil v rodině lékárníka Jana Bretschneidera syn, pokřtěný Jan Kryštof. Na okraji matriky je u narozených dětí vždy poznámka podle části obce, kde se dítě narodilo : ex Arce (ze zámku), ex Civitate (z města), ex Suburbio (z předměstí). U tří dětí lékárníka Bretschneidera, které jsou v matrice uvedeny, je vždy poznámka „ex Apotheca“. Nemohla to být měšťanská lékárna, neboť ty byly tehdy počítány mezi živnosti a podle jejího umístění ve městě by u novorozenců byla poznámka ex Civitate. Je pravděpodobné, že to byl lékárník ze zámecké lékárny, umístěné asi v některém domě přilehlém a patřícím k zámku, kde také asi lékárník bydlel.

Později zámecká lékárna upadala, jak o tom svědčí pozdější inventáře – a v r.1776 již sloužila jen jako příruční lékárna zámeckého ranhojiče Františka Reinbergera. V r.1807 tuto příruční lékárnu využíval zámecký lékař Dr.Hurka.(1)

11. Hostouň

11.1 Dějiny města Hostouň

První zmínky o lokalitě, nazývané podle osobního jména Hostún, se v historických pramenech objevují r. 1238, kdy je připomínán Gumpert z Hostouně. Jeho potomci – vladykové z Hostouně, vlastnili také sousední falcké městečko Schönsee a v držení hostouňského statku se vyskytují až do počátku 15.století. V období husitských válek sídlí na hostouňské tvrzi přívrženec krále Zikmunda Ctbor z Volfštejna. Po Volfštejnech a Rabštejnech přechází hostouňský statek na pány z Gutštejna. Jiří z Gutštejna vyprosil u císaře Rudolfa II. pro Hostouň cenná privilegia.

Jeho přičiněním byla také Hostouň v r.1587 povýšena na město a získala městský znak. Ještě v r.1598 je Hostouň převážně česká, platí také zákon, že členem městské rady se může stát pouze Čech.

Po Gutštejnech, kteří statek pozbyli v pobělohorských konfiskacích, získali Hostouň Černínové. V r.1656 zakupují hostouňský statek Trauttmansdorfové. Hostouň připojená k horšovskotýnskému panství přestává být centrem panství. Velice rychle probíhá také příliv německého obyvatelstva z okolních příhraničních vsí a Hostouň se poněmčuje.

Z řemesel převažuje krajkářství, výroba stuh a hrnčířství. Až do počátku 50.let zde bylo sídlo vyhlášeného hřebčína, dnes přestěhován v Albrechtově u Opavy. V roce 1930 měla Hostouň, která byla sídlem okresního soudu, 187 domů, v nichž žilo 160 Čechů a 888 sudetských Němců. (7)

11.2 Dějiny pivoňského kláštera

Počátky mnoha českých středověkých řeholních domů jsou zahaleny temnotami, které se historikovi jen s obtížemi daří rozeznat. Je tomu i tak v případě někdejšího kláštera obutých augustiniánů v Pivoni u Domažlic.

Naši dějepisci dlouho uznávali legendu o založení kláštera na počest vítězství knížete Břetislava I. v roce 1040. První písemná zmínka o konventu pochází z roku 1379, je však zřejmé, že k jeho založení muselo dojít mnohem dříve. Dokládá to dochovaný presbytář kostela, který vznikl nesporně již ve 13.století. Příchod řádu augustiniánů eremitů do Čech je spojen s pontifikátem Urbana IV., který řád v roce 1263 doporučil pozornosti Přemysla Otakara II. Do Pivoně mohli eremiti dorazit nejspíše v době mezi lety 1260, kdy Přemysl vysadil Domažlice, a 1272, kdy se poprvé připomíná hrad Starý Herštejn, který vlastnil biskup ovlivňující vznik konventu. Do rámce těchto úvah patří skutečnost, že v Domažlicích existoval jiný konvent téhož řádu, a to v době před rokem 1288.

Za husitských válek řeholníci z Pivoně uprchli, avšak vlastní konvent a kostel Zvěstování Panny Marie nebyl výrazněji poškozen.

Roku 1573 postihl klášter ničivý požár, který zničil veškeré písemnosti. Další rána následovala r.1586, kdy veškerý někdejší pozemkový majetek augustiniánů uchvátila Anna Maxmiliána Švamberková, rozená z Oppesdorfu. Přes silně omezený tok klášterních příjmů se augustiniánům v r.1595 podařilo částečně obnovit sešlé stavby. Práce však patrně neměly velký rozsah a netýkaly se zřejmě ani celého areálu, protože to neodpovídalo potřebám v této době již silně zmenšené klášterní komunity. Obyvatelé v okolí, většinou protestantského vyznání, projevovali ke klášterní komunitě stále větší nepřátelství, jež vyvrcholilo roku 1606 zastřelením představeného Kašpara Malesia. Další pohromou byl vpád Švédů roku 1641, kteří klášter vyplenili. Na konci 17.století dochází ke značným stavebním úpravám kláštera.

Podle císařského nařízení byl pivoňský konvent zrušen 8.září 1787 a jeho jmění propadlo náboženskému fondu; v červenci roku 1800 se v dražbě dostal do majetku pražského advokáta Leopolda Stöhra. Klášter byl p té přeměněn na zámek a z konventního chrámu se stal farní kostel. V roce 1843 koupili někdejší konvent Thun-Hohensteinové, roku 1918 pak byla v konventu umístěna česká menšinová škola a policejní stanice s byty úředníků. Po roce 1945 zde sídlila armáda, později vojska ministerstva vnitra. Poté, co budovy připadly státnímu statku, došlo k obrovské devastaci. Kostel v roce 1953 vyhořel, v 70 letech byl provizorně zastřešen.

Zásadní rekonstrukce celého areálu začala až v roce 1989, postupuje však velmi pomalu.(20) O obnovu této památky se v poslední době velmi zasloužila moderátorka TV Prima Martina Kociánová, která stála u zrodu občanského

sdružení na záchranu pivoňského kláštera Aurelius, které si klade za cíl rekonstruovat klášter a vybudovat z něj unikátní komplex, zahrnující léčebné a rehabilitační středisko pro postižené děti i seniory a kulturní centrum s knihovnou.

Pozn.Klášter v Pivoni obýval celá staletí řád obutých augustiniánů. Tento řád vznikl sloučením několika samostatných poustevnických kongregací. Jeho existence a pravidla byly potvrzeny papežem v roce 1256. Řád se zabýval jednak kolonizací daného území a vlastní hospodářskou činností, ale také měl svůj studentský konvikt. Klášter řídil převor. Mniši nosili černé hábity s dlouhou kapucí a koženým řemenem. Znakem obutých augustiniánů je černá zavřená kniha obtočená černým páskem a na knize stojící červené planoucí srdce, které je probodnuto šípem křížujícím se s pastýřskou holí. Hlavními uctívanými svatými byli křesťanský filozof a teolog Augustinus Aurelius, který žil v letech 354 až 410, a jeho matka sv.Monika. Heslem augustiniánů byla slova, jimiž se prý řídil právě svatý Augustin : „Tolle lege! Tolle Lege!“ (Vezmi a čti.). Kromě hospodaření se světskými statky se měly tedy především věnovat studiu a duchovnímu životu. Klášter měl také vždy v dobách svého rozkvětu i své studenty, které připravoval ke studiu na tehdejších univerzitách.(21)

11.3 Dějiny lékáren města Hostouně

11.3.1 Výdejna v Hostouni

<i>Adresa : Klášter v Pivoni</i>	<i>? – 1800</i>
<i>Hostouň čp.93</i>	<i>1800 – 1803</i>
<i>Hostouň čp.25</i>	<i>1803 – 1893</i>
<i>Chodské náměstí č.72</i>	<i>1893 – dosud</i>
<i>Klášterní lékárna</i>	<i>? – 1800</i>
<i>Lékárna U černého orla</i>	<i>1800 – 1945</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1945 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 05</i>	<i>1960 – 1979</i>
<i>Výdejna 03 – 01 – 05</i>	<i>1979 – 1993</i>
<i>Výdejna v Hostouni</i>	<i>1998 – 2001</i>
<i>Výdejna v Hostouni : Radbuza OOVL</i>	<i>2003 - dosud</i>

1. Pivoň

Velmi starou lékárnou na Domažlicku byla klášterní lékárna řádu Augustiniánů v malé horské obci Pivoň v blízkosti bavorských hranic.

Největšího rozkvětu dosáhl tento pivoňský klášter v létech 1574 až 1606, kdy byl jeho převorem Kašpar Malesius z Opolí, původem polský šlechtic. Klášter, který r.1573 vyhořel, dal znovu vystavět. Při klášteře byla později zahrada léčivých rostlin, palírna potaše, mlýn, pivovar. Později získal klášter i právo mít vlastní lékárnu. Kdy asi vznikla, se dá těžko zjistit – archiv kláštera je zatím nezvěstný. Byla ve velké oblibě u obyvatelstva ze širokého okolí i z Bavorska.

„Calendarium patrum et fratrum mortuorum“ uvádí dvě jména lékárníků této řádové lékárny : v r.1756 zemřel reverend P.Hubert Senger apothecarius a v r.1778 zemřel frater Baltezar Vinkler laicus apothecarius.

Při rušení klášterů za císaře Josefa II. došlo také na pivoňský klášter. Při jeho likvidaci v r.1786 byla lékárna prozatím ponechána v provozu. Vedl ji nezkušený řádový bratr.

Po vzniku stálé měšťanské lékárny v Domažlicích byla pivoňská lékárna uzavřena a jednalo se o jejím prodeji, v dražbě. Její zařízení včetně zásob bylo oceněno na 346 zlatých 12 a ½ krejcaru. Z ocenění je patrné, že lékárna byla v té době jen skromně vybavena. Při první dražbě začátkem r.1788 se sešli dva kupci : domažlický lékárník Köhler, který nabízel 350 zlatých, které by zaplatil do 4 let, ovšem bez hypotékárního zajištění. Druhým kupcem byl František Xaver Černý, provizor lékárny „U zlatého medvěda“ v Praze. Byl upozorněn, že

by lékárnou musel přestěhovat do Nepomuku. Nabízel zatím jen 50 zlatých, zbytek k sv. Jiří příštího roku. Z obou koupí sešlo pro nedostatečné hypotekární zajištění.

Byla vyhlášena nová dražba tištěnými letáčky na 3. července téhož roku. Na dražbu se nikdo nedostavil, jen vídeňský lékárník Wilhelm písemně nabídl, že by lékárnou koupil za odhadní cenu, pokud by dostal delší lhůtu k zaplacení. Hypotekárně však také nemohl dluh zajistit. Z koupě opět sešlo a bylo rozhodnuto vypsát třetí dražbu, která dopadla zřejmě jako předchozí. Teprve při čtvrté dražbě, konané 15. června 1789 byla lékárnou prodána pivoňskému panskému chirurgovi Františku Stokerovi za 400 zlatých. Stoker však nekupoval lékárnou pro sebe, ale pro lékárníka Jiřího Baumgartnera z Bavorska, který se pak do Pivoně přistěhoval. Jako majitelka lékárny je však vedena jeho manželka Barbora a Baumgartner jako provizor.

Lékárna byla tedy znovu otevřena v Pivoni, zřejmě proto, že lékárnou nechtěl v dřívějších dražbách nikdo koupit s podmínkou jejího přemístění jinam.

Baumgartner však neměl předepsanou zkoušku na lékařské fakultě, která byla podmínkou, aby mohl být provizorem. Předložil jen vysvědčení z klášterní lékárny sv. Emerama v Řezně (provizor Johan Jiří Schaduz), že se tam učil tři roky, vysvědčení byl vydáno 30. června 1783.

Brzy po znovuzahájení provozu pivoňské lékárny dochází na Baumgartnera stížnosti jak domažlického lékárníka Köhlera, tak okolních ranhojičů. Uvádí se v nich, že Baumgartner prodává léky bez řádného oprávnění a předepsané zkoušky, léky že jsou vadné, zkažené a předražené a léčí okolní nemocné.

Baumgartner se ve své odpovědi krajskému úřadu přiznává, že není zkoušeným lékárníkem podle rakouských předpisů, ale že se ke zkoušce v Praze přihlásí. Dále uvádí, že je v Bavorsku aprobovaným medikem (Mediziner) a že léčí jen cizince z Bavorska. Jeho manželka ovládá poušť žilou, což jí nemůže být vytýkáno.

ČG nařídilo 28.4.1790 (č.j.11981), že Baumgartner se musí neprodleně přihlásit ke zkoušce, jinak bude na jeho náklady dosazen do lékárny provizor. Lékařská praxe se jeho manželce zapovídá pod trestem.

Hned 19. května také uskutečnil krajský fyzik nařízenou vizitaci lékárny. Ta ukázala otřesný stav lékárny a dopadla i pro samotného Baumgartnera nepříznivě.

Vizitací bylo zjištěno, že Baumgartner používá stará neplatná závaží proti znění dekretu z 11.4.1761 a 21.5.1783. Nádoby na léčiva má nesprávně označené, jedy nemá od ostatních léčiv oddělené. Mnoho léčiv bylo zkažených. Z Bavorska si přivezl různé léky neznámého složení. Neměl potřebnou zásobu nejobyčejnějších a nejpotřebnějších léčiv. Chybí mu všechny aromatické vody, všechna Aceta, Conservae (všechna léčiva konzervovaná cukrem), nemá žádné Essence; Extracta, Flores, Herbae, Radices, Olea, Sirupi, Axungiae - jsouli v lékárně, pak zkažené. Provádí šarlatánský prodej různých esencí, flastrů, mastí, které zhotovuje spolu s manželkou a ranhojičem Stokerem. V laboratoři

není žádné zařízení na destilaci, ani jiné nářadí, kromě dvou starých měděných pánví na výrobu sirupů.

Při tomto stavu lékárny byl krajský fyzik nucen požádat místní vrchnost, aby lékárnu uzavřela a převzala klíče od ní s tím, že Baumgartner může do lékárny jen na 1 až 2 hodiny denně v doprovodu důvěryhodné osoby, která bude dávat pozor, aby nic nevynášel a neprodával. Jeho manželce byl vstup do lékárny úplně zakázán.

Baumgartner na svoji obhajobu uvedl, že má největší odbyt léků do Bavorska a tamní pacienti nechtějí léky dle našich předpisů, a proto má-li být živ z bavorských zákazníků, musí vyrábět léky jiného složení. V Bavorsku prý není zvykem řídit se taxou, ale cena léků se tam stanovuje „podle kabátů“ (nach dem Ansehen der Person). Dále předkládá účet za dodaná léčiva od pražského drogisty V.Batka jako doklad, že se stará o doplnění zásob.

Baumgartner byl hned na to povolán do Prahy ke zkoušce, kterou složil 21.června 1790.

Zdá se, že proti Baumgartnerovi byly další námitky a nemohl být provisorem pivoňské lékárny, protože ve zprávě o vizitaci lékáren klatovského kraje z listopadu 1795 je u pivoňské lékárny uvedeno : majitelka Barbora Baumgartnerová, provizor Jan Spora (examinatus 1794, koncem r.1795 odchází, zřizuje si v Nové Bystřici vlastní lékárnu U zlatého lva). Pivoňská lékárna byla opět uzavřena.

Znovu otevřena byla až po třech letech, 1.června 1798, jak se dočteme ve vizitační zprávě krajského fyzika Dr.Lettela. Majitelkou byla stále Barbora Baumgartnerová, provizorem její manžel. Podle přiloženého vysvědčení, který vystavil hornorýnský polní lékárník Horvath, pracoval Baumgartner v polní lékárně v Ulmu od června 1794 do konce srpna 1797. Je možné, že mu tato tříletá praxe byla uložena vzhledem k jeho předchozí, asi nedostačující praxi v klášterní lékárně v Řezně, neboť tyto lékárny bývaly vedeny i nekvalifikovanými provizory. Tehdy byla – dle vizitační zprávy – lékárna zásobena potřebnými léčivy, byť v malém množství, závaží byla podle předpisu a v lékárně je platná Pharmacopoea Austriaca provincialis a sazba léčiv.

Za necelé dva roky (v lednu 1800) zamítá ČG žádost paní Baumgartnerové o přemístění pivoňské lékárny do Horšovského Týna. V srpnu téhož roku ji kupuje ve veřejné dražbě za 900 zlatých lékárník Jan Kobrtsch a přemísťuje ji do Hostouně. Tak zaniká bývalá klášterní lékárna v Pivoni a vzniká stálá lékárna v Hostouni. (1)

2. Lékárna U černého orla

Lékárník Jan Kobrtsch přemístil pivoňskou lékárnu do Hostouně do domu č.93. V r.1803 tento dům vyměnil s místním měšťanem Josefem Portnerem za dům č.25, do kterého také přemístil lékárnu.

Jan Kobrtsch se narodil v Praze, kde také 29.5.1799 získal titul. Po smrti své manželky Evy v r.1811 se oženil s Annou Pitzkerovou z Domažlic, která měla

z prvního manželství syna Jana. Ten se také začal věnovat farmacii a stal se lékárníkem.

Ve svatební smlouvě z 28.ledna 1812 uzavřené mezi Janem Kobrtschem a Annou Pitzkerovou je hostouňská lékárna označena jako radikovaná. Nevěsta si ve smlouvě vymíňuje, že Kobrtsch přijme jejího syna Jana za vlastního a zajistí mu tím stejná majetková práva, jako případným dětem z druhého manželství.

Po smrti domažlického lékárníka Maxmiliána Prášila si oba pronajali ještě domažlickou lékárnu na dobu od r.1825 až 1831.

Dne 5.listopadu 1834 zemřel Jan Kobrtsch ve věku 60 let. Lékárnu pak provozoval Jan Pitzker. Promoval v Praze 16.4.1825. Ale ani ten dlouho nepřežil nevlastního otce, zemřel 20.října 1837 ve věku 36 let (mrtvice).

Smlouvou z března 1841 pronajala vdova Anna Kobrtschová hostouňskou lékárnu, která měla název „U černého orla“ na léta 1841 – 1848 lékárníkovi Josefu Czulíkoví a jeho manželce Alžbětě (roz.Benešové z Hostouně č.76) za roční nájemné 300 zlatých. Anna Kobrtschová zemřela 14.října 1847.

Smlouvou z r.1848 si pronajal lékárnu lékárník Josef Pelhřimovský se svou manželkou Terezií, rovněž za 300 zlatých ročního nájmu na dobu 9 let. Lékárna je ve smlouvě označena jako radikovaná na město Hostouň v domě č.25. J.Pelhřimovský se ve smlouvě zároveň zavázal přijmout do lékárny na vyučení Ferdinanda Pitzkera, syna zemřelého lékárníka Jana Pitzkera a to na celou dobu bezplatně.

Po Pelhřimovském byl v Hostouni jako nájemce lékárník Ignác Pinterovič, syn mydláře z Esseku v tehdejší Slavonii. V Hostouni se také oženil, s Marií Soutschkovou, dcerou hostinského z č.61. Pak zde byl nájemcem Josef Wolrab (předtím byl nájemcem lékárny U koruny v Kynžvartu (22)) a od r.1875 Vojtěch Holub.

Od 27.září 1881 převzal lékárnu Ferdinand Pitzker. Za manželku měl Marii roz.Dorschnerovou. Brzy však zemřel. Po jeho smrti si lékárnu od 1.května 1887 pronajal Ignác Krzich (Kříž). V r.1893 lékárnu koupil Rudolf Lucke a přestěhoval ji do domu č.72, kde je dodnes. Po třech letech odešel do Boru u Tachova.

V únoru 1896 koupil lékárnu Jan Stillmann. Také jeho manželka roz.Ebenhöheová pocházela z Hostouně.(1) Jan Stillmann byl provizorem v Karviné, 10.2.1886 – 30.8.1907 působil v Hostouni, pak odešel do Lovosic.(22)

V dubnu 1907 zakoupil hostouňskou lékárnu František Brosch, továrník z Jablonce. Nebyl lékárníkem a jako nájemce nechal ustanovit lékárníka Jana Heegra, který byl pravděpodobně jeho zetěm.

V r.1916 nastoupil k Heegerovi na praxi Alfréd Just, nar.v r.1897 v Aši jako syn krejčovského mistra. Diplom magistra získal v r.1919 na německé KU v Praze. Pak se vrátil zpět do Hostouně a v r.1928 se oženil s Heegerovou dcerou Alžbětou. Koncem první republiky se zapojil do henleinovského hnutí a po okupaci vystupoval jako aktivní člen nacistické strany. Na počest začlenění

našeho pohraničí do Říše přejmenoval lékárnu z původního názvu „U černého orla“ (Zum schwarzen Adler) na název „U říšského orla“ (Zum Reichsadler).

Po porážce nacistického Německa se rozhodl PhMr.Alfréd Just spáchat sebevraždu s celou rodinou – mimo syna Waltra, který byl jako člen Volksturm dosud mimo domov. Po podání velké dávky morfia 26.května 1945 zemřel ještě týž den v Hostouni pětiletý syn Alfréd Just (nar.19.12.1940). Téhož dne byla převezena do domažlické nemocnice desetiletá Edita Justová, která rovněž hned zemřela. Její matka Alžběta podlehla velké dávce morfia po několika dnech (30.5.). Sám PhMr.Alfréd Just si vzal morfia patrně velmi málo, neboť podle nemocničního protokolu byl již druhý den bez obtíží a byl předán policii.

Dnes již těžko zjistíme, jak je možné, že se zakrátko dostal zpět do Hostouně a pomocí nejstaršího syna, který se vrátil, přešli západní hranici republiky.

Lékárna pak byla uzavřena, na podzim 1946 nastoupila jako první český národní správce PhMr.Dagmar Vavrýnová. Lékárnu našla v dezolátním stavu, téměř bez zásob, místnosti s promáčenými zdmi i stropem. Zemský národní výbor jí na její žádost poskytl úvěr na nákup zásob ve výši 10 000,-Kčs. Přes různé překážky uvedla lékárnu brzy do pořádku. PhMr.Dagmar Vavrýnová pocházela ze Sušice. Narodila se 16.7.1922, absolvovala zde gymnázium. Aspirantskou praxi prodělala v Klatovech, kde také zůstala jako sustentant do konce války. Diplom získala na UK v listopadu 1946 a poté hned nastoupila v Hostouni.

V té době byl lékař jen v Bělé nad Radbuzou. Dr.Maixner přišel do Hostouně až v r.1949. V prosinci 1949 se Vavrýnová provdala za Ing.Altmana a v červnu 1950 odešla z Hostouně, aby následovala manžela do jeho působiště.

3. Lékárna 03- 01-05

Hostouňskou lékárnu pak vedla celá řada lékárníků, většinou však krátkodobě. Byli to PhMr.Karel Buřka (byl majitelem lékárny Zora v Rokycanech), PhMr.Václav Lindmajer, PhMr.Miroslav Novák 1952 – 3 (diplom získal 28.6.1948 v Praze, pracoval v lékárnách Západočeského kraje – Švihov, Horažďovice apod.(22)), PhMr.Oldřich Trejbal (byl také vedoucím lékárníkem v Železné Rudě, okresním lékárníkem OÚNZ Plzeň – Stod,předsedou Krajského poradenského sboru pro pěstování a sběr léčivých rostlin(22)), PhMr.Jan Polák (také vedoucí lékárník v Plánici (22)), PhMr.Vladislav Šípek, PhMr.Alois Němejc, PhMr.Ladislav Koželuh (byl prvním okresním lékárníkem 1960 – 61, odešel do Doks). Ten zde působil delší čas, 1956 až 1964. Po něm kratičkový čas vedl lékárnu PhMr.František Bech, pak PhMr.Běla Radějová. Od 1.1.1971 nastoupila PhMr.Ludmila Zajíčková.

Dle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980 :

L é k á r n a 03-01-05 H o s t o u ň

Typ : obvodní

Spádové území : 1 500 obyvatel

Počet územních obvodů : 1

Provoz : každodenní mimo sobot

Ambulantní zařízení :

OZS č.16 Bělá n.Radb. – oblast Hostouň

Veterinární zařízení :

Státní statek Domažlice (farma Hostouň)

počet veterinárních lékařů : 1

Od 1.8.1976 byla vedoucím lékárníkem v Hostouni a v Bělé prom.farm.Blažena Peterová. Odešla v r.1993 (dnes v Neveklově). V roce 1979 byla lékárna přeměněna na výdejnu, odloučené pracoviště lékárny v Bělé nad Radbuzou.

4. Výdejna v Hostouni : Radbuza OOVL

Od roku 1993 do roku 1998 byla lékárna zavřena. Starosta Hostouně požádal PharmDr.Jiřího Herinka, aby zde výdejnu opět otevřel.

Lékárna (výdejna) Hostouň na Chodském náměstí č.72 byla provozována PharmDr.Jiřím Herinkem v letech 1998 až 2001. Držitelem osvojení byla Olga Šmehilová. Pak byla opět na dva roky zavřená.

V červnu v roce 2003 ji opět otevřel Mgr.František Cikán. Majitelem prostor je OÚ Hostouň, provozovatelem PharmDr.Milena Cikánová z lékárny v Bělé nad Radbuzou. Výdejna v Hostouni se tak opět stala odloučeným pracovištěm bělské lékárny.

Mgr.František Cikán vystudoval Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promoval v roce 1985, atestaci získal v r.1988. Od roku 1984 pracoval v lékárně v Tachově, v letech 1987 – 8 byl zástupcem vedoucího v lékárně v Plané u Mariánských Lázní, pak se vrátil do Tachova jako vedoucí lékárník, byl také ředitelem LS Tachov.

12. Kdyně

12.1 Dějiny města Kdyně

Kdyně se v písemných dokladech poprvé připomíná v roce 1384 v souvislosti s farním kostelem, stojícím na vrchu v severní části dnešního města.

Ves byla součástí rýzmberského panství. Hrad Rýzmberk založil někdy před léty 1260 – 1270 Děpold Drslavic, zřejmě na přání Přemysla Otakara II., jako pevnost, střežící zemskou stezku, která procházela Všerubským průsmykem. Nejpozději v té době už patrně existovala i Kdyně. Na její starý původ ukazuje jak její název, odvozený od pravoslavného výrazu pro vlhké, mokré místo, mokřinu, tak skutečnost, že Kdyně už ve svých nejstarších dobách měla dva kostely. Vedle gotického kostela sv.Mikuláše tu stával až do 17. století starší kostel, zasvěcený sv.Petrovi.

Již v roce 1508 nazývají písemné prameny Kdyni městečkem. Ještě v roce 1543 existovala původní Kdyně. Později ji však zcela zničil požár. Zůstaly stát jen oba kostely, fara a dvůr s panským stavením. Této skupině budov se začalo říkat Stará Kdyně, protože hned po požáru jihovýchodně odtud vyrůstá Kdyně nová. Hlavní příčinou založení Kdyně na novém místě nebyl možná ani tak požár, jako spíše nevýhodnost polohy dosavadního městečka vůči významné cestě z Domažlic do Klatov, která nahradila dávnou stezku k Všerubskému průsmyku. Ke vzniku Nové Kdyni muselo dojít před rokem 1581, kdy se prvně uvádí název Stará Kdyně. Už Nové Kdyně se patrně týkalo privilegium Maxmiliána II., kterým v roce 1570 udělil městečku znak, týdenní trh a dva výroční trhy.

V 16. století se ve Kdyni vybíralo clo z vína, piva a koní, dopravovaných zemskou hranicí. Pobělohorský držitel rýzmberského panství, které v té době mělo své sídlo v Koutě, Filip Krac ze Scharffensteinu, udělil v roce 1624 Kdyni důležitá práva a svobody. 30.listopadu 1637 je potvrdil sám císař Ferdinand III. A po něm i všichni Kracovi nástupci. V roce 1671 potvrzuje předešlé výsady Jan August hrabě ze Solmis, v roce 1677 Wolf Maxmilián, svobodný pán z Lammingenu a posléze v roce 1710 Jiří Jindřich Stadion, kterv roce 1696 koupil koutské panství od Lammingenovy vdovy Polyxeny. Privilegii z roku 1624 se kdynští zprošťují nevolnictví. Mají právo a moc soudní a judikální jako jiná svobodná města v Čechách. Trestní

záležitosti jsou ale ponechány panství a císařské moci. V roce 1654 měla Kdyně (Stará i Nová) celkem 46 domů.

Roku 1781 stihl Novou Kdyni ničivý požár, při kterém lehla popelem celá jižní a východní strana náměstí včetně radnice. 14. dubna 1801 byl ve Kdyni zvolen první rychtář. Roku 1805 utrpěla Kdyně škody při vpádu Francouzů.

V roce 1812 navštívil městečko na své cestě po Čechách císař František I. Kdyňští jej uvítali s velkou slávou. V roce 1835 si podala Kdyně žádost, aby se mohla nazývat městem. Na základě této žádosti povýšil 2.dubna 1840 Ferdinand V. Kdyni na město.

Když v roce 1848 bylo vytvářeno nové administrativní uspořádání země sítí politických a soudních okresů, podala Kdyně písemnou žádost o to, aby se mohla stát sídlem jednoho z nových soudních okresů. Krajská komise žádosti vyhověla. 1.července 1850 vznikl politický okres Domažlice, skládající se ze dvou soudních okresů : domažlického a novokdyňského. Soudní okres sídlil ve Kdyni až do roku 1949. V létech 1855 – 1868 byla Kdyně i sídlem okresního úřadu.

Nejrozšířenějším řemeslem bylo ve Kdyni odedávna plátýnkářství, to je výroba mlýnských pytlíků. V roce 1678 založili Lamingenové ve Kdyni textilní manufakturu, prokazatelně nejstarší v Čechách. Roku 1769 prodali Stadionové manufakturu vídeňskému obchodníkovi a bankéři Jakubu Matyáši Schmidtovi, který ji rozšířil a začal v ní vyrábět vlněné látky. Brzy poté pracovalo v manufaktuře už 200 lidí a dalších 1400 domácích tkalců po kraji. V roce 1825 zaměstnávala přádelna na 500 lidí a přes 6400 domácích tkalců. Roku 1853 je pokládána za největší továrnu na Plzeňsku.

Rozvoj přádelny přinesl růst celé obci. V roce 1826 měla Kdyně 164 domů a 1428 obyvatel. V roce 1869 stálo ve městě už 224 domů s 1998 obyvateli. Další důležitou etapu v životě města znamenalo postavení pošumavské železnice v roce 1888.

V polovině 19.století se ve Kdyni ustavila židovská náboženská obec, ve městě se k ní hlásilo 3,1% z celkového počtu obyvatel. Postavila si synagogu s rabinátem a školou.

Od přelomu 19. a 20. století panoval ve Kdyni čilý stavební ruch, podnícený zejména Augustinem Kohoutem a Emilem Tšídou. Dřívější město tvořily převážně dřevěné, neomítnuté a nebílené domy s pavlačemi. Téměř před každým domem byla zahrádka na zeleninu. Tuto zástavbu nahradily novostavby jedno až dvoupatrových

činžovních domů a dalších budov na náměstí a zděných a přízemních domů v přilehlých ulicích, které postupně stíraly historickou podobu města. Pro svoje překrásné romantické okolí se od poloviny 19.století stává Kdyně vyhledávaným letoviskem.(6)

12.2 Dějiny lékáren města Kdyně

12.2.1 Lékárna Čtyřlístek – Kdyně

Adresa : Nádražní 315

2003 – dosud

Čtyřlístek – Kdyně

2003 - dosud

1.10.2003 vznikla ve Kdyni v Nádražní ulici č.315 druhá lékárna, lékárna Čtyřlístek Kdyně. Jejím provozovatelem je společnost Alipex s.r.o.

V lékárně pracuje od jejího vzniku Mgr.Olga Šmehilová. Vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promovala v roce 1996, atestaci získala v roce 2000. Dříve pracovala v lékárně U zlatého jelena a v lékárně v Klenčí pod Čerchovem.

Spolu s Mgr.Šmehilovou v lékárně Čtyřlístek pracuje farmaceutická asistentka Romana Petružová.

12.2.2 Lékárna U zlaté koruny

<i>Adresa : Všeruby</i>	<i>1827 – 1852(4)</i>
<i>Kdyně – Zábranská 211</i>	<i>1854 – 1967</i>
<i>Náměstí 19</i>	<i>1967 – dosud</i>
<i>Lékárna U zlaté koruny</i>	<i>1827 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 06</i>	<i>1960 – 1993</i>
<i>Lékárna U zlaté koruny</i>	<i>1993 – dosud</i>

Lékárna U zlaté koruny nebyla původně založena ve Kdyni, nýbrž v městečku vzdáleném sedm kilometrů jihozápadním směrem, ve Všerubech.

Všeruby, po německu Neumark (všichni obyvatelé byli německé národnosti), byl malý pohraniční městys, poslední rakouská obec na silnici Plzeň – Řezno. Původně tu vedl domácí lékárnu místní ranhojič Jiří Weber. V r.1827 však gubernium rozhodlo, že tato oblast, tvořící střed, mezi Domažlicemi, Klatovy a Sušicí a zahrnující asi 13 000 obyvatel, potřebuje lékárny veřejné. Weber se bránil, obáváje se zmenšení příjmů, ale gubernium vypsalo konkurz, z něhož vyšel vítězně mladý magistr Fratišek Regenspurský, rodák z Chlumce u Třeboně, který dostal diplom před rokem, 11.zář 1826. Oženil se s Antonií Živnovou, koupili pozemek na okraji městyse - směrem k Všerubskému průsmyku – a postavili dům pro obydlí a lékárnou, dům dřevěný s kamennou podezdívkou, krytý šindelem, jak tehdy byly postaveny celé Všeruby.

Městys sám byl maličký, všeho všudy asi 70 domů, ale dalo se počítat s klientelou venkovskou, neboť široko daleko nebylo konkurence. Ba dokonce i se zákazníky z Bavor, neboť přechod hraniční čáry nebyl nijak omezován a lékaři i lékárníci rakouští i bavorští měli na obou stranách hranic své pacienty. Z výnosu lékárny se tedy dalo jakš takš žít.

Na jaře 1841 Regenspurský předčasně zemřel po 14letém působení ve Všerubech. Zdá se, že manželství bylo bezdětné. Vdova Antonie přijala pro lékárnou jako provizora tehdy 29letého Josefa Myšku.

Lékárník Josef Myška pocházel z Libkovy Vody, což byla malá farní ves u Pelhřimova, s triviální školou starého tereziánského typu. Školní kronika praví, že roku 1809 sem byl jmenován nový učitel Vojtěch Myška. Jeho daňová fassa vykazovala tento roční příjem :

1. na penězích 161 zl. 79 kr. konv. měny
2. obilí ve slámě : 6 mandelů a 3 snopy žita
3 mandele a 2 snopy ječmene
3 mandele a 1 snop ovsa
3. obilí čisté : 6 měř žita
3 míry ječmene
4. různé příjmy : novoroční dar 4 zl.

o posvícení 55 koláčů
o velikonocích 4 kopy vajec.

Mimo to si přivydělával všelijakou uznávanou žebrotou jako např. sobotáles, koledy, kostelní služby, vodění pohřbů a podobně.

Na tento příjem se kantor Myška oženil a měl dva syny : Josefa, narozeného 21. února 1812, a Vojtěcha, narozeného 17. února 1814. Přes svou chudobu se odhodlal dát své syny do latinských škol. Josef byl určen pro farmacii, Vojtěch pro kněžství.

V Jindřichově Hradci vystudovali oba hoši nižší gymnázium. Ač se museli přiživovat obvyklými kondicemi, byli oba velmi dobrými žáky. Zachované katalogy ukazují, že Josef míval většinou známky prvního a druhého stupně („eminenter“ čili výborně a „ad em.“ čili téměř výborně), jen v latině a řečtině se zmožil jen na jedničku, což byl třetí stupeň klasifikace. Vojtěch studoval ještě lépe, ve vyšších třídách má všechny známky výborné. Gymnázium psalo jména hochů německý pravopisem „Mischka“, což se pak stále opakuje ve všech úředních listinách.

V pololetí 1829 vstoupil 17letý Josef Myška jako učeň do jindřichohradecké lékárny „U bílého jednorožce“. Přijímal ho lékárník Josef Weinhuber, poměrně mladý, stal se magistrem 10. září 1807. Ale že byl nemocen, opomenul splnit předepsané formalities : ani nepřihlásil hochu v grémiu, ani ho nepředstavil krajskému fysiku Dru Mayerovi v Táboře. To učinil až jeho nástupce, když Josef Weinhuber po půl roce zemřel. Tím nástupcem byl lékárník Spořil, který se psal Ed. Jos. Ritter von Sporschil a který lékárnu najal na pět let, než dostuduje mladý Ferdinand Weinhuber, syn a dědic. Ferdinand dostal magisterský diplom 12. ledna 1835 a lékárník Spořil mu lékárnu odevzdal 13. července téhož roku.

Zatím Josef Myška měl za sebou tyrocinium u hlavního grémia a postoupil na asistenta. Zdá se, že mezi mladým Myškou a jen o několik roků starším šéfem byl velmi dobrý poměr. Myška poznal i šéfovou manželku a jeho švagrovou, které pak hráli důležitou úlohu v jeho pozdějším životě. Byly to dvě sestry Živnovy, pocházející ze vsi Varvažová u Čimelic : Antonie, rozená 19. června 1812, provdaná za Františka Regenspurského, lékárníka ve Všerubech a Jindřiška, rozená 11. listopadu 1814, manželka Ferdinanda Weinhubera.

Když Josef Myška v létě 1837 šel do Prahy, aby se dal zapsat na univerzitní farmaceutický kurz, vystavil mu lékárník Weinhuber to nejlepší vysvědčení.

Myška, který se musel během kurzu žít, přijal v Praze asistentské místo (nevíme v které lékárně) a ubytoval se v podnájmu na Perštýně čp. 346. Při zápisu se objevily nesnáze. Vykázal sice doklady, že má 4 roky hlavní školy, 4 roky gymnázia, 4 roky učňovské a 4 roky asistentské, ale medicinská fakulta mu neuznávala ono pololetí z Jindřichova Hradce, které gremiální zápisy neprokazovaly.

Vyvinula se z toho velká korespondence, kterou nacházíme ještě dnes v bývalém archivu země české a která dokazuje, jak přísně a jak byrokraticky se postupovalo. Myška 13. října 1837 podal žádost na zemské gubernium, aby ten

půlrok, jehož ztrátu nezavinil, mu byl přiznán. Přiložil 12 dokladů studijních i pracovních, i potvrzení, že si v Jindřichově Hradci získal spokojenost občanů i úřadů, i potvrzení rodné obce, že otec Myška, vynikající svou pílí i vzorným životem, má otřesené zdraví a brzy bude potřebovat podpory svých dětí. Gubernium postoupilo žádost medicínské fakultě a děkan Med.Dr.Ramisen věc vyšetřoval dva měsíce u městského fyzika v Jindřichově Hradci Dra Zelenky, u lékárníka Spořila, u krajského fyzika tábořského Dra Eislera. Pak odpověděl guberniu, že šetření vyznělo v Myškových prospěch a že fakulta nemá námitek proti započtení onoho půl roku. Na to gubernium předložilo celý spis studijní dvorské komisi ve Vídni a ta se konečně v březnu 1838 vyjádřila, že se započtením souhlasí.

Zatím Myška v nervosním očekávání pracoval ve dne v lékárně a večer v bytě studoval. Univerzitní studium trvalo tehdy dva roky, Myška je dokončil a magisterský diplom získal 26.července 1839, jak vykazuje matrika medicínské fakulty. Bylo mu 27 let.

Učitel Myška toho roku zemřel. Synové se složili na skromný náhrobek v podobě mramorové destičky, opřené dodnes o zeď kostela v Libkově Vodě. Vojtěch toho času studoval teologii a pro obživu přijal místo vychovatele v rodině hraběte Wurmbranda.

Kde mladý magistr Myška sloužil následující dva roky, nevíme. Třetím rokem se stal provizorem lékárny U zlaté koruny ve Všerubech.

Když vdova Antonie hledala provizora, vzpomněla si na Myšku, s nímž její švagr Weihuber býval tak spokojen. Josef Myška nastoupil 14.července 1841.

Nebyl impozantního zevnějšku : nevelký, drobný, krátkozraký – ale lepšího provizora si paní Regenspurská nemohla přát. Byl nesmírně pilný a svědomitý, pedantsky pořádný, věnoval se jen lékárně a jejímu zvelebení a pracoval celá léta sám, bez učně a bez laboranta. Vše, co o něm víme, svědčí o vážnosti a rozšafnosti chudého mladíka, který se od dětství těžce probíjel.

Dal dům a lékárnu pojistit proti ohni v době, kdy tato ochrana majetku byla u nás téměř neznámá a kdy jí propagovaly pouze pojišťovny vídeňské. Byl ve Všerubech snad jediným pojištěncem, neboť vysoké pojistné dřevěných budov odradilo ostatní majitele. Pojistil se také osobně proti nemoci a invaliditě, jediným způsobem tehdy možným : přihlásil se za člena nově založeného svépomocného spolku „Böhmisch-pharmaceutischer Unterstützungsverein“, který měl udílet podpory členům zestárlým, práce neschopným a nešťastím postiženým. Stanovy spolku, zřízeného při hlavním grémiu lékárníků, schválilo gubernium 27.července 1841. Členské příspěvky byly odstupňovány podle sociálního postavení, od majitele lékárny až po učně. Myška zaplatil poměrně vysokou částku : 6 zlatých zápisného jednou pro vždy a pak každoročně 3 zlaté jako provizor.

Po čtyřletém společném hospodaření se Josef Myška s Antonií Regenspurskou oženil. Byli stejně staří, třiatřicetiletí. Na jaře 1845 klatovský krajský úřad zadal u gubernia, aby lékárnická živnost, vedená až dosud

vdovským právem, byla přenesena na nového lékárníka. To se stalo dekretem gubernia z 5.června 1845.

Myška se nyní přičiňoval ještě víc, neboť mu rostla rodina. 28.března 1847 se narodila dcerka Josefína, zvaná doma Pepča, o rok později přišla na svět Mária. Aby i dům něco vynášel, Myška jej poněkud přestavěl a část pronajímal komisařům finanční stráže, která ve Všerubech měla stanoviště. Tak se stalo, že začátkem dubna 1847 se tu octl Josef Němec s rodinou, přeložený sem z dřívějšího působiště, z Domažlic. Němcovi o nastávající změně věděli už dříve. Máme dopis Boženy Němcové Karlu Havlíčkovi Borovskému z 13.února 1847 : „Dostaneme se co nejdřív do Neumarku, až na samé hranice mezi Němce, a jaké to Němce : Proti Čechům jsou prý zaujatí a nadávají jim „Stockböhme“.

Všeruby měli skutečně obyvatelstvo čistě německé, Myška tu byl jediný Čech. Němcovi se z této šťastné okolnosti zaradovali a brzy se s rodinou svého domácího pána spřátelili. Josef Myška i jeho žena byli Čechy od narození, ale patrně teprve styk s Němcovými v nich probudil skutečné národní vědomí. V bytě svých nových nájemníků našli polici plnou českých knih, které vlídná paní Božena ochotně půjčovala. Stěna byla pokryta podobiznami českých králů a národních hrdinů, proti nim visely litografie Palackého, Tyla, Čelakovského a jiných předních spisovatelů. Božena Němcová byla už známou literátkou, právě uveřejňovala v „Květech“ Obrazy z okolí Domažlického a i Josef Němec přispíval do „Pražských novin“. Z Prahy dostávali balíky knih a dopisovali si s předními osobnostmi národa. Jak by to vše neimponovalo skromnému lékárníkovi! Když po prohlášení konstituce na jaře 1848 Josef Němec veřejně řečnil v Klenčí a kandidoval za poslance do zemského sněmu a když jeho žena si do bytu zvala české sedláky z okolí, aby jim vyložila politickou situaci, zažili Myškoví i rub vlastenecké romantiky : četa kyrysníků přišla prohledat jejich dům, pátrajíc po pražském Petru Fastrovi, který údajně měl být u Němců ukryt.

Z článků a dopisů Němcové se dovídáme podrobnosti o sociálních poměrech v kraji. Byla to zapadlá horská končina, neúrodná a chudá a bídy bylo všude dost. „Ó Lotinko! Ty nemáš pojmu o té nouzi, která panuje mezi zdejšími lidem. Věř, že by mnohý rozmazlený panský psík nežral to, co ta chudina jíst musí, a ještě se ani této potravě dosyta nenají.“ A místní zaostalost a pověřivost vyvolala tento povzdech : „Když létal svatý duch po světě, na ten zdejší koutek zapomněl.“ Oba citáty nám ilustrují okolnosti, za jakých tu měli existovat dva ranhojiči a lékárník.

Společným známým Myškových i Němcových byl Georg Leopold Weisel, všerubský ranhojič a porodník. Čím více stárnul ranhojič Weber, tím víc byl Myška odkázán na Weislovu recepturu. Weisel byl německý žid, smutný a nespokojený člověk. Čtyřicetiletý se dal pokřtít, aby se mohl oženit s křesťankou, manželství se však nevydařilo. Chtěl být spisovatelem, napsal několik dobrých věcí, ale nepronikl a žárlil na úspěchy Němcové, pod jejím vlivem sympatizoval s revolucí 1848. Myška v něm měl vzdělaného a pokrokového souseda – Weiselův dům stál totiž těsně vedle lékárny.

Zatím v Jindřichově Hradci zemřel 1.dubna 1848 lékárník Ferdinand Weinhuber. Jeho vdova Jindřiška prodala lékárnu Eduardu Riedlovi, odstěhovala se do Všerub k sestře a na celý další život se stala členkou Myškovy domácnosti.

Němcovi po patnáctiměsíčním pobytu opustili Všeruby začátkem července 1848. Žádali sami o přeložení do místa, kde jsou české školy. Nadřízený úřad jim vyhověl, poslal je do Nymburka a německého komisaře Simandla zas z Nymburka do Všerub. Komisaři si navzájem postoupili byty, Myškovým nájemníkem se nyní stal Simandl.

Z Nymburka si Němcová s Myškovými korespondovala. Zachovaly se dva její dopisy, které Myška choval do smrti a pak odkázal své starší dceři.

První dopis je z 6.srpna 1848, líčí své nové poměry, mluví o politické situaci atd. Na to Myška vylíčil své trampoty a radosti a pochlubil se, že se mu narodil syn. Postěžoval si na svévoli úřadů a na národnostní denunciantství, kterému se má co bránit. Němcová odpověděla začátkem roku 1850 dlouhým srdečným listem, v němž především gratuluje k synovi, komentuje politické události. Za měsíc byli Němcovi přeloženi do Liberce a tím asi korespondence umlkla. I u Myšků brzy nastaly vážné starosti.

Od roku 1848 patřily Všeruby k okresnímu hejtmanství domažlickému a s ním ke kraji plzeňskému. Ucházely se o sídlo okresního soudu, ale byla k tomu zvolena nedaleká Kdyně. Octly se tím úplně na periferii státu a staly se bezvýznamnou obcí. Pro Myšku byla další pohromou okolnost, že vznikly dvě nové konkurenční veřejné lékárny : v Čechách v Nýrsku a těsně za bavorskou hranicí v Brodu nad Lesy (Furth im Wald).

Když úplně ustaraný zápasil o existenci, přišla největší katastrofa : Všeruby vyhořely. Požár vypukl 10.července 1852 a podporován silným větrem, šířil se neuvěřitelnou rychlostí. Za hodinu stála v plamenech polovina obce i s kostelem, farou, školou, lékárnou, hostince atd. Přijeli sice hasiči z okolních obcí s deseti stříkačkami, tři čety až z Bavor, ale bylo už pozdě. 32 domů se stájemi a stodolami lehlo popelem.

První zprávu o požáru přinesla již následujícího dne „Bohemia“. Zdá se, že ji psal ranhojič Weisel, který už dříve býval jejím dopisovatelem. Končí ji slovy : „Pisatel sám je teď chudákem.“ Jeho dům shořel totiž do základů, právě tak jako sousední dům Myškův.

Podrobné vylíčení katastrofy přinesl časopis „Wochenblatt der Land-Forst- und Hauswirtschaft für den Bürger und Landmann“. Nic prý nemohlo být zachráněno, shořelo i zařízení bytů a dílen, potraviny i krmivo, někde i dobytek. Mnohým občanům zbyl jen oděv, který měli právě na těle. Polovina obce je bez potravy a bez přístřeší.

Z dalších zpráv se dovídáme o pomocných akcích. Sousední města poslala nejdřív chleba, Domažlice a Kdyně uspořádaly peněžní sbírky, Plzeň a Písek věcné loterie. Bohemia za týden hlásila příspěvky, které došly do redakce. Z některých zachovaných sběracích listin lze soudit, že se peněz sešlo dost, ale

pro tolik pohořelých žalostně málo. Rozdíl je všerubský farář Marx a domažlický okresní hejtman Zahradka. Na Myšku se údajně dostalo 240 zlatých. Když viděl, že situace je beznadějná, podnikl svépomocnou akci. Poslal žádost na „Österreichische Zeitschrift für Pharmacie“ v č.17 ze září 1852 byla otištěna „Dringende Bitte an die hochverehrten Collegen und edle Menschen-Freunde“. Popsal požár a pokračuje : „Tímto hrozným neštěstím byl těžce postižen i podepsaný, jelikož nejen vyhořel do základu jeho dům s lékárnou, laboratoří a materiálkou, ale nezůstal zachráněn ani sklep, takže přišel o všechno, to jest o všechnen majetek, v to počítaje i knihy, sbírku rostlin, minerálií a škeblí, několik fyzikálních přístrojů, neboť při rychlosti ohně nebylo na záchranu ani pomýšlení a s bídou se zachránil jen život. V této nejvyšší tísní se podepsaný, otec tří nezaopatřených dětí, obrací na dobročinnost svých vážených kolegů velkého císařství rakouského s oddanou a naléhavou prosbou, aby z lidumilného hlediska uvážili, že bez své viny přišel o ovoce mnohaleté úmorné práce a že mu nic než prosit nezbyvá, má-li svůj obchod uvést opět do chodu, své rodině opatřit to nejnutnější, zbylé trosky znovu vybudovat; a aby mu co nejdříve poskytnou vydatnou podporu, neboť jinak by musel propadnout zoufalství.“ Vyslovuje naději, že kolegové lékárníci mu pomohou lékárnou aspoň skromně vybavit.

Stavovská solidarita se skutečně brzy projevila : Myškovi docházely příspěvky přes redakci, přes grémium, hlavně ale přímo. Lékárníci známí i neznámí posílali peníze i zboží, chemikálie, embaláže, atd. Celkové vyčíslení těchto darů není nikde zachyceno. Pojišťovna mu za zničený dům vyplatila 900 zlatých. Stavovský spolek „Bömisch-pharmaceutischer Unterstüzung-Verein“, jehož Myška byl už devět let členem, mu odhlasoval bezúročnou půjčku 500 zlatých se sto zlatovými ročními splátkami. Tento spolek, jak vidíme z jeho výkazu, měl tehdy 7065 zlatých jmění základního, nedotknutelného a 5222 zlatých jmění disponibilního. Půjčil tedy Myškovi celou desetinu svého volného majetku.

V únoru 1853 otiskla Öst.Zeitschrift für Pharmacie Myškovo poděkování : „Ačkoliv jsem nepochyboval, že mi v mé zoufalé situaci přijde pomoc, přece jsem netušil, že mi bude popřána v tak vydatné míře, aby mne zachránila od žebrácké hole.“ Přeje všem, aby sami byli uchráněni od neštěstí požáru. Vzdává dík i podpůrnému spolku a dodává : „Vážení kolegové, neopomeňte přistoupit k tomuto spolku, jehož účel je pomáhat v případech neštěstí. Nemyslel jsem, že se na něj budu muset obrátit, ale nyní jsem zakusil jeho dobrodiní.“

Myška brzy po požáru najal v zachované části Všerub jakousi místnost, úředně označenou za nevyhovující a trpěnou jen jako provizorium. Tam nouzově budoval lékárnou. Když se mu pak začaly scházet peníze a on mohl pomýšlet na rekonstrukci svého domu, pojal smělý plán : nezůstat v tomhle zapadlém německém hnízdě, kde se jako Čech necítil volný, ale začít novou existenci jinde, kde podmínky jsou příznivější. Promluvil si s okresním hejtmanem Zahradkou a podal si 24.listopadu 1852 přes domažlické hejtmanství na plzeňský krajský úřad žádost o přenesení lékárny do Kdyně.

Nebylo to daleko, pouhých 6 kilometrů, ale Kdyně ležela už v kraji pod horami, byla česká, třikrát větší než Všeruby, s velkým venkovským zázemím. Dosud tam veřejné lékárny nebylo, pouze místní židovský ranhojič Mojžíš Reach provozoval domácí lékárnu. Kdyně byla teď sídlem okresního soudu, berního úřadu, četnické stanice, ležela na nové císařské silnici Domažlice – Klatovy, měla poštovní úřad a pravidelnou dopravu, týdně se v ní konaly dobytčí trhy, čili měla podmínky, o jakých ve Všerubech nebylo ani zdání.

Věc šla poměrně rychle. Domažlice si vyžádali mínění všerubské obce a přes její negativní stanovisko hejtman Zahrádka předložil celý spis i s vlastním vyšetřením krajskému úřadu v Plzni. Tento úřad přenesení lékárny povolil dekretem č.2950 ze 14.března 1853.

Myška si oddechl. Ve Kdyni už měl vyhlédnutý dům č.211 v Zábranské ulici blízko náměstí. Ten teď koupil, u truhláře objednal vnitřní zařízení lékárny, správě stadionského panství nabídl svůj všerubský pozemek a chystal stěhování. Nenadál se překážky, která by málem celý jeho plán zvrtila a která přečetnými spisy naplnila fascikle všech úředních instancí.

Podnět k nepřátelskému napadení Myšky dal pravděpodobně kdyňský ranhojič Mojžíš Reach, majitel domácí lékárny. Všerubský starosta Georg Müllner vzal věc za svou, získal čtyřadvacet okolních německých vesnic a společně podali 4.května 1853 mohutný, protest přímo ministerstvu vnitra ve Vídni, žádající, aby plzeňský dekret byl prohlášen za neplatný. Obširný a mnohomluvný spis bombastickým a devotním slohem vyprošuje pro ubohé Všeruby spravedlnost, která „jako jasný paprsek nebeský rozptýlí náš žal.“

Právo na lékárnu prý patří obci a od Myšky je nestoudnost považovat je za své právo osobní. Jeho argumenty jsou za vlasy přitažené, diktované jen jeho sobectvím a spekulací nečestností. Chce opustit Všeruby v době bídy, když se zde dříve měl až příliš dobře. Svými rejdy obec zaskočil a dere se do bohaté Kdyně, která vůbec o veřejnou lékárnu nežádala. Bezohledně tím ochromuje celý pohraniční kraj rakouský i bavorský, neboť lékárna znamená frekvenci a tím i podporu místního obchodu. Kdyně naopak veřejnou lékárnu nepotřebuje, neboť má dobře vedenou domácí lékárnu Reachovu. Lativý Myška chce získat nové odbytíště, zničit Reacha a přitom zachovat klientelu všerubskou. Neboť plzeňský příkaz, aby se ve Všerubech zřídila domácí lékárna, je neproveditelný, už proto, že Weberovi je 87 let a Weisel nepožívá obecné důvěry. Odnětím veřejné lékárny utrpí místní zdravotnictví a pomůže se fušerství, kterému je lid odkakživa nakloněn. Není bez významu ani stránka národnostní : v přenesení lékárny do české Kdyně musí pohraniční obce spatřovat potlačování německého elementu.

Spis hromadí osobní klevety proti Myškově prý předstírané chudobě. Pravda prý je, že byl zámožným mužem, uplatil během let všechna passiva na svém domě, ba přikoupil i kus lesa a luk. Lékárnu měl v nejlepším stavu, dům krásně vybavil a žil stylem zámožných lidí. Požárem nebyl zničen, nýbrž naopak se obohatil. Dostal tolik na pojistném a na darech, že každý z pohořelých by se cítil šťasten

na jeho místě. Jeho dům na okraji města hořel jako poslední, Myška měl čas ledacos zachránit. Jsou tedy všechna jeho tvrzení lživá a svědčí o jeho bezcharakternosti a chamtivosti. Vždyť ani ty podpory nepatří jemu, nýbrž obci.

Je zajímavé, jak rakouský referent reagoval na tyto nehoráznosti a jaké glossy připsal tužkou po straně : Právo je osobní! Nemoci jsou i jinde! Na potírání fušerství máme četníky! Samé dohady a knify! Rakousko nemá povinnost k bavorským příslušníkům! Toto napadání úřadů je trestné! A co Nýrsko a Brod? Lékárna vzorná – cela pravda! O bohatství lze pochybovat! Větší výhody hledá každý průmyslník! – Už z těchto poznámek lze tušit, jaké stanovisko zaujalo ministerstvo. Přesto zachovalo normální postup a všerubský protest poslalo přes pražské místodržitelství plzeňské krajské správě k vyjádření.

Teď nastalo prohánění spisů od instance k instanci : místodržitelství rada Nádherný, krajský rada Hansgirk, okresní hejtman Zahradka korespondují týdy a měsíce, měří vzdálenosti na mapě, propočítávají statistiky obyvatelstva, sestavují tabulky a diagramy.

Hansgirk si vyžádal dobrozdání krajského fyzika Dra Klingera a podal do Vídně podrobný rozklad. politickými změnami se Kdyně stala sídlem úřadů, má 2459 obyvatel, má trhy, má komunikaci, má velkou textilní továrnu, zásobuje široké zázemí. Přenesení lékárny do Kdyně odpovídá stávajícím předpisům a slouží blahu okresu. Lékárník Myška je znamenitě kvalifikován a jeho nový dům ve Kdyni uznali znalci za zcela vhodný. Všerubský rekurs budiž zamítnut, tím spíš, že obsahuje přehnaná tvrzení, zalhávání skutečného stavu a bezostyšné urážky. Také podpisy okolních vesnic byly získány způsobem ne nezavadným. Hansgirk trvá na svém původním rozhodnutí.

Přes to Nádherný si vyžádal nové tabulky nejen lékáren, ale i obcí, výpočty, kam která obec má blíže a přehledy rajonů lékařů a ranhojičů. A opět další tabulky vzhledem k možnosti zřizování nových budoucích lékáren v jiných obcích. Konečně, když všechny výpočty vyzněly pro Kdyni, napsal 26.července do Vídně : „Po pečlivém uvážení všech poměrů zdá se přenesení lékárny do Kdyně zcela oprávněno a námítky obce všerubské jsou hodny k úplnému zamítnutí. Potvrzuje se rozhodnutí krajského úřadu v Plzni.“ Svůj návrh provází podrobnými propočty věcnými, jimiž tuto stat' nelze zatěžovat.

Myška Všerubský protest neviděl, ale doslechl se o něm. Pln zoufalství, že jeho nová existence má být zmařena, napsal 18.července 1853 úpěnlivý dopis přímo do Vídně. Neznaje zákulisí a nevěda, že Nádherný už rozhoduje v jeho prospěch, vyložil celý případ znovu, ze svého stanoviska. Hájí svou čest, která byla napadena, i dobrou pověst své lékárny a přikládá dvě pochvalná vysvědčení, která mu sama všerubská obec před časem vystavila, i protokoly o úředních vizitacích lékárny. Naznačuje, že iniciátorem celé akce je osoba, která sama nemůže otevřeně vystoupit a která rozsévá jen zášť a závist vůči pracovníku, který se poctivě probíjí. Tvrzení o jeho zámožnosti jsou pouhé klepy, ve skutečnosti se mu vedlo stále hůř. Nová lékárna v Nýrsku mu odvedla část klientely, bavorští zákazníci dávají teď z patriotismu přednost Brodu nad Lesy.

Domácí lékárny ve Kdyni a Koutě kryjí svou spotřebu většinou u materialistů a sami vše dispensují. Všerubská lékárna s jediným ranhojičem Weislem sotva živoří.

Tehdejší poměry ilustruje tento Myškův výklad : „Venkovské lékárny vyžadují větší populaci ke své existenci, protože venkovan hledá lékařskou pomoc jen v krajním případě. Nejdřív jde k fušerům a užívá domácích a homeopatických prostředků, a teprv když se výsledek nejeví, jde do města k doktorovi nebo ranhojiči a je hned obsloužen z domácí lékárny. Venkovský lékárník neví nic o luxusních prostředcích, musí ale stejně jako městský mít v zásobě ve, aby nepřišel do rozpaků, a musí zboží nakupovat zdaleka, a když se neupotřebené zkazí, musí je vyhodit. Jen tehdy může lékárník vyhovět nárokům, je-li dostatečně zaměstnán, nemusí-li hledat existenci ve vedlejších obchodě, a není-li mu receptura odnímána domácími lékárnami a ruční prodej obchodníky.“ Končí svou epištolu uctivou prosbou : „Nechť vysoké ministerstvo mi udělené povolení potvrdí a mne zbaví nejistoty, která mé neštěstí ještě zvětšuje.“

Tento list obíhal opět všechny úřady, přes to, že už bylo rozhodnuto. A trvalo ještě měsíce, než ministerstvo 8.listopadu 1853 pod č.21192/1258 všerubský protest zamítlo a než se zamítnutí přes Prahu, Plzeň a Domažlice dostalo 10.prosince 1853 do Myškových rukou.

Myška ve Kdyni zakoupil ještě zahradu a kousek pole a začátkem roku 1854 zahájil novou existenci. Na lékárnu přenesl její bývalý všerubský štít „Lékárna U zlaté koruny“ a tato koruna figuruje i na novém razítku, které si dal zhotovit. Požádal o měšťanství a to mu bylo uděleno 22.zářím 1854.

Myška ve Kdyni okřál. Nebyl už odvislý od nezávislých Němců a plně využíval své nové svobody. Dobře se mu dařilo, poplatil své dluhy, podpůrnému spolku vrátil půjčku. Jezdívával na gremiální schůze do Plzně, jeho jméno je zapsáno na presenčních listinách. Svě jméno z úředního Mischka teď počestil na Myšku a svou lékárnu učinil střediskem vlasteneckého ruchu kdyňského. Spolu s řídícím učitelem Jiřím Hofmanem založili ve Kdyni r.1863 Měšťanskou besedu a Myška se na řadu let stal jejím předsedou. Je zachována zpráva, jak zajel do Prahy, předplatil tam 11 časopisů českých a 1 německý, objednal besední pečetidlo a k výzdobě dvou najatých místností přivezl portréty Palackého, Riegra, Braunera, Grégra, Havlíčka a biskupa Jirsíka. Častější absence předpokládají, že už měl asistenta. Beseda vzkvétala, brzy vedle čítárny měla i knihovnu, ochotnické divadlo a pěvecké sdružení.

Zatím mladší bratr Vojtěch Myška se stal katechetou na píseckém gymnáziu. Přes to, že ústav byl německý, vykládal co nejvíce po česku. Mírný a vlídný byl všeobecně oblíben a písečtí vlastenci s ním počítali při svých akcích. Tak na př. r.1860 zřídili v Písku českou vyšší dívčí školu, první v Čechách. Aby s tímto odvážným podnikem prošli, zvolili za ředitele školy katechetu Myšku, kterého chránil jednak kněžský talár, jednak přízeň vlasteneckého biskupa Jirsíka. Myška přiměl svého bratra lékárníka, aby své dcery, 13tiletou Josefínu a 12letou Marii dal zapsat do jeho školy. Vzal je k sobě i do malého domku, který obýval

na předměstí, a jeho hospodyně Anna Vejvarová o ně pečovala. Z toho vznikl klep, který v Písku pak koloval : že obě dívky jsou dcery katechety a Vejvarky. Sensace se s chutí chopil německý ředitel gymnázia Kleemann a denuncoval katechetu u zemského školního rady Svobody. Ten, když přijel na inspekci, činil katechetovi výtky a Myška se marně bránil. Energická Vejvarka však pospíšila do Kdyně, vyzvedla u lékárníka křestní listy děvčat, rozjela se s nimi do Prahy a na zemské školní radě Svobodu blamovala, takže se katechetovi omluvil. Klepy však mají tuhý život : když o dvě léta později přišel na písecké gymnázium lékárníkův syn Karel, šuškal se zase. Tuto maloměstskou senzaci zachytili ve svých pamětech tři spisovatelé : Karel Ninger, Josef Holeček a August Sedláček. O Karlovi Myškovi se ovšem nešuškalo dlouho : zemřel ve Kdyni jako mladý chlapec, absolvoval jen tercii.

Po ztrátě syna a dědice se Myška ještě víc vrhl do veřejné činnosti. 10.března 1864 byl jmenován členem Krajského hospodářského spolku v Plzni. Ze zpráv Národních listů vyrozumíváme, že byl stoupencem mladočeské strany, nazývané tehdy stranou Pokroku, za kterou r.1865 kandidoval do prvního volebního okresního zastupitelstva. 24.ledna 1865 se zastupitelstvo sešlo a Myšku zvolilo okresním starostou. Úřadoval po česku v nové výstavné budově radnice, kde měl sídlo i okresní soud, berní úřad a okresní zastupitelstvo. V r.1866 byl členem deputace, která v Praze vítala císaře Františka Josefa. Ve své funkci setrval řadu let, s výjimkou let 1869 – 70, kdy byl zvolen kdyňským purkmistrem. Když se za okupace r.1940 opravovala báň radniční věže, našel se v ní v plechovém pouzdře „Pamětní list“, podepsaný všemi radními, v čele „Josef Myška měšťanosta“. Dovídáme se, že právě on radniční věž dal postavit, pro ozdobu radnice a města, a že ji dal vybavit hodinami a starobylými zvony.(2) Byl také jmenován do fakultního Spolku lékárníků.

V lékárně měl obvykle tirona – praktikanta, jinak by se těžko mohl věnovat tak rozsáhlé veřejné činnosti. V gremiálních zápisech najdeme, že u lékárníka Myšky nastoupil do učení 1.října 1858 Karel Florián z Jägerhausu v Čechách. Poslední rok praxe dodělal u Maxmiliána Prášila v Domažlicích a tirocínální zkoušku složil u filiálního grémia v Plzni 15.června 1861. Byl uznán způsobilý ke zkoušce u hlavního grémia v Praze. Od 1.května 1860 je u Myšky tironem Bedřich Žákavec ze Kdyně. V srpnu 1862 přijímá Myška Theodora Mirtha z Velhartic. V dubnu 1869 skládá zkoušku další Myškův praktikant Antonín Treybal. Poslední Myškův praktikant Julius Pohl složil tiroc.zkoušku 10.října 1880 s prospěchem velmi dobře. (1)

Myškovy dcery zatím dorostly a provdaly se za středoškolské profesory : Josefína za Jana Řihu do Tábora, Marie za Jana Kopeckého z Písku. Rodiče osaměli a když se blížili sedmdesátce, pomýšleli na odpočinek. Myška složil své veřejné funkce, lékárnu r.1880 prodal magistru Josefu Kotarovi a s manželkou a švagrovou Jindřiškou se odstěhovali do Písku. Bratra tam již nenašel, zemřel rok před tím, ale zeť a dcera Kopeckých ubytovali rodiče ve svém domě č.88 (dnešní Komenského ulice).

Za tři roky, 11.října 1883 zemřela paní Antonie, 71letá. Myška ji pochoval na památném píseckém hřbitově u sv.Trojice, pod náhrobek z černého mramoru. Hospodyní se mu stala oddaná švagrová Jindřiška Weinhuberová. Sám žil ještě 13 let, tichý, skromný, vlídný stařeček, požívající v Písku všeobecné vážnosti. Zemřel 84letý, 27.února 1896, podle matriky „sešlostí věkem“. 81letou Jindřišku to rozrušilo tak, že skonala do týdne.

Z místních časopisů Otavan a Písecké listy se dovídáme, že Myškův pohřeb „se konal s okázalostí na Písek nezvyklou“. Obřady vykonal a kondukt za asistence osmnácti kněží vedl ThDr.Martin Říha, budějovický biskup, který byl bratrem Myškova zetě. Z notářských spisů vyčteme, že Myška nebyl bohatý – dcery po něm zdědily všeho všudy polovinu tří kdyňských parcel č.876, 877 a 880. A kniha hřbitovních zápisů nás poučí, že o hrob u sv.Trojice pečoval Jan Říha, který byl napřed ředitelem gymnázia v Jindřichově Hradci a od r.1901 ředitelem gymnázia „zřízeného při Strakově akademii v Praze. Po něm vyplácel hrob jeho syn JUDr.Jan Říha, narozený 26.dubna 1881 v Táboře, tajemník poslanecké sněmovny za první republiky.

Z ruky tohoto Myškova vnuka máme poslední vzpomínku na děda : roku 1920 daroval Národnímu muzeu ony dva dopisy Boženy Němcové, které byly v Myškově rodině 70 let pietně uchovávány. (2)

Lékárník Josef Kotara, který koupil kdyňskou lékárnu od Myšky, se ujal jejího vedení 1.října 1880. Narodil se 23.května 1845 v Lubně, okres Čáslav. Diplom získal na KU v Praze v r.1871. S manželkou Marií (narozena 29.listopadu 1847) měl tři dcery. Při lékárně byla zavedena výroba sodové vody a limonád, které dodával i do okolních hostinců, jak dokládají četné inzeráty uveřejněné např.v Poslu od Čerchova (časopis vycházející v Domažlicích). Současně s převzetím kdyňské lékárny oznamuje Kotara grémiu, že u něho nastoupil od 1.října 1880 jako praktikant Vincenc Putschögel. Tyrocinál.zkoušku složil v říjnu 1883, v roce 1886 získal ve Vídni diplom. 12.6.1891 až 1.4.1892 byl provizorem v Českém Krumlově. Od dubna 1892 byl nájemcem knížecí schwarzenberské lékárny v Českém Krumlově, byl také starostou grémia České Budějovice. V Krumlově zemřel 9.1.1913.

Dalším praktikantem byl Viktor Bäumel z Chyší v Čechách, zkouška říjen 1886. Následoval Hugo Haesler z Hromnic (zkouška září 1889). Po něm praktikoval Jan Zych z Rosenfeldu. Byl však propuštěn 15.října 1890. (Po sedmi letech se s ním setkáváme jako s výpomocnou silou v lékárně Mr.Krčmáře v Rokycanech). Od 1.srpna 1892 přijímá Kotara Aloise Pintu, který byl již rok na praxi u PhMr.Františka Špačka ve Zbraslavi.Tyrocinální zkoušku složil v Plzni 30.8.1894, hodnocen chvalitebně. Další praktikant František Sláma z Plzně po dvou letech praxe spáchal v lékárně sebevraždu cyankáliem v září 1896.

V červnu následujícího roku přišel ke Kotarovi dosavadní praktikant z lékárny v Nýrsku Rudolf Votruba. Narodil se 16.4.1877 v Mělníce. Tyrocinální zkoušku složil v Plzni 24.1.1898, předčasně dle povolení

ministerstva vnitra ze 7.12.1897 č.37586, prozatím hodnocen dostatečně, i když vědomosti nebyly dostatečné, neboť za rok a půl praxe jich nemohl nabýt. 9.12.1901 získal titul PhMr. Od roku 1905 byl vojenským lékárníkem (Temešvár, Terezín). V roce 1927 byl coby plukovník správcem lékárny v Košicích.

V roce 1901 se tu setkáváme s praktikantem Zdeňkem Berndorfem. Narodil se 1.3.1884 v Nepomuku. Promoval 21.7.1906. V letech 1913 až 1946 byl majitelem lékárny U černého orla v Nepomuku.

Od září 1905 zde byl na praxi Julius Šébl z Plzně. Narodil se 12.4.1886. Tyrocinální zkoušku složil (předčasně) v Plzni 11.1.1908, hodnocen dostatečně. Titul získal 16.7.1910. V letech 1918 až 20 byl provizorem v lékárně U bílého anděla v Českých Budějovicích. V letech 1928 až 1949 byl majitelem lékárny U Krakonoše ve Dvoře Králové. Jeho syn byl též PhMr.

Od 1.října 1909 přijímá Kotara první diplomovanou sílu PhMr. Růženu Kroutilovou. Narodila se 28.května 1884 ve Valašském Meziříčí jako dcera středoškolského profesora. V roce 1903 maturovala na dívčím lyceu Vesny v Brně a doplnila si potřebnou zkoušku z latiny. Od 1.září 1904 nastoupila tříletou praxi v lékárně Mater Dolorosa J.Čecha v Blansku. Po skončení praxe se stala na podzim r.1907 první posluchačkou farmacie na české Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Promovala 18.7.1909 jako první žena magistr z české univerzity. Ve Kdyni měla počáteční plat 80 korun měsíčně. K platu dostávala svačinu a byt v pokojíčku za lékárnou. Později jí byl plat zvýšen až na 150 korun měsíčně. Růžena Kroutilová pracovala v lékárně ještě za Kotarova nástupce, do 1.září 1911. Pak pracovala tři roky ve Švarcově lékárně v Pečkách. Ve válečných letech 1914 až 1918 pracovala ve Vítkově lékárně v Pardubicích. Podle vystavených pracovních vysvědčení byla pracovitá, svědomitá, přívětivá, takže : „ ... pro tyto vzácné vlastnosti může níže podepsaný dotyčnou paní magistrovou každému z pánů kolegů co nejvřeleji doporučit.“ (citát z vysvědčení z Pardubic. Ještě v Pardubicích se provdala za Ing. Adolfa Libru z Blanska, měly 2 dcery, Věru (nar.v Pardubicích) a Jarmilu (nar.v Trenčíně). Zemřela 19.prosince 1974 ve věku 90 let v Praze u své provdané dcery Věry.

Kotarova dcera Emílie se provdala v únoru 1907 za Mr. Rudolfa Husáka, lékárníka v Přešticích. Později R. Husák lékárnou v Přešticích prodal a odešel na zakoupenou lékárnou ve Žďáře na Moravě. K nim se přestěhoval na odpočinek Josef Kotara, když v r.1910 prodal kdyňskou lékárnou. Zemřel tam 17.března 1929 a je tamtéž pochován.

Kdyňskou lékárnou koupil od Kotary v červenci 1910 PhMr. František Markuzzi. Narodil se 27.1.1878 v Sušici. Jeho otec tam byl advokátním koncipientem. Po praxi v lékárně v Unhošti složil tyrocinální kousku 2.srpna 1898. Diplom obdržel na české univerzitě v roce 1900. 15.1. až 15.2.1902 pracoval na Praze I, v lékárně U zlatého lva. 1907 až červenec 1911 byl majitelem lékárny v Sadské. Protože v době zakoupení lékárny ve Kdyni neměl ještě quinquenium, které bylo podmínkou, aby mohl být samostatným majitelem

lékárny, byl uveden Kotara ještě rok jako provizor. Lékárník Markuzzi byl vášnivým sběratelem starých hodin všech druhů a měl je zavěšené i na každém volném místě v lékárně.

Ve Kdyni se mu však nelíbilo, ani jeho manželce Emě (rozené Vchytlové) a přáli si být někde poblíž Prahy. Markuzzi proto rád přijal nabídku zbraslavského lékárníka PhMr.Jaroslava špačka na výměnu lékáren. A tak bezdětní manželé Markuzziovi odcházejí v roce 1923 ze Kdyně do Zbraslavi. Tam Markuzzi 1.listopadu 1963 zemřel a je tamtéž pochován.

Výměnu lékáren dokládá zpráva v Lékárnických listech č.2 z roku 1923. Ale Lékárnické listy č.10 z roku 1914 uvedly, že pan Mr.F.Markuzzi v Nové Kdýni (tehdy se Kdyni říkalo Nová Kdýň nebo po německu Neugedein) koupil lékárnou pana magistra Šimana ml.v Klatovech. V čísle 12 je uveřejněno, že pan Mr.Machačka koupil lékárnou v Nové Kdýni. Stejně informace najdeme v Lékárnickém kalendáři, v čísle z roku 1916 je majitelem Machačka, 1917 již opět Markuzzi. Je tedy zřejmé, že Markuzzi Kdyni opustil a zase se do ní vrátil.

PhMr.Jaroslav Špaček se narodil 17.srpna 1889 ve Zbraslavi, kde jeho otec František byl majitelem lékárny. Ze sixty šel na farmacii a tříletou praxi absolvoval v lékárně Mr.Vrátka v Bechyni. Diplom získal v červenci 1912. Pak pracoval krátký čas v Domažlicích u Mr.Lichtenberga, pak dva roky v Praze u Mr.Hampla, poté víc než rok u PhMr.Františka Císaře ve Staňkově, kde se seznámil s Annou Hronovou, pozdější svou manželkou. V letech 1920 až 1922 byl nájemcem lékárny U anděla strážce ve Zbraslavi, 1922 až 1923 majitelem tamtéž. Pak získal lékárnou ve Kdyni. Obchodně byl zdatný, o čemž svědčí rozsáhlé inzeráty v mnoha časopisech.

Špaček se ve Kdyni zapojil v široké míře do veřejného života. Byl členem výboru Sokola, vedoucím jeho kina, členem místního pěveckého spolku, členem turistického klubu. Ale nejmilejším jeho koníčkem bylo ochotnické divadlo a Špaček byl vynikajícím divadelním ochotníkem.

Po celou dobu působení ve Kdyni měl v lékárně za spolupracovníka Mr.Matěje Čechmánka, nar.22.března 1890 v Kobeřicích na Moravě, tyroc.zkouška Stará Paka 1912. Diplom získal v Praze 1912.

V květnu 1930 prodal Špaček kdyňskou lékárnou Mr.Janu Řičicovi a odešel do Plzně, kde koupil Vilimovu lékárnou na Klatovské třídě. Po finanční stránce se mu tam valně nedařilo a tak počátkem okupace odešel do Prahy jako nájemce lékárny Na staré faře na Vinohradech. Při bombardování Vinohrad americkým letectvem byla lékárnou silně poškozena. Špaček odešel jako provizor na lékárnou v Ervěnicích, později do Panenského Týnce, pracoval jako magistr v Lounech. Zemřel v Praze 5.srpna 1975.

PhMr.Jan Řičica, který na jaře 1930 koupil kdyňskou lékárnou, neměl zatím koncesi k provozování lékárny a byl schválen okresním úřadem v Domažlicích jako provizor. Ještě v příštím roce (23.září 1931) při vizitaci lékárny okresním lékařem je v zápise uvedeno, že koncese zní dosud na PhMr.Jaroslava Špačka, i když Řičica má žádost podanou již od září minulého roku. Dále je v tomto

zápise uveden jako adjunkt lékárny PhMr.Karel Šilha (nar.5.11.1882 v Chotyšanech, promoval na KU v Praze 18.7.1908, od roku 1923 správce lékárny v Praze, zemřel 8.8.1949) a jako aspirant Karel Šilha (syn, zemřel 6.5.1945, byl zákeřně zastřelen nacisty při stavbě barikád).

PhMr.Jan Řičica se narodil 22.června 1887 ve Vnorovech na Moravě. Diplom získal na KU v Praze v r.1910. Pak pracoval v lékárnách v Olomouci, Znojmě, Vrútkách, Brně.

Majitelem kdyňské lékárny byl do r.1950, kdy po znárodnění lékárny a jejím zapojení do n.p.Medika byl jmenován jejím správcem. Zemřel 26.května 1962.

Po Řičicovi převzala správu lékárny v září 1959 PhMr.Olga Schleisová a vedla ji do října 1963 (byla i vedoucí lékárny č.05-05 IV polikliniky v Plzni).

Po ní vedení lékárny převzal PhMr.Rudolf Ženíšek. Koncem r.1967 byla lékárna přestěhována do domu č.19 na náměstí.(1)

Stav pracovníků lékárenské služby okresu Domažlice v lékárně 01-06 ve Kdyni v r.1973 : PhMr.Rudolf Ženíšek – vedoucí lékárník

Věra Mayerová – laborantka

Marie Řičicová – sanitářka (3)

V roce 1976 nastoupila do lékárny ve Kdyni Jitka Najbrtová, abs.farm. na pozici lékárník asistent a Marta Fraňková jako laborantka. (4)

Podle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980:

Lékárna 03 -01 – 06 Kdyně

Typ : obvodní

Spádové území : 10 000 obyvatel

Počet územních obvodů : 3

Počet závodních obvodů : 1

Provoz : každodenní mimo sobot

Ambulantní zařízení : sdružené obvody č.7,8,9 Kdyně (11 odborných oddělení - int.,chir.,psych.,neurolog.,ortop.,ORL,oční, diabet., praeat.,PS)

ZZS KSK a Přádelyny Kdyně

Ozbrojené složky : 1 vojenský útvar

Veterinární zařízení : Státní statek Domažlice (farmy : Hyršov, Hájek, Všeruby)

JZD : Pocínovice, Úboč

počet veterinárních lékařů : 1 (5)

PhMr.Rudolf Ženíšek byl mezi lidmi velmi oblíben, svoji práci miloval a hodně se jí věnoval, byl nadšeným muzikantem, hrál na harmoniku a měl vlastní kapelu. Představu o něm si můžeme udělat po přečtení posudku, který o něm napsal okresní lékárník PhMr.Lindmajer:

Mr.Ženíšek pracuje v našem ústavu v lékárenské službě jako vedoucí lékárník na lékárně 06 Kdyně. Jest povahy mírné až příliš dobrácké s celou škálou vedlejších zájmů a řadou funkcí v zájmových organizacích a ještě jako lékárník pro široké okolí jest natolik známý, že jest kdyňskou „ osobností “. V důsledku jeho dobrosrdečnosti, známostí, ochoty a udělavosti jest často žádán o služby a využíván někdy i za cenu nedodržování směrnic. Po počátečních neukázněnostech, které si dovoľoval na dřívějším pracovišti pod zvýšenou kontrolou a usměřování se dostal do požadované úrovně. Kdykoliv bylo a jest

zapotřebí pomoci při tvrdé a akutní práci mohu se na jeho pomoc spolehnouti. U zaměstnanců jest oblíbený. V kritice jest přístupný i když si svoje někdy svérázné stanovisko řekne, hájí je. Na závalu jest mu někdy jeho lehkomyšlnost a někdy chybí i zodpovědnost. V politickém dění v létech 1968 – 1969 se neorientoval správně a podlehl tehdy módním názorům a náladám zvláště z okruhu známých, které ne vždy si volil dobře. Nezdravé názory dlouho v něm setrvaly a jen pomalu se měnil. Jsou rovněž výhrady ze strany lidosprávy k některým jeho společníkům a jednání z důvodů politických. V poslední době nemá uspořádány rodinné poměry a není to ke cti jeho postavení, které na kdyňsku má. Snad je bude řešiti čestně, i když jest to vlastně jeho soukromá záležitost.

Jinak nutno ceniti si u něho přímého a otevřeného jednání a pochopení pro naši zvláště těžkou kádrovou situaci v lékárnických odborných silách a i mimořádné práce a úsilí se kterým taktak udržuje provoz lékárny ve Kdyni i za cenu osobního volna. Pokud jest mi známo, práce v lékárně se mu líbí a nemá úmysl náš okres opustiti ani tím nevyhrožuje a nevydírá. Doporučuji urychleně posílit kádrově lékárnu ve Kdyni v kategorii lékárníků a laborantek, aby bylo možno vyžadovati hlubší odborné výkony a zapojiti ho do některého politického školení, aby měl možnost se politicky orientovati a projeviti. Protože odborné znalosti a předpoklady má poněvadž si je doplnil složením atestace.

Mr.Lindmajer

Jitka Najbrtová byla nadšená svou prací, zajímala se o historii farmacie, zvláště o staré lékopisy, v roce 1981-2 odešla ze Kdyně, v současné době je v Brně.

PhMr.Ženíšek pracoval v lékárně U zlaté koruny do roku 1992, pak musel ze zdravotních důvodů odejít (mozková mrtvice) a asi rok na to zemřel. Do Kdyně jezdili pomáhat PhMr.Antonín Černý (1987 – 1990), PhMr.Albrecht a PhMr.Václav Lindmajer. V roce 1991 nastoupil PharmDr.Zbyněk Altmann, který lékárnu zprivatizoval 1.4.1993 (kdy šlo o ekonomický pronájem, ke kompletní privatizaci došlo 1.1.1996). V roce 1994 proběhla rekonstrukce lékárny (Truhlářství Kadlec Hluboká).

PharmDr.Zbyněk Altmann vystudoval Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promoval v roce 1986, atestaci získal 1989. Do roku 1991 pracoval v lékárně 03 – 01 - 01 v Domažlicích. Jeho manželka, lékárnice, Radka Altmannová, pracuje v Domažlicích, v lékárně Pod věží.

V letech 1995 až 2005 zaměstnával Mgr.Janu Svastikovou (dnes Ústavní lékárna v Domažlicích), letos nastoupil Mgr.Jan Andrlík.

Mgr.Jan Andrlík vystudoval Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promoval v roce 1999, atestaci získal v roce 2002.

V lékárně dále pracují farmaceutické asistentky Hrnčířová (roz.Kaasová) Irena (od r.1996) a Zemanová Radoslava (od r.1993). V letech 1993 až 1996 tu byla laborantka Svatošová (roz.Gašparovičová) Valeria.

13. Klenčí pod Čerchovem

13.1 Dějiny města Klenčí pod Čerchovem

Klenčí bylo založeno ve 13.století jako jedna z 11 privilegovaných chodských vesnic v okolí Domažlic, prvně se připomíná v roce 1325. Leží na úpatí prudce vystupující jižní části hřebene Českého lesa, nikoli přímo pod Čerchovem. Vsi procházela zemská stezka, která vedla z Řezna přes Waldmünchen a Domažlice do Prahy.

V roce 1630 získávají chodské vsi a s nimi i Klenčí do dědičného držení Lamingenové. Volf Maxmilián Lamingen (Lomikar) nechal v roce 1680 Klenčí povýšit na městečko. To získalo právo tří výročních a jednoho týdenního trhu. Příjmy Klenčí získávalo i díky své poloze na císařské silnici – poplatky ze cla, povoznictví, poštovníctví a pohostinství.

V roce 1746 byl v Klenčí na místě původního kostela vystavěn nový barokní, který byl zasvěcen sv.Martinovi. Pod presbytériem je umístěny hrobka Lomikara a rodiny Stadionů. Již od roku 1546 probíhá přes Klenčí pravidelné poštovní spojení. Ojedinělou památkou poštovníctví je dochovaná budova bývalé klenečské pošty z 18.století. R.1799 v ní nocoval ruský generál A.V.Surovov. Narodili se zde spisovatelé Jindřich Šimon Baar, Jan Vrba a hudební skladatel Jindřich Jindřich.

Ekonomický rozvoj, který se dostavil po dokončení bavorské silnice (1822), značně poklesl po otevření železnice z Plzně přes Domažlice do Bavorska v roce 1861. Hlavní obživou obyvatel zůstávalo zemědělství. V 19.stol. se rozvíjí i lidové hrnčířství. V roce 1835 byla v Klenčí založena keramická manufaktura. Dodnes se v městečku vyrábí tradiční chodská keramika. Když roku 1881 městečko vyhořelo, mnoho obyvatel vyřešilo zoufalou ekonomickou situaci emigrací do Ameriky. Další ničivou pohromou bylo pro Klenčí americké bombardování v roce 1945.

Po válce se v Klenčí začal pomalu rozvíjet místní průmysl, v 80.letech hlavně průmysl elektrotechnický, a zemědělská výroba.

V současné době má díky mnohým firmám a živnostím pouze jednocentní nezaměstnanost a stále zlepšuje podmínky pro rozvíjející se turismus (od roku 1995 je městečko památkovou zónou lidové architektury, kolem je nádherná příroda, zázemí v obci). O zdraví obyvatel zde pečují dva praktičtí lékaři, dva zubní lékaři a zaměstnanci lékárny.

13.2 Dějiny lékáren města Klenčí pod Čerchovem

13.2.1 Lékárna v Klenčí pod Čerchovem

Adresa : Klenčí pod Čerchovem 285

1975 – dosud

Výdejna

1975 – 1996

Lékárna

1996 - dosud

1. Výdejna v Klenčí

Lékárna resp.výdejna v Klenčí pod Čerchovem byla otevřena v červenci 1975. Původně byla výdejnou v ordinaci lékaře, pak byla zřízena jako zařízení LS v přízemí zdravotního střediska čp.285.

Od 1.2.1977 do roku 1982 ji vedla PhMr.Galina Albrechtová. Potom do Klenčí jezdili lékárníci z domažlické lékárny, např.od roku 1984 PharmDr.Jiří Presl. Lékárna v Klenčí se vždy vyznačovala bezchybným přístupem k lékárenské činnosti, byla dávana SUKLeM za vzor.

1993 – 4 výdejna po rekonstrukci objektu přemístěna do patra.

2. Lékárna v Klenčí

V roce 1996 došlo k zprivatizování výdejny Pharmdr.Jiřím Herinkem a byla zřízena zcela nová lékárna v přízemí, stavební projekt město Klenčí,interiér a nábytek Helago H.K. Prostory zůstaly majetkem obce.

Jako vedoucí lékárník zde pracovala prom.farm.Jana Pavlíková, od r.2002 Olina Šmehilová.Spolu s nimi se pacientům věnovaly farmaceutické laborantky Karmazínová, Anna Svánovská (do května 2005) a Petra Lamačová.

V roce 1998 se majitelkou stala Ivana Herinková.

V květnu 2003 lékárnou v Klenčí pod Čerchovem získala PharmDr. Jaroslava Heidlerová. Od května 2003 do července 2005 zde byl odborným zástupcem PhMr.Antonín Černý, pak definitivně odešel do důchodu.

PharmDr.Jaroslava Heidlerová roz.Holá vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové, promovala v roce 2000, atestaci získala v r.2005. Od srpna 2000 do dubna 2003 pracovala v Domažlicích v lékárně Pod věží.

V lékárně v Klenčí do května 2005 je zaměstnána farmaceutická asistentka Petra Lamačová a od července 2005 Mgr.Jaroslava Holá roz.Židová (dříve učila chemii a biologii na Gymnáziu J.Š.Baara v Domažlicích).

14. Poběžovice

14.1 Dějiny města Poběžovice

Poběžovice jsou malé městečko ležící na úpatí Českého lesa zhruba 15 km západně od Domažlic a nacházející se v pomyslném středu Evropy. Bývá označováno za centrum evropského kontinentu, k tomuto označení je může vázat i historický fakt. Právě v Poběžovicích, v barokně upraveném zámku, vyrůstal otec myšlenky, kterou se dnes snaží realizovat téměř všechny evropské země. Už ve dvacátých letech minulého století vydal hrabě Richard Coudenhove-Kalergi studii „Panevropa“, v níž se myšlenkou spojené Evropy, sjednocených evropských států, zabývá.

S první historickou zmínkou o Poběžovicích „Pobiehonice“ se setkáváme r.1359, kdy je vlastní Zdeněk z Poběžovic a Starého Herštejna. V r.1424 byly Poběžovice povýšeny králem Zikmundem na městečko s týdenním trhem v každou sobotu. Významný zlom nastal v r.1459, kdy Poběžovice získal Dobrohost z Ronšperka, který zde nechal vystavět rozsáhlý, pozdně gotický hrad, městský kostel a městečko opevnil. V r.1502 vydal listinu, kterou Poběžovice povýšil na město (aniž by o tom uvědomil krále, který měl jako jediný právo městská privilegia v tomto rozsahu udělovat) a nechal změnit starší název Poběžovice na Ronšperk.

Mezi významné majitele (držitele) poběžovického panství patřil rod Švamberků, Matyáš Bohumír Weinschwitz (od r.1682, byl hejtmanem Plzeňského kraje), rod Thunů (v první polovině 19.století, za Leopolda Thuna, působil na zámku jako učitel hudby známý český hudební skladatel Bedřich Smetana). V roce 1846 kupují Poběžovice s nedalekou Pivoní příslušníci severobrahantského rodu Coudenhove, kteří zde sídlí až do nuceného odchodu v roce 1945. Jindřich Jan Maria Coudenhove-Kalergi byl císařským velvyslancem v Japonsku, kde se seznámil se svou pozdější ženou Mitsuo Aoyamou, kterou si přivezl do Poběžovic a která byla první Japonkou – Evropankou. Jejich druhorozený syn Richard Mikuláč Coudenhove – Kalergi byl duchovním otcem myšlenky Spojených států evropských.

Po dlouhá léta zde žili pospolu Němci, Češi a rozsáhlá židovská komunita. Pro židovskou sektu Chasidů byly Poběžovice dokonce poutním místem známým po celé Evropě.

Za první republiky měly dvojjazyčné označení Poběžovice-Ronsperk (obyvatelstvo bylo převážně německé národnosti), po ztrátě Sudet byly coby Ronsperk součástí Německé říše a po druhé světové válce došlo opět k přejmenování na Poběžovice.

V polovině dvacátého století byly těžce postiženy odsunem německého obyvatelstva a rozsáhlými demolicemi, následovalo dlouhé období „částečné izolace“ městečka, ležícího při západních hranicích naší země, státní orgány věnovaly Poběžovicím malou pozornost. Tato skutečnost se výrazně projevila na celkové zchátralosti městské zástavby, především zámku, v jehož půvabném parku byla vystavěna kasárna Pohraniční stráže.

V současné době se situace výrazně mění. Izolace příhraničí pominula a město, situované v příjemné, civilizací nedotčené krajině Českého lesa, se stává vyhledávaným turistickým letoviskem.

Současné Poběžovice představují správní a hospodářské centrum pro široké spádové území. Včetně šesti přidružených částí mají kolem 2000 obyvatel.

14.2 Dějiny lékáren města Poběžovice

14.2.1 Lékárna Poběžovice

<i>Adresa : Pionýrů čp.249</i>	<i>1901 – 1913</i>
<i>Náměstí čp.24</i>	<i>1913 – 1973</i>
<i>Vranovská 92</i>	<i>1973 – dosud</i>
<i>Lékárna U Matky Boží</i>	<i>1901 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03-01-07</i>	<i>1960 – 1997</i>
<i>Lékárna Poběžovice</i>	<i>1997 - dosud</i>

1. Lékárna U Matky Boží

O zřízení lékárny v Poběžovicích se začalo uvažovat až na počátku 20.století. Do té doby poběžovičtí občané chodili pro léky do lékárny v Hostouni, kam byla přemístěna z Pivoně r.1800.

Budeme-li se zajímat o zdravotnictví v Poběžovicích, zjistíme, že špitál zde byl založen již v r.1698. V roce 1883 působili zde tři ranhojiči a v roce 1908 byli na soudním okrese Poběžovice tři lékaři, jeden ranhojič a sedm porodních bab.

3.ledna 1900 došel plzeňskému lékárnickému grémiu k vyjádření přípis okresního hejtmanství v Horšovském Týně o možnosti zřízení lékárny v Poběžovicích. Grémium však odpovědělo zamítavě s odůvodněním, že zřízení lékárny v Poběžovicích by ohrozilo stávající lékárnu v Hostouni a sama lékárna by nebyla životaschopná. Okresní hejtmanství v Horšovském Týně však přesto vyhovělo městu Poběžovice a povolilo tam zřízení veřejné lékárny.

V srpnu 1900 zasílá hejtmanství plzeňskému grémiu nový přípis ohledně povolené lékárny se seznamem 52 žadatelů – lékárníků o tuto koncesi. Grémium mělo stanovit pořadí prvních tří uchazečů.

Jako první byl navržen PhMr.Jan Hrubý, odmítnutý uchazeč o lékárnu ve Staňkově.

PhMr.Jan Hrubý obdržel koncesi na lékárnu v Poběžovicích v květnu 1901 a lékárnu otevřel v červenci téhož roku. Byla umístěna v židovském domě č.XI., později dům čp.269 v ulici Pionýrů.

PhMr.Jan Hrubý se narodil 19.6.1856 v Broumově č.108. Jeho otec stejného jména byl mistrem zednickým, jeho matka Marie, roz.Fialová, byla dcerou řeznického mistra z Prahy. Diplom obdržel na Karlovo – Ferdinandově univerzitě v Praze r.1800. V Poběžovicích dlouho nepůsobil, nebyl již pevného zdraví, zemřel v únoru 1904 ve věku 48 let.

Po jeho smrti, od února do dubna, vedl lékárnu prozatímně nediplomovaný asistent J.Tábor. V dubnu ji koupil PhMr.Eduard Wüst. Pocházel ze Žatce a

diplom magistra získal v r.1865. Před příchodem do Poběžovic byl dlouhou dobu lékárníkem v tyrolském městě Immichenu. Protože mu okresní hejtmanství v Horšovském Týně dělalo potíže s udělením koncese, vedl zakoupenou lékárnou zatím jako provizor. Lékárna měla firemní štít „U Matky Boží“, pravděpodobně již od založení.

U Wüsta byl tyronem Josef Večeřa, který vykonal tyrocínální zkoušku 24.1.1906. Pak pracoval dále v Poběžovicích jako nediplomovaný asistent do 1.9.1907. Po něm byl praktikantem Karel Černoch ze Šternberka na Moravě. Ten vykonal tyrocínální zkoušku (předčasně, na základě povolení c.k. místodržitelství v Praze, nástup vojenské služby jednoroč. dobrovolníka) 28.1.1910. V říjnu téhož roku nastoupil na praxi Josef Šmůla, pozdější lékárník v Přešticích.

V r.1913 koupil poběžovickou lékárnou PhMr.Rudolf Walsch. Koncem téhož roku zakoupil dům č.24 na náměstí a lékárnou tam přestěhoval.

Od dubna 1919 vlastnil poběžovickou lékárnou PhMr.Bedřich Geppert. Pocházel z Mostu, narodil se v r.1888, diplom získal na německé Karlovo – Ferdinandově univerzitě v r.1910.

Od června 1923 pak byl majitelem této lékárny a drogerie PhMr.Arnošt Sabathil. Pocházel z obce Prameny, tehdy Sangeberg, u Mariánských Lázní, kde jeho otec Leonard byl majitelem domu. Sabathilova matka Julie byla dcerou statkáře Janoše Brezanczyho z Akny Slatiny (tehdejší Podkarpatská Rus). Koncem první republiky vystupoval Sabathil jako aktivní vyznavač Henleinova hnutí a nacismu. Po skončení druhé světové války odešel do Německa.

V lékárně zůstala jako asistentka PhMr.Emma Holicková a sustentantka Anne Marie Pschibulová.Při lékárně byla nadále vedena drogerie.

2. Lékárna 03-01-07

V říjnu 1945 převzal lékárnou do správy PhMr.Jaroslav Šindelář. Narodil se 25.5.1901 v Prostějově, diplom získal v r.1945. Obě zaměstnankyně německé národnosti pak byly odsunuty. Šindelář byl v Poběžovicích do konce července 1955, kdy odešel jako asistent do centrální lékárny v Plzni.

Pak vedla lékárnou od 1.8. do 30.11.1955 PhMr.Olga Trnková, pak od 1.12.1955 do 30.5.1956 PhMr.Marie Šípková, po té opět PhMr.O.Trnková do 4.2.1957. Od 5.2.1957 byla správcem lékárny PhMr.Věra Nyklová roz.Škvrnová. Od 30.6.1959 do 1.4.1960 vedl lékárnou PhMr.Jaroslav Zimčík.

Pak převzal lékárnou PhMr.Luděk Pospíšil a vedl ji do 31.8.1969. Po jeho odchodu a krátkém provizoriu se v listopadu 1969 vrátil na lékárnou PhMr.Jaroslav Šindelář a vedl ji jako pracující důchodce do března 1973.

Lékárna pak byla v domě č.24 zrušena a od 16.března 1973 začala fungovat nově zařízená lékárnou v domě ÚNZ, jejíž správu převzal PhMr.Jaroslav Hranička (narozen 17.3.1929). Spolu s ním v ní pracovala Laděna Fišerová.

Na novou lékárnu adaptuje okresní stavební podnik v Domažlicích starý dům v Poběžovicích. V nově adaptovaném domě budou i dvě bytovky. (27)

Dle rajonizace lékáren k 1.1.1980 :

Typ : obvodní	Spádové území : 3 800 obyvatel
	Počet územních obvodů : 1
Provoz : každodenní mimo sobot	
Ambulantní zařízení :	OZS č.6 Poběžovice
Jiná zdravotnická zařízení :	ordinace železniční distance Jihozápadní dráhy
Ozbrojené složky :	1 vojenský útvar
Veterinární zařízení :	Státní statek Domažlice (farma Poběžovice) SZPŽV počet veterinárních lékařů : 2

V roce 1993 lékárnu převzala PharmDr.Marie Krekulová a vedla ji do roku 1994.

3. Lékárna Poběžovice

Lékárna Poběžovice ve Vranovské ulici č.92 byla zprivatizována v roce 1997 Mgr.Jaroslavem Chloupkem. Spolu s ním zde stále pracuje farmaceutická asistentka Ladislava Fišerová roz.Šimonová (již přes 37 let). Zařízení zůstalo původní.

Mgr.Jaroslav Chloupek vystudoval Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promoval v roce 1987, atestaci získal v r.1989. V letech 1987 až 1989 pracoval v lékárně v Holýšově, nějaký čas v lékárně v Domažlicích a asi rok ve firmě Diakon Klatovy. Pak odešel do Poběžovic.

Poběžovický lékárník skládá básně, je členem domažlické ochotnického spolku KAREL, pro které píše divadelní hry (př. podílel se na úpravě divadelního představení_Dalskabáty hříšná ves aneb Co vy na to pane Drdo? na psychosociální muzikál ze současnosti a sám si v něm zahrál knížete pekel), věnuje se ornitologii a rád hraje šachy.

15. Staňkov

15.1 Dějiny města Staňkov

Staňkov leží v široké kotlině řeky Radbuzy, která bezprostředně nad městem přijímá říčku Zubřinu. Východně od města se zvedá zalesněné pásmo Vytůň.

Staňkov se prvně připomíná v roce 1233 v souvislosti s Vitlem ze Staňkova, známým velmožem a královským úředníkem, který jej držel do roku 1271, kdy jej daroval chotěšovskému klášteru. Tehdy byl Staňkov již trhovou vsí s farním kostelem sv. Jakuba Většího. Je zřejmé, že šlo o pozdější Ves Staňkov na pravém břehu Radbuzy.

Chotěšovský klášter nepokračoval v proměně dosavadní trhové vsi Staňkova v plnohodnotné městečko. Před r.1367 naopak založil nové městečko Staňkov na protějším břehu řeky, zřejmě proto, že tudy vedla dálková cesta z Plzně do Domažlic a Bavorska.

Chotěšovský klášter oba Staňkovy v r.1425 ztratil, byly zastaveny Zdeňkovi z Drštky k panství Horšovský Týn. Ves Staňkov se r.1576 stala trvalou součástí horšovotýnského panství, Městys Staňkov se v r.1624 klášteru vrátil. Městečko zůstávalo skromné a rozvíjelo se pomalu (v r.1654 bylo v městečku 33 domů, ve vsi 17 usedlostí). Do roku 1713 se počet domů zdvojnásobil, dalším důležitým podnětem byla přestavba císařské silnice z Plzně do Bavorska. Ves a městečko zůstávaly nejen samostatnými obcemi, ale každé ze sídlišť patřilo k jinému panství a po vzniku Klatovského kraje až do roku 1848 oddělovala dokonce krajská hranice.

Skutečný předěl ve vývoji staňkovské aglomerace znamenal rok 1861, kdy byla otevřena železnice z Plzně do Domažlic a Furth im Waldu. U nádraží byla vybudována velká skelná huť a továrna na lité a zrcadlové sklo, dalšími součástmi postupně budované průmyslové základny byl velký pivovar, dvě cihelny a těžba černého uhlí ve Vytůni.

Teprve v roce 1938 došlo ke sloučení Městyse a Vsi Staňkova do jediné obce, statut města jí však přiznán nebyl. Ve druhé polovině 20.století se již Staňkov příliš nerozvíjel, přesto se v roce 1960 dočkal statutu města. (19)

15.2 Dějiny lékáren města Staňkov

15.2.1 Lékárna U matky boží I.

<i>Adresa : Chodská 72</i>	<i>1898 – 1908</i>
<i>Chodská 83</i>	<i>1908 – 1996</i>
<i>B.Němcové 40</i>	<i>1996 – dosud</i>
<i>Lékárna U Matky Boží</i>	<i>1898 – 1950</i>
<i>Lékárna</i>	<i>1950 – 1960</i>
<i>Lékárna 03 – 01 – 08</i>	<i>1960 – 1996</i>
<i>Lékárna Staňkov</i>	<i>1960 - dosud</i>

1. Lékárna U Matky Boží

O zřízení lékárny ve Staňkově se začalo jednat v r.1896, kdy okresní hejtmanství v Horšovském Týně zaslalo na plzeňské lékárnické grémium přips, týkající se žádosti dvanácti lékárníků, žádajících o koncesi ke zřízení lékárny ve Staňkově. Grémium z nich mělo sestavit tzv.terno, tj.doporučit pořadí tří uchazečů. Gremiální schůze konaná 30.května 1896 doporučila uchazeče v tomto pořadí :

1. PhMr.Jan Hrubý, receptář Kalsеровy lékárny v Plzni (21 let praxe)
2. PhMr.Matěj Královec, provizor lékárny v Příbrami (29 let praxe)
3. PhMr.František Peměkl z Plzně

Okresní hejtmanství v Horšovském Týně však nevzalo doporučené pořadí uchazečů v úvahu udělilo koncesi na lékárnou ve Staňkově Matěji Královcovi. Hrubý však hned podal stížnost na c.k.místodržitelství v Praze a to zrušilo rozhodnutí horšovotýnského hejtmanství. Na to se Královec odvolal na c.k.ministerstvo vnitra ve Vídni, které po byrokratických průtahích zrušilo koncem r.1897 rozhodnutí pražského místodržitelství a koncesi na zřízení lékárny ve Staňkově přidělilo s konečnou platností Královcovi. Po těchto průtahích již 51letý Královec otevřel lékárnou v březnu 1898.

PhMr.Matěj Královec pocházel z Byšenska u Domažlic, kde jeho otec stejného jména byl spolumajitelem dvora čp.94. Z pěti dětí se syn Adam, narozený 1838, stal farářem a syn Matěj, narozen 6.7.1847, vystudoval farmacii. Gymnázium vystudoval v Klatovech, po absolvování sexty nastoupil jako tyro do lékárny PhMr.Všetečky v Praze. Potom po dvouletém studiu na české Karlo – Ferdinandově univerzitě v Praze získal diplom magistra. Po splnění vojenské povinnosti nastoupil jako asistent v Kalsеровě lékárně v Plzni. Tam se také spřátelil s pokrokovými českými politiky Dr.Petákem, Čiperou a Schwarzem.

V r.1874 nastoupil Královec do Ullmanovy lékárny U bílého lva v Příbrami. Od r.1893 zastával v této lékárně místo provizora. Tam se také oženil s Albínou Kopáčkovou (nar.11.12.1856) z Prostřední Lhoty u Starého Knína, kde její rodiče měli větší rolnickou usedlost. Svatební obřad v Příbrami vedl Adam

Královec, Matějův bratr. Jako svědek je podepsán Jan Ullman, příbramský lékárník a měšťan (zemřel 8.5.1897).

Když se Královcovi naskytla příležitost vrátit se do rodného domažlického kraje, při zadávání koncese na staňkovskou lékárnu, hned toho využil. Také jeho babička pocházela z Osvračína nedaleko Staňkova.

Dům č.72, ve kterém PhMr.Královec lékárnu otevřel, patřil Františce Pavlíkové, která v něm měla sklad a prodej mouky. Ve Staňkově se Královec rychle zapojil do veřejného života. Stal se předsedou Ústřední matice školské, byl dlouholetým předsedou místní pobočky Národní jednoty pošumavské, pomáhal zakládat české menšinové školy v okolí. Byl nadšeným stoupencem Riegrovým a mimo své povolání se věnoval hlavně českým národnostním snahám. Královcova lékárna měla jen české označení, ačkoli sklad a prodejna mouky v témže domě měla označení dvojjazyčné. Královec se také účinně zasazoval o zřízení české měšťanské školy ve Staňkově. Královec byl mezi lidem v okolí velmi oblíben. Obecní zastupitelstvo obce Všekary jej zvolilo na své schůzi 26.5.1907 čestným občanem své obce.(1)

V roce 1901 sklepy lékárny PhMr.Královce zatopila řeka Radbuza :

Zatopená lékárna : Ze Staňkova se nám oznamuje : Při průtrži mračen dne 1.t.m. vystoupla voda v Radbuze a jejích přítocích tak rychle, že mohutné proudy vod v okamžení vedraly se do obytných stavení, stodol, hlavně pak do sklepů a způsobily tam škodu obrovskou. Sklep lékárny, náležející p.A.Královcovi, byl úplně ve vodě, kterou ani za dva dny nebylo lze vyčerpati. Značné zásoby zboží ve sklepech uložené vzaly většinou za své, čímž držitel lékárny, otec čtyř dětí, utrpěl vzhledem na jeho skromné poměry velice citelnou ztrátu. Kéž by okolní pp.kolegové p.mg.Královcovi alespoň nejpotřebnějším zbožím vypomohli a slav.gremium ubohému přišlo vstříc.(23)

Přibližně v r.1908 postavil Karel Leitl v tehdejší Chodské ulici dům čp.83 pro svůj textilní obchod. Podle dohody s Královcem byl k domu postaven ještě nízký přístavek, do kterého Královec přestěhoval lékárnu. Byt mu pronajal majitel domu v 1.poschodí hlavního domu.

V uprázdněném domě čp.72 po vystěhování lékárny si otevřel „medicinální drogerii“ J.R.Daněk. Venkovští lidé ze zvyku, že tu byla lékárna, i z podoby s ní, tu požadovali různé léky a příčinlivý drogist jim posloužil. V červenci 1912 již značně nemocný lékárník Královec uveřejnil v domažlickém Poslu od Čerchova toto upozornění :

Ctěnému obecnstvu ve Staňkovech a okolí!

Aby předešlo se všem možným omylům, oznamuji, že v městysi Staňkově je pouze jediná lékárna, která je v domě p.Karla Leitla, obchodníka střížným zbožím, u mostu a jejímž majitelem jsem já! Proto jen já jsem po zákonu oprávněn připravovati a vydávati všechny léky podle předpisů pp.lékařů a zvěrolékařů a nikdo jiný tak činiti nesmí. Zejména žádný materialista nesmí léky, kaoky, mastě, mazání, prášky apod.ani připravovati ani vydávati, na což výslovně upozorňuji ctěné obecnstvo.

Jiný, kdo by si ve Staňkově přisvojoval titul lékárníka a svůj obchod prohlašoval za lékárnu, činil by tak neprávem a patrně jen proto, aby uváděl v omyl ct.obecenstvo.

Dovoluji si ještě připomenouti, že materiální obchod (bez firmy) v městysi Staňkově, není v místnostech staré lékárny, nýbrž v domě p.Frant.Pavlíka, na nároží Chodské a Říšské ulice.

Ph.Mg.M.Královec,
lékárník ve Staňkově

V r.1911 se u lékárníka Královce objevil sarkom oka. Oko mu bylo operativně vyňato v Praze prof.Dr.Deylem. Ale metastázy ze zhoubného bujení se objevili v játrech a na toto onemocnění Královec umírá v pětadesáti letech 11.listopadu 1912. Byl převezen a pohřben v Příbrami.

Se svou manželkou Albínou měl čtyři syny. Všichni se narodili ještě v Příbrami. Z nich druhorozený Jaroslav (nar.1882) vystudoval farmacii. V r.1906 – 1907 byl asistentem v otcově lékárně. Pak odešel do Prahy, kde pracoval jako magistr.

Po smrti PhMr.Královce provozovala jeho manželka krátký čas lékárnu vdovským právem, podle povolení okresního hejtmanství v Horšovském Týně z 29.listopadu 1912. Ale již koncem února 1913 prodává Albína Královcová staňkovskou lékárnou PhMr.Františku Císařovi.

Podle kupní smlouvy z 27.2.1913 byla sjednána cena lékárny a zásob na 94 000 korun (rakouských). Na tuto cenu složil Císař 70 000 korun a zbývajících 24 000 se zavázal splatit ve dvou stejných splátkách vždy po pěti letech.

Nevíme, proč lékárnou po otcově smrti nepřevzal PhMr.Jaroslav Královec, který pracoval v různých pražských lékárnách jako magistr a ani později žádnou nevlastnil. Byl přítelem Jana Masaryka. Také u něho, ve 42 letech, zhoubná choroba (sarkom) ukončila život v červenci 1924. Byl zasnouben a zůstala po něm nemanželská dcera Dagmar.

Albína Královcová se po prodeji staňkovské lékárny odstěhovala do Prahy. Domnívala se, že z prodeje bude mít dobře zajištěné stáří. Vlivem světových událostí se ukázalo, že se mýlila. Rok po prodeji lékárny propukla první světová válka, během níž byla rakouská měna značně znehodnocena. První splátku platil PhMr.Císař na konci války a druhou nabídl hned na to, díky inflaci to byl pakatel. Nakonec byla odkázána na podporu svých synů. Zemřela v Praze 19.5.1927 a je pochována rovněž v Příbrami.

PhMr.František Císař se narodil v Praze 23.dubna 1874. Jeho otec Ferdinand vlastnil dům, kde měl obuvnickou dílnu a prodejnu obuvi a klobouků. František vystudoval v Praze gymnázium, absolvoval tam také tyrocinální praxi. Diplom magistra získal na české Karlovo – Ferdinandově univerzitě v červnu 1898. Při závěrečných zkouškách obstál následovně : z fyziky dostatečně (po opravné zkoušce), z botaniky dostatečně, z chemie výtečně.

V květnu 1900 se oženil se Zdeňkou Benešovou. (Její otec František Němec byl v Praze mistrem zlatnickým a její matka, rozená Kotková, byla dcerou

zlatnického mistra Josefa Kotka, jehož dílnu a krám převzal po svatbě F.Beneš. Tento mistr zlatnický Josef Kotek je známý z dopisu Karoliny Světlé své přítelkyni M.Němečkové. V tomto dopise žádá K.Světlá přítelkyni, aby tajně prodala zlatníku J.Kotkovi její rodinný šperk – jehlici s diamanty – a získané peníze zaslala Janu Nerudovi, kterému v té době hrozilo vězení pro dluhy.)

Po dosažení diplomu pracoval PhMr.Císař od 1.4.1900 do 31.12.1902 v lékárně U zlatého jelena v Praze na Můstku (u PhMr.Kuberta). Pak odešel do Hlinska, kde byl zaměstnán v lékárně PhMr.Eduarda Špičky od 1.ledna 1903 do 1.12.1905. V únoru 1906 zakoupil lékárnou U anděla strážce v Dobříši a jejím majitelem byl do 30.6.1910, kdy ji prodal za 122 000 korun PhMr.Josefu Kopáčkovi. Pak tři roky nikde nepracoval a žil z peněz získaných prodejem. V r.1910 se mu narodila dcera Sylva.

PhMr.Císař vedl zakoupenou staňkovskou lékárnou zprvu jako provizor, než obdržel v červnu 1913 od místodržitelského úřadu v Praze vlastní koncesní listinu.Lékárna měla název U Matky Boží, zřejmě od založení.

Za svého působení ve Staňkově se Císař pokusil o filozofickou úvahu v útlé brožůrce se dvěma statěmi „Problém hmoty a života“ a „Úvahy náboženské“. Brožůrku vydal vlastním nákladem pod pseudonymem Vytuňský (Vytuňské lesy mezi Staňkovem a Merklínem byly oblíbeným odpočinkovým místem jeho rodiny.) V těchto filozofických úvahách se již značí jeho značně roztěkaný a nesoustředěný duch.

Na počátku první světové války pracoval u Císaře PhMr.Jaroslav Špaček (později vlastnil lékárnou ve Kdyni).

Pak zde byl do r.1932 zaměstnán PhMr.Edmund Goldmann (diplom získal na německé KU v r.1922).

Od dubna 1932 do 1.10.1937 zde pracoval PhMr.Max Wittmann (diplom získal na německé KU v r.1930).

Jako aspirant farmacie ve Staňkově pracovala v letech 1927 – 1929 Helena Čadová (později byla asistentkou v lékárně U zlatého jelena v Domažlicích). V r.1931 – 1933 tu byla jako aspirantka farmacie Milada Andělová, která získala diplom na české KU v r.1935, vrátila se do staňkovské lékárny jako asistent a provdala se za PhMr.Wittmanna.

V letech 1933 až 1935 tu byl aspirant Jan Lukeš.

Při vizitaci Císařovi lékárny 17.12.1938 jsou v protokolu uvedeni jako asistenti PhMr.Karel Schwarz od 16.10.1937 a PhMr.František Seidl od 1.11.1938.

Předchozí narkomanie (kokain) a těžká skleróza byly pravděpodobné příčiny pozvolna se horšícího duševního stavu PhMr.Císaře. Počátkem r.1939 byl nucen vzdát se vedení své lékárny. Lékárnu pak vedl krátký čas jako provizor PhMr.Vilém Mareš, do konce července 1939. Pak odešel do Žiželic, kde si založil r.1941 vlastní lékárnou, ale již v příštím roce tam zemřel (sebevražda).

Po něm nastoupil ve Staňkově jako provizor PhMr.Lubomír Skalský, který vedl lékárnou do prosince 1944, kdy podlehl otravě methyloalkoholem. Jako

asistent a adjunkt lékárny tam pracoval od 1.4.1939 do 1.8.1944 PhMr.Jaroslav Beneš.

PhMr.František Císař zemřel v truchlivém duševním stavu 25.12.1940 a je pohřben v Praze. Jeho manželka Zdeňka Císařová vedla pak lékárnu vdovským právem.

Po PhMr.Skalském vedl lékárnu několik měsíců – do 31.7.1945 – PhMr.Jaroslav Vodiška, pak tři měsíce PhMr.Marie Kirchnerová.

Od 1.11.1945 pronajala Z.Císařová lékárnu PhMr.Františce Kučerové, provdané pak Khüryové (narodila se 19.10.1905 ve Zlivi, diplom získala na KU v r.1929). Její manžel Václav Khüry se stal po absolvování odborného kurzu v Plzni v r.1955 laborantem.

Manželé Khüryovi působili na lékárně jako nájemci do r.1950.

2. Lékárna 03 – 01 – 08

Po znárodnění byla ve Staňkově Khüryová jako správce lékárny do 31.10.1960.Za jejich působení byl do lékárny zaveden vodovod a v r.1958 byla lékárna vybavena novým nábytkem.

Bývalá majitelka lékárny Zdeňka Císařová zemřela 16.12.1960. Od 20.12.1960 převzal lékárnu do správy PhMr.Zdeněk Cink.

PhMr.Zdeněk Cink se narodil 8.3.1926 ve Skutči, okr.Chrudim. Vystudoval gymnázium v České Třebové, maturoval v roce 1945 (místo septimy byl totálně nasazen), v září téhož roku nastoupil na dva roky jako aspirant v Moravské Třebové u lékárníka Arnošta Davida (Mgr.David byl známým farmaceutickým historiografem). Následovaly čtyři semestry na UK v Praze, promoval v září 1950 v Praze. Po promoci nastoupil na vojnu do Čáslavi, následovala vojenská akademie v Hradci Králové (kde zakládal vojenský lazaret Eliška).Po té byl lékárníkem v Chocni a nakonec odešel po úspěšném konkurzu do Staňkova. Staňkovskou lékárnu vedl do roku 1986, kdy odešel do důchodu, do roku 1991 ještě pomáhal v lékárnách v Plzni . Jeho syn PharmDr.Zdeněk Cink vede lékárnu U bílé labutě v Horšovském Týně.

V roce 1960 byla ve Staňkově laborantka Potužáková, po ní p.Kalašová, po jejím odchodu v r.1969 nastoupila jako laborantka Jana Šimšíková (od roku 1972 abs.farm.fak.) a ještě později přišla Ana Pitrová.

Zhruba v letech 1960 – 65 se střídali PhMr.Cink a PhMr.Glückseligová po týdnů v nočních službách, ona jezdila do Staňkova a on do Holýšova.

Lékárna ve Staňkově zásobovala léčivy také výdejnu léčiv v ordinaci lékaře Kaliny v Kolovči (V mnohých turistických průvodcích té doby najdeme mylnou informaci, že v Kolovči existuje lékárna. Existoval plán na přesunutí lékárny z Holýšova do Kolovče, protože Holýšov jako průmyslové městečko mohlo být cílem náletů nepřátel ze Západu.)

O pracovním vytížení pracovníků staňkovské lékárny si můžeme udělat představu po přečtení těchto novinových článků :

Také nám soutěž pomáhá

Náš tříčlenný kolektiv lékárny ve Staňkově, OÚNZ Domažlice, začal soutěžit o titul BSP loni v lednu. Můžeme směle říci, že nám soutěž pomáhá při plnění všech úkolů lékárenské služby. Zásobujeme léčivy tři zdravotnické obvody, výdejnu léčiv v Kolovči, dětskou, gynekologickou a chirurgickou poradnu, zubní ambulatorium a navíc ještě okresní veterinární ošetrovnu ve Staňkově. Jednou měsíčně posíláme všem obvodním lékařům a všem odborným lékařům v našem spádovém území písemné zprávy o situaci v léčivech. Některé léky obstaráváme nemocným v lékárně v Domažlicích, s níž si také vyměňujeme zkušenosti v soutěži a odkud dojíždí naše laborantka do práce. Ušetříme tím pacientům hodně času. Máme družbu s BSP na interním oddělení okresní nemocnice v Domažlicích, jemuž připravujeme některé laboratorní roztoky.

Všichni zastáváme veřejné funkce. Společně jsme v JZD odpracovali 55 brigádnických hodin a 40 hodin při úklidu lékárny po malířích. Dále jsme na elektrickém proudu loni ušetřili 107 kilowatů, přepracovali jsme 200 kg technického glycerinu na nemrznoucí směs do chladičů našich sanitek, čímž jsme ušetřili asi 1700 Kčs, sbíráme lékovky atd. Přesunem mezi lékárnami v okrese se nám podařilo snížit nadnormativní zásoby léčiv o 6853 Kčs. Už rok nemáme žádné „ležáky“, ani nadnormativní zásoby. Naším patronem je okresní lékárník PhMr.Václav Lindmajer, za jehož přítomnosti čtvrtletně hodnotíme plnění svých závazků.

PhMr.Z.Cink (25)

Po titulu další závazky

Pracovníci lékárny 10-08 ve Staňkově získali v minulých dnech, po dvouletém soutěžení, titul BSP. Vedoucí brigády a lékárny PhMr.Z.Cink nám o práci svého kolektivu mimo jiné napsal : „Během dvou let soutěžení jsme například uspořili 20 procent na elektrině, sběrem lékovek 1305 Kčs, likvidací nadnormativních zásob a přesunem zboží na jiné lékárny 10 305 Kčs, do sběru jsme odevzdali 320 kg starého papíru a v místním JZD jsme odpracovali 158 brigádnických hodin. V rámci družby s interním oddělení nemocnice v Domažlicích jsme pro laboratoř připravovali reagenční roztoky.Plodnou spolupráci a výměnu zkušeností jsme měli i s okresní lékárnou v Domažlicích, s obvodními a odbornými lékaři ve Staňkově a to zejména při účelné farmakoterapii, plánování léčiv a likvidaci nadnormativních zásob. Velmi nám pomáhalo i ředitelství OÚNZ, ZV ROH a okresní lékárník.

Teď jsme uzavřeli nové závazky a přihlásili jsme se s nimi i do soutěže na počest 20.výročí našeho osvobození. Budeme i nadále plnit a kde to bude účelné, i překračovat plánované úkoly, všestranně zkvalitníme svou práci, dále budeme snižovat vlastní náklady, spolupracovat s MNV ve Staňkově a se společenskými organizacemi, zejména s ČSČK.

Svým jednáním na pracovišti i mimo ně chceme být vzorem ostatním a ukázat, že lékárenská služba je nedílnou součástí celé léčebné preventivní péče v naší socialistické společnosti.“

(26)

V říjnu 1973 v lékárně pracovali :

PhMr.Zdeněk Cink

Jana Šimšíková, abs.farm.fak.

Alena Piterová

vedoucí lékárník

lékárník asistent (střídavě v Holýšově)

laborantka

(t.č. na výpomoci

v Horšovském Týně) (3)

Jana Šimšíková v r.1975 odešla do lékárny v Holýšově, vrátila se v r.1987.

Dle rajonizace lékáren západočeského kraje k 1.1.1980 :

L é k á r n a 03 – 01 – 08

Typ : obvodní

Spádové území : 10 100 obyvatel

Počet územních obvodů : 3

Výdejna léků u lékaře při OZS č.15 v Kolovči

Provoz : každodenní mimo sobot

Rozšířený veterinární sortiment

Ambulantní zařízení :

sdružené obvody č.14, 13 Staňkov

č.15 Koloveč

(4 odborná oddělení – dět., žen., zub.,
kož.)

Veterinární zařízení :

okresní veter.ošetřovna Staňkov

JZD : Staňkov, Puclice, Srbice,

Koloveč, Kvíčovice

počet veterinárních lékařů : 3

Jiná zdravotnická zařízení :

Dětský domov Staňkov (30 míst) (5)

V roce 1992 bylo nutno lékárnu přestěhovat z ulice 28.října (příjem zboží nebyl oddělen od laboratoře, což nevyhovovalo předpisům a stavební úpravy nebyly povoleny), Lékárenská služba proto našla nové vyhovující prostory v domě v ul.B.Němcové a lékárnu přestěhovala.

3. Lékárna Staňkov

1.4.1996 zprivatizovala Mgr.Jana Heriánová lékárnu v ulici B.Němcové č.40. V současné době v ní pracuje sama.

Mgr.Jana Heriánová roz.Šimšíková vystudovala Farmaceutickou fakultu v Bratislavě, promovala v roce 1972, atestaci získala v roce 1974. Po promoci nastoupila hned ve Staňkově, jezdila na zástupy po celém okrese. V letech 1975 – 1987 vedla lékárnu v Holýšově, pak se opět vrátila do Staňkova.

Do privatizace pracovala ve staňkovské lékárně farmaceutická laborantka Věra Hrbáčková, Mgr.Heriánová v letech 1996 – 8 zaměstnávala Alžbětu Kalašovou.

15.2.2 Lékárna U Matky Boží

Adresa : Nádražní 15

2004 – dosud

Lékárna U Matky Boží

2004 - dosud

1.8.2004 byla ve Staňkově v Nádražní ulici č.15 otevřena druhá lékárna, její majitelka PharmDr.Marcela Pinkrová se rozhodla navázat na dobrou tradici lékárny, Staňkově vznikla již v roce 1898 a převzala i její název : U Matky Boží. (viz.příloha č.1)

PharmDr.Marcela Pinkrová roz.Látalová vystudovala Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové, promovala v roce 2002. Atestaci získala r.2005. V letech 2002 – 4 pracovala v Lékárně U zlatého jelena v Domažlicích, od srpna 2004 se věnuje svým pacientům ve Staňkově.

Spolu s ní pracuje v lékárně U Matky Boží Mgr.Tatiana Borovičková roz.Dudáková, která ve narodila se 8.11.1939 v Horní Zelenici, okres Trnava. Maturovala v roce 1957, vystudovala Farmaceutickou fakultu UK v Bratislavě, promovala 1.7.1962. 17.9.1962 nastoupila do OÚNZ v Domažlicích, pracovala v lékárně 03-01-01 (U zlatého jelena).

12.10.1964 se vdala, má dva syny. Atestaci I.stupně z ústavního lékárenství získala 2.11.1971. Z této lékárny odešla v roce 12.11.1993, nastoupila v Lékárně pod věží v Domažlicích a od 1.8.2004 pracuje v lékárně U Matky Boží ve Staňkově. Do 31.8.2005 byla odborným zástupcem.

Kolektiv lékárny doplňuje ještě farmaceutická asistentka Látalová.

16. PhMr.Jaroslav Beneš

